Implementatieplan Pensioenfonds Forbo

V7.0 10 juni 2026

Versiebeheer

Versie	Auteur	Datum	Revisie
V1.0	WTW/ DM	3 november 2025	Eerste opzet
V2.0	WTW/ DM	17 november 2025	Inleiding en voorwoord, aanvulling H1
V3.0	WTW/ DM	27 november 2025	Toevoegen H7 Communicatie
V4.0	WTW/ DM	16 december 2025	Toevoegen toeslagverlening 2026 en verschuiven invaardatum
V5.0	WTW/ DM	22 januari 2026	Laatste aanpassingen, verwerking opm. VC en algehele actualisatie
V6.0	WTW/ DM	21 april 2026	Actualisatie resultaten doorrekeningen pensioenverwachting, netto profijt, hoofdstuk 2 ‘Risicoanalyses en beheersmaatregelen’& laatste tekstuele aanpassingen
V7.0	WTW/DM	10 juni 2026	Verwerking ontvangst positief advies VO

Inhoudsopgave

Voorwoord **1**
Inleiding **4**
Hoofdstuk 1 : Inrichting projectorganisatie en besluitvorming **8**
Hoofdstuk 2 : Risicoanalyses en beheersmaatregelen **20**
Hoofdstuk 3 : Data en datakwaliteit **46**
Hoofdstuk 4 : Invaren **57**
Hoofdstuk 5 : Transitie-FTK en overbruggingsplan **85**
Hoofdstuk 6 : Transitieplan **86**
Hoofdstuk 7 : Communicatie **90**

Deze pagina is met opzet blanco

Voorwoord

Nederland staat aan de vooravond van de grootste wijziging van het pensioenstelsel[1] sinds het ontstaan daarvan in de jaren vijftig van de vorige eeuw. De nieuwe regels voor pensioen zijn het resultaat van een maatschappelijk debat dat meer dan 15 jaar is gevoerd. Uiteindelijk heeft dit medio 2019 geleid tot een Pensioenakkoord tussen vakbonden, werkgeversorganisaties en het kabinet. In december 2020 is de Wet toekomst pensioenen ter consultatie voorgelegd. Dit heeft eind maart 2022 geresulteerd in een wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen. Op 22 december 2022 heeft de Tweede Kamer, met ruime meerderheid, het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen aangenomen. De Eerste Kamer heeft op 30 mei 2023 het wetsvoorstel, eveneens met ruime meerderheid, ook aangenomen. Met het aannemen van het wetsvoorstel door de Eerste Kamer is de Wet toekomst pensioenen ingegaan per 1 juli 2023.

De memorie van toelichting op de Wet toekomst pensioenen onderscheidt drie (wettelijke) mijlpalen tijdens de transitieperiode naar het nieuwe pensioenstelsel:

Mijlpaal 1: wettelijke deadline is op 1 januari 2025.
Het transitieplan moet uiterlijk op die datum gereed zijn. In het transitieplan leggen betrokken sociale partners de keuzes, overwegingen en berekeningen om tot de nieuwe pensioenregeling te komen alsook de wijze waarop wordt omgegaan met de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten schriftelijk vast. Ook is in het transitieplan opgenomen de verantwoording waarom volgens sociale partners sprake is van een evenwichtige transitie.

Mijlpaal 2: wettelijke deadline is 12 maanden voorafgaand aan de transitie (voor Pensioenfonds Forbo is dat 1 juli 2026).
Het implementatieplan moet dan gereed zijn. In het implementatieplan legt de pensioenuitvoerder (i.c. Pensioenfonds Forbo) schriftelijk vast op welke wijze voorbereidingen worden getroffen voor de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling en invulling zal worden gegeven aan de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling. Onderdeel van het implementatieplan is het communicatieplan[2]. Daarin staat beschreven hoe en wanneer deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden geïnformeerd worden over de consequenties van de wijzigingen. Verder geldt voor pensioenfondsen, zoals Pensioenfonds Forbo, dat op de uiterlijke datum van mijlpaal 2 de opdrachtaanvaarding, in afstemming met de relevante fondsorganen, moet zijn afgerond. De opdrachtaanvaarding wordt formeel bevestigd aan sociale partners door een schriftelijke opdrachtbevestiging van het fonds aan sociale partners.

Mijlpaal 3: wettelijke deadline is 1 januari 2028.
De transitie is afgerond. Vanaf uiterlijk dat moment dient de nieuwe pensioenopbouw onder de nieuwe spelregels van de Wet toekomst pensioenen plaats te vinden. Sociale partners en Pensioenfonds Forbo streven naar ingang van de nieuwe pensioenregeling per 1 juli 2027. In paragraaf 1.1.2 is een overzicht

[1] Bedoeld wordt hiermee het tweede pijler pensioen (pensioen in de relatie tussen werkgever en werknemer) binnen het totale Nederlandse 3-pijler pensioenstelsel (AOW, werkgever/werknemer pensioen, individueel pensioen).
[2] Het implementatieplan dient te worden toegezonden aan DNB. DNB beoordeelt het implementatieplan als onderdeel van het beoordelingsproces van de invaarmelding. Het communicatieplan wordt beoordeeld door de AFM. Het communicatieplan wordt dan ook niet meegestuurd aan DNB maar dient rechtstreeks te worden toegezonden aan de AFM.

opgenomen van de gerealiseerde en nog te realiseren mijlpalen voor Pensioenfonds Forbo in aanloop naar de daadwerkelijke overgang naar de nieuwe pensioenregeling.

Sociale partners hebben op 20 december 2024 het transitieplan vastgesteld. Zij hebben bij het opstellen van het transitieplan ondersteuning vanuit Pensioenfonds Forbo ontvangen, onder andere bij het doorrekenen van (de effecten van de) diverse voorstellen voor de nieuwe regeling. Pensioenfonds Forbo heeft het transitieplan op 23 december 2024 op haar website gepubliceerd.

Het implementatieplan is zoals gezegd onderdeel van de tweede mijlpaal in de pensioentransitie. Pensioenfonds Forbo heeft het implementatieplan opgesteld. Het implementatieplan is gebaseerd op de Wet toekomst pensioenen zoals deze per 1 juli 2023 is opgenomen in de Pensioenwet, de memorie van toelichting bij de wet, het Besluit toekomst pensioenen, het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en de diverse beleidsuitingen (Factsheets, Q&A's en Good Practices) over het implementatieplan van De Nederlandsche Bank (DNB). De invulling van het implementatieplan is afhankelijk van de gemaakte keuzes, zoals de gekozen pensioenregeling en de verdere uitwerking daarvan, het wel of niet inbrengen van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in de nieuwe pensioenregeling (aangeduid met invaren) en de wijze waarop gecompenseerd wordt voor een achteruitgang in pensioen als gevolg van de afschaffing van de zogenoemde doorsneesystematiek.

De belangrijkste relevante passages over het implementatieplan in de wet, de memorie van toelichting, het Besluit toekomst pensioenen, het Besluit uitvoering Pensioenwet en de diverse beleidsuitingen van DNB zijn:

Pensioenwet/ Wet toekomst pensioenen

Artikel 143: Beheerste en integere bedrijfsvoering
Artikel 150c: Mijlpalen in transitieperiode
Artikel 150i: Implementatieplan
Artikel 150m: Interne collectieve waardeoverdracht pensioenfondsen bij transitie
Artikel 150n: Omrekenmethoden en aanwenden vermogen pensioenfonds

Memorie van toelichting bij de Wet toekomst pensioenen

Termijnen na afronding
Transitie-FTK
Collectieve beleggingsrisico
Opdrachtaanvaarding
Relatie tot transitieplan
Methodiek invaren
Vulling solidariteitsreserve
Onderbouwing risico's
Inhoud implementatieplan
Schokken tijdens transitieperiode
Opdrachtbevestiging/-aanvaarding
Informatieplicht
Tijdslijnen en toezicht

Besluit toekomst pensioenen

Besluit uitvoering pensioenwet artikel 46: inhoud implementatieplan

Beleidsuitingen DNB thema implementatieplan versie 3 juli 2023

Factsheet Inhoud implementatieplan pensioenfondsen
Q&A Wat doet een pensioenfonds als na indiening van het implementatieplan grote wijzigingen optreden?
Good Practice Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfondsen

Pensioenfonds Forbo beoogt met dit implementatieplan geen uiterst gedetailleerd plannings- of projectdocument of een compleet plan van aanpak te leveren. Dergelijke gedetailleerde plannen en beschrijvingen liggen wel ten grondslag aan dit implementatieplan. In het implementatieplan wordt volstaan met een beschrijving op hoofdlijnen. Voor details wordt verwezen naar de onderliggende documenten.

Inleiding

Vanwege de invoering van de Wet toekomst pensioenen dient de pensioenregeling van Forbo te worden aangepast. De aanpassing van de pensioenregeling is eind december 2024 tussen Forbo Flooring, Forbo-Novilon, Forbo Eurocol en de vakbonden FNV en CNV en OR-Eurocol (sociale partners) overeengekomen. Sociale partners hebben Pensioenfonds Forbo verzocht de aangepaste pensioenregeling vanaf 1 juli 2027 uit te gaan voeren en hebben hiervoor op 20 december 2024 een transitieplan aan het fonds verstrekt. Het transitieplan is op 23 december 2024 door Pensioenfonds Forbo op haar website geplaatst.

Sociale partners hebben Pensioenfonds Forbo middels het transitieplan tevens verzocht de op de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in te varen in de nieuwe pensioenregeling. Verder hebben sociale partners Pensioenfonds Forbo verzocht om de deelnemers die nadeel ondervinden van de afschaffing van de zogenoemde doorsneesystematiek te compenseren op de wijze zoals beschreven in het transitieplan.

In het transitieplan hebben sociale partners de gemaakte keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de wijziging van de pensioenregeling vastgelegd, alsmede de gewenste wijze waarop dient te worden omgegaan met de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Daarnaast bevat het transitieplan de verantwoording van sociale partners waarom - naar de mening van sociale partners - sprake is van een evenwichtige transitie.

Het bestuur van Pensioenfonds Forbo heeft in de bestuursvergadering van 21 april 2026 definitief besloten de opdracht van sociale partners tot uitvoering van de gewijzigde pensioenregeling formeel te aanvaarden en het verzoek tot invaren in te willigen. De opdrachtbevestiging zal nog schriftelijk bevestigd worden aan sociale partners conform artikel 102a Pensioenwet en artikel 28d van het Besluit uitvoering Pensioenwet. Tevens zal aan sociale partners nog medegedeeld worden dat het bestuur van Pensioenfonds Forbo geen gronden heeft vastgesteld om het verzoek tot invaren van sociale partners af te wijzen (artikel 150l lid 4 Pensioenwet). Op grond van artikel 150i van de Pensioenwet heeft Pensioenfonds Forbo dit implementatieplan opgesteld. Hoe tot bovengenoemde besluiten is gekomen, wordt beschreven in dit implementatieplan.

Bij de besluitvorming over de implementatie van de Wet toekomst pensioenen heeft het bestuur een zorgvuldig proces gevolgd. Het bestuur heeft hierbij de geldende wet- en regelgeving, statutaire bepalingen en de bepalingen van het huishoudelijk reglement in acht genomen.

De implementatie van de gewijzigde pensioenregeling onder het nieuwe pensioenstelsel is een omvangrijke en complexe operatie waarbij meerdere partijen een belangrijke rol spelen. Om de complexiteit van de implementatie en de pensioenuitvoering te reduceren hanteert Pensioenfonds Forbo voor de implementatie van de gewijzigde pensioenregeling de volgende uitgangspunten:

- uitvoerbaarheid;
- uitlegbaarheid;
- solidariteit;
- kostenefficiëntie.

Op basis van deze uitgangspunten heeft Pensioenfonds Forbo de onderstaande doelstelling opgesteld met betrekking tot de implementatie van de gewijzigde pensioenregeling onder het nieuwe pensioenstelsel:

Pensioenfonds Forbo streeft naar een beheerste en gecontroleerde transitie van de huidige pensioenregeling naar een overzichtelijke en robuuste nieuwe pensioenregeling onder het nieuwe pensioenstelsel. Hierbij worden de doelstellingen die Pensioenfonds Forbo met sociale partners heeft afgesproken, nagestreefd.

In dit implementatieplan legt Pensioenfonds Forbo vast op welke wijze voorbereidingen worden getroffen voor de uitvoering van de gewijzigde pensioenregeling en op welke wijze invulling zal worden gegeven aan de uitvoering van de gewijzigde pensioenregeling, alsmede de wijze waarop zal worden omgegaan met de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten.

Na de inleiding in dit hoofdstuk, wordt in hoofdstuk 1 de projectorganisatie voor de transitie toegelicht en wordt het gevolgde besluitvormingsproces beschreven. In hoofdstuk 1 wordt tevens aangegeven welke mijlpalen (inclusief besluitvorming door bestuur) nog gerealiseerd dienen te worden in de implementatiefase na het nemen en indienen van het invaarbesluit. In hoofdstuk 2 wordt beschreven wat de impact van de transitie is op de organisatie, de processen en systemen en op welke wijze de geïdentificeerde risico’s van de transitie worden beheerst. In hoofdstuk 3 wordt beschreven hoe Pensioenfonds Forbo de datakwaliteit op het vereiste niveau krijgt en houdt. In hoofdstuk 4 worden diverse aspecten rondom invaren beschreven. In hoofdstuk 5 wordt het besluit weergegeven om geen gebruik te maken van het zogenoemde transitie-FTK. In hoofdstuk 6 worden diverse aspecten rondom het transitieplan van sociale partners beschreven. Het communicatieplan, dat een samenhangend onderdeel uitmaakt van het implementatieplan, is niet in dit document opgenomen. Het communicatieplan wordt separaat ingediend bij de AFM. In hoofdstuk 7 is kort weergegeven wat in het communicatieplan is beschreven.

Samenhang met overige documenten

Het implementatieplan is een van de documenten die in het kader van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling is opgesteld en hangt in belangrijke mate samen met:

- Transitieplan
  Hierin is onder andere een beschrijving van de nieuwe pensioenregeling op hoofdlijnen opgenomen, de wijze waarop risico's worden gedeeld binnen en tussen generaties, het invaren van opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten en compensatie voor afschaffing van de doorsneesystematiek zoals overeengekomen door sociale partners. Sociale partners hebben op 20 december 2024 het transitieplan vastgesteld en vervolgens verstrekt aan Pensioenfonds Forbo.

- Communicatieplan
  Het communicatieplan richt zich op de wijze waarop deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden en werkgevers geïnformeerd worden over de transitie naar de nieuwe pensioenregeling, gedurende de periode van inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen tot en met de invoering van de nieuwe pensioenregeling in 2027. Het communicatieplan is onderdeel van het implementatieplan en zal op dezelfde datum voor beoordeling worden ingediend bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) als het implementatieplan bij DNB. Aangezien het communicatieplan niet door DNB, maar door de AFM wordt beoordeeld, is dit een separaat document. Een toelichting op het communicatieplan is in hoofdstuk 7 van dit document opgenomen.

- Invaarbesluit
  Het definitieve besluit van het bestuur van Pensioenfonds Forbo van 21 april 2026 om de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in te varen naar de nieuwe pensioenregeling is genomen op verzoek van sociale partners met inachtneming van alle keuzes en afwegingen zoals vermeld in dit implementatieplan en de hiervoor genoemde documenten.

- Invaarsjabloon
  Als onderdeel van het voorgenomen invaarbesluit is in het invaarsjabloon een gedetailleerde toelichting opgenomen van alle aspecten van de transitie en de nieuwe regeling inclusief de door DNB vereiste cijfermatige effecten. Het invaarsjabloon zal, tegelijkertijd met het implementatieplan, uiterlijk op 30 juni 2026 worden ingediend bij DNB.

De inhoud van dit implementatieplan, de opdrachtaanvaarding tot uitvoering van de gewijzigde pensioenregeling en het invaarbesluit zijn onder voorbehoud van:

a) Het nakomen van de door sociale partners gemaakte afspraken zoals vastgelegd in het transitieplan. Hieruit blijkt onder andere dat de door sociale partners gemaakte afspraken afhankelijk zijn van de hoogte van de dekkingsgraad van Pensioenfonds Forbo op het feitelijke moment van transitie.

b) Onvoorziene omstandigheden en/of sterk gewijzigde omstandigheden op grond waarvan Pensioenfonds Forbo in redelijkheid niet kan worden gehouden om tot uitvoering van de verzoeken van sociale partners over te gaan.

c) Overmacht aan de kant van Pensioenfonds Forbo, uitvoerder AZL of fiduciair vermogensbeheerder MN.

Pensioenfonds Forbo houdt zich het recht voor om, als één van de gebeurtenissen onder punt a, b of c zich voordoet, de opdrachtbevestiging en het besluit tot invaren, alsmede het implementatieplan te wijzigen dan wel in zijn geheel in te trekken. Het bestuur zal hiervan mededeling doen aan sociale partners, het verantwoordingsorgaan, de visitatiecommissie en DNB en daarbij aangeven hoe het bestuur naar aanleiding hiervan besluit te gaan handelen.

Dit implementatieplan wordt binnen twee weken na ondergenoemde vaststellingsdatum toegezonden aan DNB. Het wordt binnen twee weken na vaststelling tevens ter inzage en raadpleging beschikbaar gesteld aan alle deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers door middel van publicatie op de website van het fonds. Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers over de indiening en over de inhoud van het implementatieplan waaronder de voorgenomen wijzigingen in de pensioenregeling, de gemaakte keuzes en het verdere proces. Het fonds stelt op de website tevens een kwalitatieve toelichting op de transitie-effecten beschikbaar en verstrekt de deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde en pensioengerechtigde op verzoek een berekening van de transitie-effecten per leeftijdscohort. De deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers worden hierop gewezen door middel van een nieuwsbericht op de website.

Dit implementatieplan is vastgesteld op 19 mei 2026.

Fred Heil	Danielle Manné
Voorzitter bestuur	Secretaris/Bestuurder
Pensioenfonds Forbo	Pensioenfonds Forbo

Hoofdstuk 1 : Inrichting projectorganisatie en besluitvorming

1.1 Inrichting projectstructuur

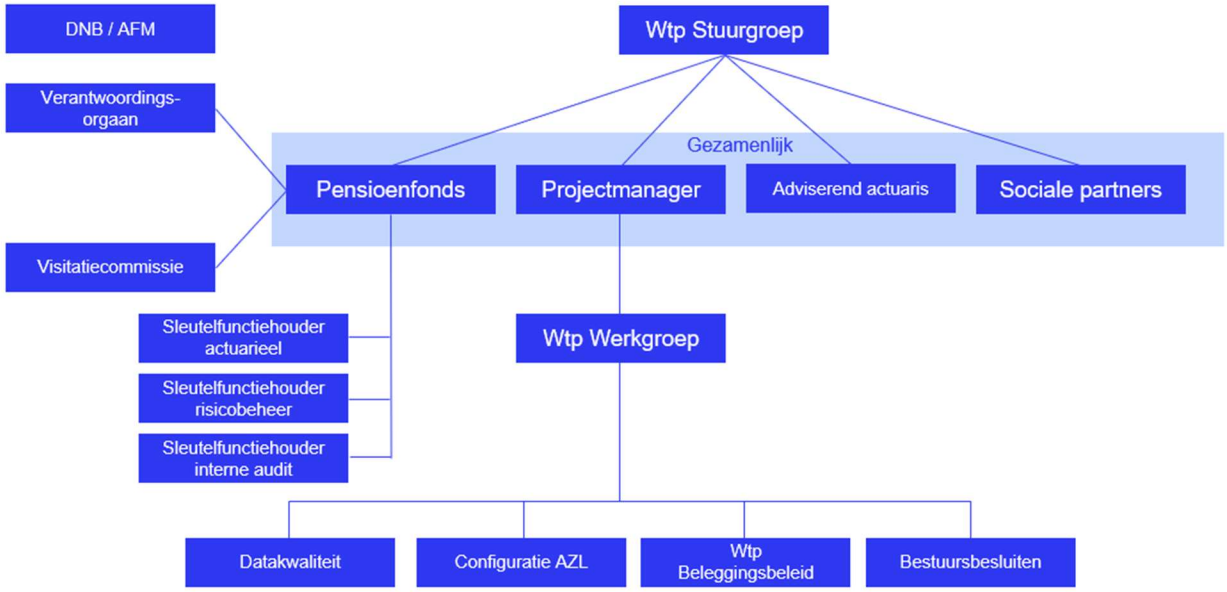
1.1.1 Samenstelling projectgroepen

Gezien de grote belangen van de transitie naar de Wtp is het cruciaal dat Pensioenfonds Forbo deze transitie beheerst en gedegen voorbereidt en uitvoert. Er is daarom een projectstructuur ingericht die zoveel mogelijk aansluit op de bestaande fondsgovernance. Hierbij zijn aan de bestaande fondsorganen en de sleutelfunctiehouders additionele rollen en verantwoordelijkheden toegekend.

Ten behoeve van de coördinatie is een externe projectmanager aangesteld. Deze projectmanager heeft, in overleg met het dagelijks bestuur, de mijlpalen voor het programma in kaart gebracht en deze mijlpalen in concrete activiteiten vertaald. De werkzaamheden zijn opgedeeld in vijf werkstromen:

1. Pensioenregeling;
2. Pensioenuitvoering;
3. Datakwaliteit;
4. Vermogensbeheer;
5. Communicatie.

Hieronder een schematische weergave van de projectorganisatie:

De belangrijkste rollen en verantwoordelijkheden worden hieronder geschetst.

De sociale partners

De sociale partners hebben eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het kader van de pensioentransitie. De sociale partners maken keuzes over de contractvorm, de kenmerken van de regeling (waaronder het premieniveau), de pensioendoelstelling/ambitie, over het wel of niet invaren van de reeds opgebouwde pensioenen, over een eventuele compensatie en hoe deze te financieren, en over de doelen van de solidariteitsreserve. Tevens stellen sociale partners de transitiedoelen vast en bepalen zij welke voorrangregels, maatstaven en bandbreedtes hierbij gelden. De sociale partners zijn in een iteratief proces van afstemmingen gefaciliteerd door het dagelijks bestuur van Pensioenfonds Forbo tot definitieve en complete besluitvorming gekomen, waarbij de effecten van voorlopige keuzes steeds zijn doorgerekend op basis van de beoogde vormgeving van de financiële opzet. Bij de uiteindelijke besluitvorming heeft een ledenraadpleging door de vakorganisaties plaatsgevonden bij Forbo Flooring en Forbo-Novilon en is instemming ontvangen van OR-Eurocol op het onderhandelingsresultaat van de nieuwe pensioenregeling en de vermogensverdeling bij invaren.

Het bestuur

Pensioenfonds Forbo heeft een paritair bestuur. De primaire taak van het bestuur is om binnen de kaders van wet- en regelgeving de pensioenregeling op een beheerste en integere wijze uit te voeren. Het bestuur bepaalt onder meer het beleid ten aanzien van de beleggingen, solidariteit, uitkeringen, de uitvoering en de communicatie. Het bestuur richt zich op een evenwichtige afweging van de belangen van alle bij het fonds betrokkenen (deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers). Het bestuur draagt zorg voor medezeggenschap, legt verantwoording af over het gevoerde beleid en zorgt voor transparante communicatie richting stakeholders. Het bestuur vergadert in beginsel om de 4/5 weken. Tijdens elke bestuursvergadering geeft de voorzitter van het bestuur en tevens voorzitter van de Werkgroep Wtp een update van de status van de implementatie van de nieuwe pensioenregeling.

Daarnaast zijn gedurende het traject diverse studiedagen en -sessies voor het bestuur en Verantwoordingsorgaan georganiseerd. Tijdens deze studiedagen/-sessies is diepgaand ingegaan op diverse onderdelen van de Wtp als ook op de voorgenomen inrichting van de nieuwe pensioenregeling c.q. het nieuwe pensioenbeleid.

Het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en secretaris van het bestuur en is door het bestuur gemachtigd om het bestuur te vertegenwoordigen in de Stuurgroep NPC Forbo en hierin de leiding en coördinerende rol te nemen voor de voortgang en realisatie. Het dagelijks bestuur informeert het bestuur bij elke bestuursvergadering over de voortgang en agendeert de behandeling van de Wtp-onderwerpen in het bestuur volgens het BOB-model. Op deze wijze bewaakt het dagelijks bestuur dat alle belangrijke onderwerpen een gedegen besluitvormingsproces doorlopen. Daarnaast informeert het dagelijks bestuur alle stakeholders over de voortgang van het project.

Het Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan heeft op een aantal onderdelen van de nieuwe pensioenregeling c.q. het nieuwe pensioenbeleid een wettelijk adviesrecht. Dit betreft onder andere een adviesrecht ten aanzien van de inrichting van de solidariteitsreserve, een adviesrecht ten aanzien van compensatie uit het fondsvermogen, een verzwaard adviesrecht ten aanzien van de voorgenomen collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het aanwenden van het vermogen bij de collectieve waardeoverdracht (invaren), een adviesrecht voor het communicatieplan en een adviesrecht ten aanzien van de uitvoeringsovereenkomst. De risicohouding wordt vastgesteld na overleg met het verantwoordingsorgaan. Om het verantwoordingsorgaan voor te bereiden op en te ondersteunen bij de diverse adviesaanvragen, heeft het verantwoordingsorgaan een eigen adviseur (van GPSS) aangesteld. Het verantwoordingsorgaan geeft daarnaast een oordeel over de gemaakte uitvoeringskosten bij de invoering en uitvoering van de nieuwe pensioenregeling. Dit oordeel zal worden opgenomen in het bestuursverslag van het fonds.

Naast de hiervoor genoemde (deel)adviesaanvragen aan het verantwoordingsorgaan, is door het bestuur één integraal advies gevraagd over de gehele nieuwe pensioenregeling c.q. de financiële opzet van de nieuwe pensioenregeling.

De Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De Visitatiecommissie is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige besluitvorming door het bestuur en met name het besluitvormingsproces in de transitie naar de Wtp. De visitatiecommissie toetst het proces en beoordeelt of alle partijen betrokken zijn, die betrokken moeten zijn in de transitie en of alle relevante informatie op tafel is geweest en afgewogen.

De sleutelfunctiehouders:

Naast de hierboven genoemde gremia zijn de sleutelfunctiehouder actuarieel, sleutelfunctiehouder risicobeheer en sleutelfunctiehouder interne audit nauw betrokken geweest gedurende de gehele (voorbereiding op de) implementatie van de nieuwe pensioenregeling. De opinies van de sleutelfunctiehouders zijn expliciet meegewogen bij de besluitvorming door het bestuur.

De projectmanager

De projectmanager informeert en faciliteert het dagelijks bestuur in zijn verantwoordelijkheid voor de voortgang en realisatie van het project. Daarnaast is de projectmanager is verantwoordelijk voor het opstellen en bijhouden van de detailplanning en bewaakt deze de prioriteiten en de voortgang binnen de afgesproken scope, tijd en budget en rapporteert hier periodiek over aan het dagelijks bestuur. De projectmanager zet acties in gang om de mijlpalen te behalen die behoren bij de werkstromen en biedt countervailing power aan het (dagelijks) bestuur en andere werkstromen. Waar nodig escaleert de projectmanager om problemen of vertraging te voorkomen/ op te lossen. De projectmanager bewaakt dat alle besluitvorming tijdig door het bestuur plaatsvindt, op basis van volledige en juiste informatie.

Besluitvormingsproces bestuur (BOB)

Voor een zorgvuldige bestuurlijke besluitvorming maakt Pensioenfonds Forbo gebruik van het BOB-model. Hierbij worden onderwerpen eerst Beeldvormend besproken, vervolgens Oordeelsvormend en tenslotte Besluitvormend. Er is zoveel mogelijk tijd beschikbaar gemaakt in de reguliere vergaderingen van bestuur, dagelijks bestuur, verantwoordingsorgaan, visitatiecommissie en sociale partners. Waar nodig zijn voor alle fondsorganen extra vergaderingen ingepland. Ook is een aantal gezamenlijke kennissessies en stakeholder-bijeenkomsten georganiseerd. Aan de voorbereiding voor de werkstromen vermogensbeheer en communicatie is aanvullend en specifiek tijd besteed in bestuurlijke commissies, respectievelijk de Beleggingsadvies Commissie (BAC) en de Communicatiecommissie (CC). Ook de Risicocommissie (RC) heeft aanvullend en specifiek tijd aan de Wtp-transitie besteed.

Naast alle interne vergaderingen van het fonds zijn er ook gezamenlijke periodieke overleggen geweest en gepland met AZL en MN.

De Pensioen Uitvoeringsorganisatie (PUO)

De pensioenadministratie van Pensioenfonds Forbo is (en blijft) uitbesteed aan AZL. AZL maakt voor de pensioenadministratie gebruik van het pensioenadministratiepakket van Festina Finance.

De Fiduciair Vermogensbeheerder

Het vermogensbeheer van Pensioenfonds Forbo is (en blijft) uitbesteed aan MN. MN is verantwoordelijk voor de fiduciaire dienstverlening aan Pensioenfonds Forbo. Expertise is voldoende aanwezig en op alle terreinen c.q. disciplines wordt er gewerkt aan de Wet toekomst pensioenen.

Naast alle interne vergaderingen van het fonds zijn er ook gezamenlijke periodieke overleggen geweest en gepland met AZL en MN.

Wtp werkgroep

De werkgroep komt op maandelijkse basis bijeen. Vanuit Pensioenfonds Forbo nemen het dagelijks bestuur en de projectmanager deel, op verzoek en op ad-hoc basis aangevuld met andere bestuursleden, (externe) adviseurs en inhoudsdeskundigen. Vanuit AZL en MN nemen de transitiemanagers deel aan de werkgroep. De projectmanager is door Pensioenfonds Forbo aangesteld als primair aanspreekpunt voor alle betrokken partijen tijdens de transitieperiode voor alles met betrekking tot de Wtp-transitie.

Vanuit de werkgroep wordt de wederzijdse voortgang van het transitietraject aangestuurd en gemonitord en worden de uiteenlopende gezamenlijke werkzaamheden gecoördineerd;

Naast de bijeenkomsten van de werkgroep heeft het dagelijks bestuur maandelijks overleg met de projectmanager en adviserend actuaris om de voortgang en acties vanuit het project te bespreken en bewaken.

Wtp stuurgroep

De stuurgroep komt minimaal één keer per kwartaal bijeen. Vanuit Pensioenfonds Forbo nemen het dagelijks bestuur, de adviserend actuaris en de projectmanager deel. Vanuit de sociale partners nemen

geledingen deel namens de werkgever, vakbonden FNV en CNV en de OR van Eurocol. Deze geledingen worden allen in de stuurgroep bijgestaan door een externe adviseur. De stuurgroep had voornamelijk de taak om het Transitieplan op te stellen en de nieuwe regeling af te spreken. Na afronden wordt de stuurgroep op de hoogte gehouden van de voortgang met betrekking tot het Implementatieplan en eventueel gebruik van de bestuurlijke ruimte in verband met evenwichtige belangenbehartiging door het bestuur.

Vanuit de stuurgroep wordt het transitietraject overzien en de onderwerpen die extra aandacht vragen afgestemd.

Werkstroom Datakwaliteit

De Werkstroom Datakwaliteit is verantwoordelijk voor het borgen van een voldoende datakwaliteit om de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op de beoogde transitiedatum te kunnen invaren. Om te komen tot een voldoende datakwaliteit voor het invaren is het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie doorlopen.

In deze werkstroom participeren de secretaris, het bestuurslid met risicomanagement in de portefeuille en de projectbegeleider datakwaliteit vanuit WTW. Vanuit AZL neemt de transitiemanager deel. Deze werkstroom datakwaliteit komt, naast ad-hoc contactmomenten, periodiek bijeen;

Werkstroom Vermogensbeheer

De Werkstroom Vermogensbeheer bestaat uit de voorzitter van de BAC, aangevuld met de projectmanager, adviseurs van WTW en MN, en is verantwoordelijk voor het opstellen van de vereisten ten aanzien van de het nieuwe beleid voor het vermogensbeheer. Belangrijke aandachtspunt daarbij is de vaststelling van de inrichting van het beleggingsbeleid onder de Wet toekomst pensioenen in lijn met de risicohouding.

Werkstroom Communicatie

De Werkstroom Communicatie bestaat uit Communicatiecommissie, aangevuld met de communicatieadviseur van AZL, en is verantwoordelijk voor het uitwerken van de interne en externe communicatie met betrekking tot de transitie naar de nieuwe pensioenregeling. In dit kader is de

Werkstroom Communicatie onder andere verantwoordelijk voor het opstellen van het (wettelijke) communicatieplan.

De Werkgroep Wtp, Stuurgroep Wtp en de diverse werkstromen worden in hun werkzaamheden ondersteund door de externe projectmanager en diverse adviseurs (o.a. WTW voor actuariële advisering en doorrekeningen en AZL voor communicatie-advies). Daarnaast worden, afhankelijk van het onderwerp, specialisten van zowel AZL (pensioenbeheer) als MN (fiduciair vermogensbeheer) betrokken.

1.1.2 Belangrijkste mijlpalen

Om de transitie naar het nieuwe stelsel op tijd af te ronden, zijn er in de wet mijlpalen opgenomen. Dit zijn de uiterste datums die door de betrokken partijen moeten worden gehaald. Hiernaast heeft Pensioenfonds Forbo zelf een aantal mijlpalen vastgesteld. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste mijlpalen opgenomen.

Datum	Mijlpaal
Juni 2021	Start Wtp-traject voor Pensioenfonds Forbo
Januari 2022	Risicopreferentieonderzoek
Maart 2022	Start berekeningen
1 juli 2023	Invoering Wet toekomst pensioenen
September 2024	Besluit over nieuwe pensioenregeling, compensatie en invaren door sociale partners
December 2024	Indienen transitieplan: vastlegging van het besluit van de sociale partners
Mei 2025	Migratieovereenkomst tussen Pensioenfonds Forbo en AZL
Juli 2025	Livegang eerste klantfonds bij AZL
Februari 2026	Vaststellen communicatieplan
18 maart 2026	GO-NoGO moment 1: Beoordeling operationele readiness - Vaststellen opdrachtaanvaarding/opdrachtbevestiging, onderbouwing evenwichtige transitie, implementatieplan en invaarsjabloon
30 juni 2026	Indienen Wtp-dossier aan DNB en communicatieplan aan AFM
April 2026	Livegang pensioenfonds MITT bij AZL en MN Services
15 december 2026	**Go-NoGo moment 2** – Beoordeling operationele readiness Definitief SPR-reglement en uitvoeringsovereenkomst vastgesteld

April 2027	Goedkeuring door DNB van het invaarverzoek **Go-NoGo moment 3** – beoordeling operationele readiness
Mei 2027	Transitiecommunicatie 1e berekening verzonden
1 juni 2027	**Go-NoGo moment 4** – beoordeling operationele readiness
1 juli 2027	Livegang SPR-regeling SPF
1 oktober 2027	Kapitalen huidige deelnemers ingevaren
December 2027	Transitiecommunicatie 2e berekening verzonden

1.1.3 Vervolgstappen

Ook de implementatie van de transitie valt onder de verantwoordelijkheid van het fondsbestuur en de project- en werkgroepen. De werkgroep Wtp houdt zich bezig met het domein van de deelnemersadministratie inclusief koppeling vermogensbeheer-pensioenbeheer en gegevensleveringsovereenkomst, de BAC met het domein van het vermogensbeheer (SLA, mandaten, beleggingsbeleid), de CC met de communicatie en het bestuur met het pensioenreglement en de juridische documenten. De projectmanager zorgt voor de overall projectleiding, in het bijzonder voor de afstemming, planning en coördinatie tussen de werkgroepen en de verslaglegging richting het bestuur. Hierbij zorgt de projectmanager ook voor afstemming over de inhoud en planning tussen Pensioenfonds Forbo en de uitbestedingspartners. Het dagelijks bestuur en de projectmanager houden toezicht op de voorwaarden voor een geslaagde transitie. De projectmanager zal bij dreigende vertragingen en knelpunten oplossingen aandragen aan het bestuur. Het bestuur legt verantwoording af in het jaarverslag, aan de toezichthouders en aan de andere organen van Pensioenfonds Forbo. Voor de vervolgstappen ten aanzien van de communicatie aan de actieve deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden wordt verwezen naar het communicatieplan.

Hieronder volgt een beschrijving van een aantal belangrijke mijlpalen.

- Voor de daadwerkelijke transitie van de deelnemers- en beleggingsadministratie inclusief het invaren is de noodzakelijke functionaliteit uiterlijk 15 december 2026 getest middels de keten- en integratietesten. De resultaten hiervan worden geanalyseerd en gerapporteerd.

Mochten er aanpassingen nodig zijn dan moeten deze voor het GO-NoGO moment in april 2027 opnieuw getest en gereed zijn;

- De nieuwe deelnemers- en administratieprogrammatuur is op 1 juli 2025 in gebruik genomen bij AZL. Het oude system blijft daarnaast nog draaien en beschikbaar. De mutatiegang door AZL wordt

nauwgezet gevolgd door de werkgroep Wtp. Hierover wordt via de projectmanager en de transitiemanager van AZL gerapporteerd aan het bestuur;

- De nieuwe regeling zal ingaan op 1 juli 2027. De daadwerkelijke transitie inclusief het invaren zal plaatsvinden op 1 juli 2027. De transitie zal beoordeeld worden door Pensioenfonds Forbo en door AZL. De invaarberekeningen worden gecontroleerd op plausibiliteit door de sleutelfunctiehouder voor de actuariële functie. De rapportage hierover is op 19 november 2025 aan het bestuur verstrekt en gaf geen aanleiding zijn tot aanvullende stappen;

- De data zullen door de externe accountant gecontroleerd worden in een tweede toetsmoment. Dit vindt kort na het invaren plaats. Hierbij wordt gecontroleerd dat de data zoals gebruikt voor het invaren juist zijn en overeenkomen met wat aan deelnemers is gecommuniceerd;

- Ook zullen het eerste half jaar na de transitiedatum extra controles boven op de standaardcontroles op de juistheid van de administraties worden uitgevoerd. AZL rapporteert hierover maandelijks vanaf de transitie datum aan het bestuur, dat kan besluiten tot aanvullende maatregelen;

- De transitie naar de nieuwe pensioenregeling inclusief invaren gaat gepaard met een minimale wijziging van de strategische asset allocatie van Pensioenfonds Forbo.

1.2 Besluitvormingsproces vaststelling Implementatieplan

1.2.1 Het doorlopen besluitvormingsproces

Het bestuur van Pensioenfonds Forbo heeft de sociale partners gefaciliteerd in het proces van totstandkoming van de nieuwe pensioenregeling. Dit bevat ook het proces dat heeft geleid tot het verzoek tot invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten en van de keuze van de wijze van compensatie. Het faciliteren vond primair plaats in de stuurgroep - een periodiek overleg tussen vertegenwoordigers van de sociale partners en vertegenwoordigers van het fondsbestuur - en bestond onder andere uit het (laten) uitvoeren van risicopreferentieonderzoek in 2022 en het leveren van input ten behoeve van de berekeningen om de uitwerking van verschillende keuzes te kunnen tonen. Ook hebben de sociale partners kunnen putten uit de expertise van de actuarieel adviseur van het fonds, die deelnam aan alle stuurgroep bijeenkomsten. Het faciliteren van de sociale partners heeft Pensioenfonds Forbo uiteindelijk geholpen bij de eigen besluitvorming, omdat veel van de voor de sociale partners gemaakte berekeningen in de argumentatie voor de besluitvorming kon worden betrokken. Pensioenfonds Forbo heeft de uitgangspunten van de hiervoor genoemde berekeningen ook ten behoeve van eigen gebruik getoetst en beoordeeld.

Het besluitvormingsproces van Pensioenfonds Forbo is gestart na de toezending van het Transitieplan door de sociale partners. De voorbereiding op de formele besluitvorming door het bestuur en de advisering vanuit de verschillende werkstromen en de projectmanager is al in 2022 gestart, met deelneming van of ondersteuning door uitbestedingspartners en externe adviseurs. De in de besluitvorming behandelde hoofdonderwerpen zijn de volgende:

- Type contract;
- Premiebeleid;
- Basisonderdelen regeling;
- Risicodekkingen;
- Aanvullende dekkingen;
- ANW-hiaat;
- Arbeidsongeschiktheid;
- Biometrische risico's;
- Compensatie;
- Solidariteitsreserve: doelen, initiële vulling, vul- en uitdeelregels;
- Evenwichtigheid;
- Datakwaliteit;
- Risicohouding;
- Spreidingsperiode;
- Invaren;
- Projectierendement;
- Bandbreedtes en maatstaven;
- Uitvoerbaarheid;
- Beleggingsbeleid;
- Toetsing wet- en regelgeving.

Bij de behandeling van bovengenoemde onderwerpen stonden de volgende zaken centraal: de administratieve uitvoerbaarheid en risico's, de beleggingstechnische uitvoerbaarheid en risico's, de communicatie en uitlegbaarheid en de evenwichtigheid van de (verwachte) nieuwe pensioenregeling, (de methode van) het invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en - rechten en de compensatie.

Daarbij is in het bijzonder aandacht besteed aan de uitbestedingsrisico's door risk self assessments (hierna RSA) op fondsniveau.

De verdiepingen op bovengenoemde onderwerpen en nadere uitwerking in het kader van de opdrachtaanvaarding hebben vervolgens plaatsgevonden in de werkstromen, de bestuurscommissies en diverse bestuursvergaderingen en zijn meermaals tussentijds teruggekoppeld aan het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie.

Het bestuur heeft geen gebruik gemaakt van de door DNB geboden mogelijkheid tot partiële beoordelingen.

1.2.2 Oordeel van bestuur

Middels het Transitieplan heeft het bestuur het verzoek van de sociale partners van Pensioenfonds Forbo ontvangen om de nieuwe pensioenregeling uit te gaan voeren en opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in te varen in de nieuwe pensioenregeling van Forbo. Het bestuur heeft getoetst of deze opdracht aanvaard kon worden op basis van het door het bestuur daartoe vastgestelde beleidskader. Op 19 januari 2026 heeft het bestuur een voorgenomen besluit genomen dat Pensioenfonds Forbo de nieuwe pensioenregeling inclusief het invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten kan uitvoeren, onder voorbehoud van besluitvorming over de datakwaliteit voor invaren op basis van de AUP van de externe accountant.

Het voorgenomen bestuursbesluit is vervolgens op 23 januari 2026 voorgelegd aan het Verantwoordingsorgaan. Het dagelijks bestuur heeft het voorgenomen besluit in vergaderingen met het Verantwoordingsorgaan toegelicht. Alvorens het formele voorgenomen besluit te nemen, heeft het dagelijks bestuur, in voorkomende gevallen ondersteund door de actuarieel adviseur, een toelichting verstrekt aan het Verantwoordingsorgaan, zodat zij steeds meegenomen werden in het gehele proces. Hiermee is voldaan aan de wettelijke vereisten voor een tijdige, juiste en volledige informatieverstrekking die het Verantwoordingsorgaan nodig heeft voor het uitoefenen van hun advies- en goedkeuringsrechten.

Op 16 september 2025 heeft het bestuur de rapportages over datakwaliteit en de AUP behandeld en, op basis van de datakwaliteitsrapportages, met inachtneming van het rapport van de externe accountant en de opinies, oordelen, aanbevelingen en adviezen van de sleutelfunctiehouders, in de bestuursvergadering van 18 november 2025, besloten dat de kwaliteit van de data in de pensioenadministratie in het kader van invaren goed is en voldoende is voor het invaren. Dit onder voorbehoud van de nog uit te voeren "get clean" en "stay clean" werkzaamheden.

In diverse overleggen met de PUO en de adviseur van het fonds heeft het bestuur de technische uitvoerbaarheid behandeld en besloten de voorbereidingen van de transitie per 1 juli 2027 voort te zetten en akkoord te gaan met de vastgestelde GO-NoGO momenten. Het bestuur wordt in diverse overleggen met de PUO en de adviseur van het fonds op de hoogte gehouden van de voortgang van de migratie waarbij de in het, nog te ontvangen, Migratieplan beschreven aanpak, de gereedheidsverklaring van de PUO (AZL) en de adviesnotitie van de IT officer van het fonds worden gebruikt als assurance.

Op 9 juni 2026 is het positieve advies van het Verantwoordingsorgaan op het hiervoor genoemde voorgenomen besluit ontvangen.

Op 11 juni 2026 zal het bestuur besluiten om:

- de opdracht tot uitvoering van de nieuwe pensioenregeling van Forbo te aanvaarden

inclusief het uitvoeren van de compensatieregeling; en

- in te stemmen met het invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten volgens de standaardmethode.

De volledige interne governance met Verantwoordingsorgaan, Visitatiecommissie en Sleutelfunctiehouders is doorlopen.

Het bestuur is ervan overtuigd dat Pensioenfonds Forbo de transitie van de opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten naar de nieuwe pensioenregeling op een evenwichtige en beheerste en integere wijze kan uitvoeren en dat de risico's voldoende beperkt zijn of zullen worden. Deze overtuiging is gestoeld op de risicoanalyse en de inventarisatie van de beheersmaatregelen beschreven in hoofdstuk 2. Voorts is het bestuur ervan overtuigd dat de belangen van alle actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden bij het besluit tot de transitie inclusief het invaren en de compensatie op voldoende evenwichtige manier zijn gewaarborgd. De redenen voor die overtuiging worden beschreven in paragraaf 6.2 van dit Implementatieplan.

1.2.3 Oordelen van Sleutelfunctiehouders, Verantwoordingsorgaan en Visitatiecommissie

Pensioenfonds Forbo heeft de sleutelfunctiehouders, het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie meegenomen in het gehele proces van bestuurlijke beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Het heeft de betrokken gremia gevraagd om uitoefening van de rol en taak die men heeft ten aanzien van het voorgenomen besluit om per 1 juli 2027 de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten in te varen in de nieuwe solidaire premieregeling van Pensioenfonds Forbo. Onderstaand worden de onderdelen aangegeven waarvoor een opinie, een oordeel, een advies en of goedkeuring is gevraagd en verstrekt:

Sleutelfunctie actuarieel (opinie):

- Risicohouding;
- Beoordeling evenwichtigheid en beleidsuitgangspunten en evenwichtigheid solidariteitsreserve;
- Onderbouwing maatmensen;
- Beoordeling plausibiliteit;
- Datakwaliteit.

Sleutelfunctie risicobeheer (opinie):

- Datakwaliteit;
- Opdrachtaanvaarding;
- Evenwichtigheid;
- Risicohouding;
- Verhoging renteafdekking;
- Beleggingsbeleid;
- Invaarbesluit;
- Implementatieplan en operationeel uitvoerbaarheid.
- Communicatieplan

Sleutelfunctie interne audit (opinie):

- Datakwaliteit;
- Transitierisico’s in het implementatieplan;

Hoofdstuk 2 : Risicoanalyses en beheersmaatregelen

2.1 Risico's en beheersmaatregelen

Ten behoeve van zowel het implementatieplan als voor de eigenrisicobeoordeling is inzicht nodig in de risico's van het fonds vóór, tijdens en ná de Wtp-transitie.

Inzicht in de risico's vóór transitie is ingericht in het reeds bestaande integraal risicomanagement. Hierin zijn de risico's voor het fonds geïdentificeerd en geanalyseerd zowel vóór als ná beheersing van de risico's. Op kwartaalbasis wordt hierover gerapporteerd. Hiermee is goed zicht op de risico's voor het fonds vóór de Wtp-transitie.

Ook de ingeschatte risico's tijdens de transitie, de zogenaamde Wtp-project risico's, zijn op diezelfde wijze reeds onderdeel van het bestaande risicomanagement. In hoofdstuk 1 worden op basis hiervan de belangrijkste risico's en de daarbij behorende conclusies vóór en tijdens de transitie beschreven.

Om inzicht te verkrijgen in de verwachte risico's voor het fonds ná de Wtp-transitie is een risicoanalyse uitgevoerd. Gefaciliteerd vanuit de sleutelfunctie risicobeheer, heeft het bestuur een 'risk self assessment' (hierna: risicobeoordeling) uitgevoerd. Deze beoordeling is eerst op commissieniveau (beleggingsadviescommissie en dagelijks bestuur) voorbereid. Hiermee wordt getracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de risico's voor het fonds in de situatie ná de transitie. Dit beeld draagt bij aan het verder vormgeven van de noodzakelijke beheersmaatregelen al in de huidige fase vóór transitie. In hoofdstuk 2 worden de uitkomsten van deze analyse beschreven.

Samengevat volgt uit de analyse in hoofdstuk 2 ten eerste een aantal wijzigingen die van materiële invloed zijn op de processen binnen het fonds.

A. De (aard van de) pensioenregeling verandert
B. Het belang en de frequentie van communicatie neemt toe
C. Er ontstaat een directe koppeling tussen pensioen- en vermogensbeheer
D. Het administratiesysteem is niet langer 'in house' en wel in de cloud
E. Mogelijke toename bestuurlijke tijdsbesteding, deskundigheid en intensiteit toezicht (zeker in de eerste kwartalen na transitie)

Deze wijzigingen leiden tot diverse procesaanpassingen en noodzakelijke aanpassingen van de beheersing. Daarnaast leidt het naar verwachting ook tot de wijziging van een aantal risico's. Deze wijzigingen zijn ingeschat als onderdeel van de risicobeoordeling. De belangrijkste uitkomsten van de risicobeoordeling zien er per proces als volgt uit.

Financiële risico's

De financiële risico's voor het fonds (actuariële en beleggingsrisico's) verschuiven grotendeels van fonds naar deelnemer. De financiële opzet wijzigt aanzienlijk waarbij de solidariteitsreserve als onderdeel wordt toegevoegd om een deel van deze risico's te kunnen beheersen. Vanwege het verschuiven van risico naar de deelnemer wordt communicatie als belangrijk aandachtspunt gesignaleerd.

De actuariële risico's in de Wtp-regeling verschuiven van fonds naar deelnemer. Deze risico's worden na transitie zichtbaar als onderdeel van het overrendement en van de verrekening via een solidariteitsreserve. De verdere invulling van deze monitoring dient nog plaats te vinden. Inzicht in deze risico's kan leiden tot eventuele aanpassing van de risicopremies. Andere beheersing van dit risico wordt niet voorzien.

Voor wat betreft de beleggingsrisico's volgt in de situatie na de transitie uit het risicopreferentie-onderzoek de risicopreferentie van de deelnemers. Hieruit volgt de impliciete lifecycle waarmee de risicohouding wordt vastgesteld die vervolgens wordt doorvertaald naar beleggingsbeleid.

Conform de wettelijke vereisten dient minimaal jaarlijks de daadwerkelijke risicoblootstelling getoetst te worden aan de risicohouding. In aanvulling op deze verplichte wettelijke toetsing (in termen van gewogen gemiddelde reële uitkering) zal aanvullende invulling van monitoring van de beleggingsrisico's in een later stadium nog nader moeten worden uitgewerkt. Hierbij kan worden gedacht aan aanvullende inzichten in uitkomsten voor diverse maatmensen in termen van vervangingsratio's (op pensioendatum en in de uitkeringsfase), kapitaalontwikkeling en het verloop van de uitkeringen. Ook het verloop van deze maatstaven door de tijd heen, gemeten vanaf de transitie kan aanvullend inzicht bieden. En tot slot ook inzicht in de risico's via de ontwikkeling van de solidariteitsreserve (en de overige reserves) en de onderverdeling van het overrendement, waaronder in ieder geval het mismatchrisico (afwijkingen van het feitelijke en theoretische beschermingsrendement) door de tijd heen. De nadere uitwerking wordt opgestart nadat de financiële opzet sluitend is vastgesteld.

Vanwege het verschuiven van risico naar de deelnemer wordt communicatie als belangrijk aandachtspunt gesignaleerd. Zeker bij verliezen van financiële markten in de periode kort ná transitie wordt een grote impact op het vertrouwen voorzien waar in de communicatie aandacht voor moet zijn.

Voor wat betreft de niet-financiële risico's volgt uit de analyse dat de indeling van de risico-categorieën geen aanpassing behoeft en naar verwachting daarmee blijft zoals deze reeds vóór de transitie is.

Pensioenbeheer

Bovengenoemde wijzigingen A tot en met D hebben de grootste invloed op het pensioenbeheer-proces. Als gevolg hiervan zullen onderliggende processen aanpassing behoeven en dienen diverse bestaande beheersmaatregelen te worden aangepast en zijn er beheersmaatregelen toe te voegen[1].

Op basis van de huidige inzichten zullen de maatregelen succesvol kunnen worden aangepast en uitgebreid. Verder hebben de wijzigingen voor wat betreft het pensioenbeheer per saldo enkel een materiële wijzigingen van het bruto risico met betrekking IT – Integriteit ('accuracy' ofwel betrouwbaarheid, met een sterke link met datakwaliteit) tot gevolg. Aangezien rendementen maandelijks worden afgerekend, neemt het belang van de betrouwbaarheid van de data toe. Het risico wordt vooral beperkt door aanpassing van de processen en interne controls daarop bij AZL. Deze processen worden, nog meer dan nu reeds het geval is, zogenaamde 'straight through' processen waarmee de kans van het risico wordt verlaagd. Per saldo wordt het netto risico hierdoor niet hoger of lager dan de huidige inschatting.

[1] Met name de uitbestedingsovereenkomst, het control framework van de PUO en de bij het fonds ingerichte monitoring zullen de nodige aanpassing en uitbreiding behoeven. De directere koppeling met het vermogensbeheer zal hier expliciet onderdeel van zijn.

Vermogensbeheer

De invloed van de genoemde wijzigingen A tot en met D zijn op het vermogensbeheerproces veel minder groot. In het proces en de beheermaatregelen zijn enkele wijzigingen te voorzien ten aanzien van de aansluiting bij het pensioenbeheerproces maar deze lijken beperkt. Tegelijk hebben de wijzigingen, en dan met name de directe koppeling die ontstaat tussen pensioen- en vermogensbeheer (wijziging C), wel een hogere impact van verschillende van de risico's met betrekking tot vermogensbeheer tot gevolg. Een toename van het risico op kwaliteit en continuïteit wordt daarmee voorzien.

Intern

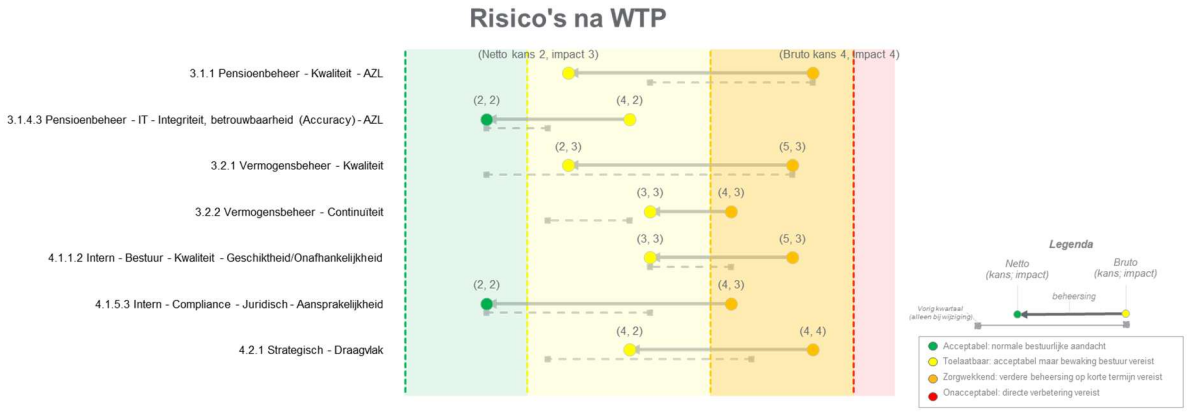
Bovengenoemde wijziging E, de mogelijke toename van noodzakelijke bestuurlijke tijdsbesteding en deskundigheid in combinatie met verwachte intensivering van het toezicht, heeft gecombineerd naar verwachting een (beperkte) verhoging tot gevolg van het bruto risico inzake 'kwaliteit bestuur' (kans). De bestaande beheersmaatregelen zijn dusdanig dat dit naar verwachting niet leidt tot verhoging van het risico netto. Mogelijk zal een en ander in de toekomst wel nog leiden tot uitbreiding of aanpassing van beheersmaatregelen (zoals geschiktheids- en/of opleidingsplan).

Daarnaast heeft de voorziene toename van de zorgplicht en communicatie (wijziging B) naar verwachting een verhoging van juridisch risico (bruto kans) tot gevolg.

Strategisch

Tot slot volgt uit de analyse dat met betrekking tot draagvlak het risico zowel bruto als netto (kans) in dezelfde mate beperkt hoger ingeschat.

De wijzigingen zoals die uit de analyse volgen die als gevolg van de Wtp worden voorzien kunnen grafisch als volgt worden samengevat.

2.2 Risico's voor en tijdens transitie

Inzicht in de risico's *vóór* transitie is ingericht in het reeds bestaande integraal risicomanagement. Hierin zijn de risico's voor het fonds geïdentificeerd en geanalyseerd zowel vóór als ná beheersing. Op kwartaalbasis wordt hierover gerapporteerd. De analyse is per risico-categorie vastgelegd in een risicokaart waarop de definitie, scenario's, risico-inschattingen, beheersing en motivatie is opgenomen. Het bestuur heeft voor de geïdentificeerde risico's door middel van een 'self assessment' de omvang van de risico's ingeschat. De ingeschatte risico's zijn afgezet tegen de risicohouding – mede aan de hand van de missie,

visie, strategie en doelstellingen van Pensioenfonds Forbo - en vervolgens is bepaald in hoeverre actie wenselijk is. Hiermee is goed zicht op de risico's voor het fonds vóór de Wtp-transitie.

Voor een volledig overzicht van de risico's vóór de transitie wordt verwezen naar het bestaande risicoraamwerk. Ook de ingeschatte risico's *tijdens* de transitie, de zogenaamde Wtp-project risico's, zijn op diezelfde wijze reeds onderdeel van het bestaande risicomanagement. In de rapportage eigenrisicobeoordeling die begin 2024 is opgesteld zijn de risico's reeds samengevat en zijn hieraan conclusies verbonden.

In het reeds ingerichte integraal risicomanagement wordt onderscheid gemaakt naar financiële en niet-financiële risico's en naar risico's vóór beheersing (bruto) en ná beheersing (netto). Hierbij wordt opgemerkt dat de financiële risico's met betrekking tot verplichtingen en beleggingen afzonderlijk maar ook in samenhang worden beoordeeld (solvabiliteitsrisico). Hieronder wordt beknopt ingegaan op zowel de financiële- als niet-financiële risico's vóór transitie en de risico's tijdens de transitie (Wtp-projectrisico's). Het uitgangpunt hierbij is de risico inschatting per Q4 2025, zoals blijkt uit de kwartaalrapportage van de sleutelfunctiehouder risicobeheer van het fonds.

Financiële risico's (vóór transitie)

- Actuariële risico's: op grond van het vereist eigen vermogen (hierna: VEV) is het verzekerings-technisch risico (het actuariële risico) niet het meest materiële risico voor Pensioenfonds Forbo.

- Solvabiliteitsrisico:

    - Voor de korte termijn kwalificeert de financiële positie als acceptabel, zijn recent toeslagen verleend maar staat de toeslagambitie nog wel onder druk;

    - Voor de middellange termijn verwacht Pensioenfonds Forbo op grond van het herstelplan zonder maatregelen te herstellen, is geen sprake van een benodigde korting en is gedeeltelijke toeslagverlening op termijn mogelijk;

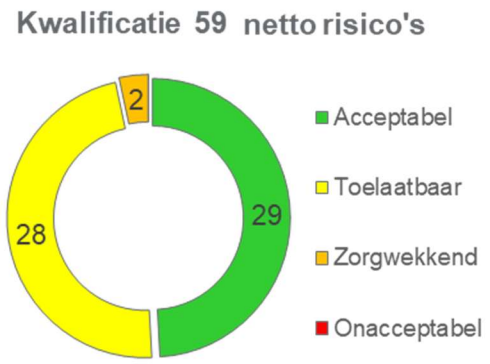
    - Voor de lange termijn is (op grond van de ALM-studie 2020, de (aanvangs)haalbaarheidstoets en de ALM-light-studie 2023) de financiële opzet robuust ingericht, is het financieringsbeleid evenwichtig, realistisch en haalbaar en passen de financiële risico's binnen de risicohouding en beleidsuitgangspunten. Deze lange termijn wordt doorkruist door de transitie naar Wtp. Daarbij is het van belang dat de voorlopige invaardekkingsgraad van 110% op grond van de ALM-light naar verwachting wordt gehaald (dat blijkt overigens ook uit de relatief kleine kans van 2,4% dat het pensioenfonds de minimale invaardekkingsgraad bij invaren niet haalt per 31-12-2025);

    - Met betrekking tot de beleggingsrisico's beschouwt het bestuur naast het zakelijke waarden risico of marktrisico en het renterisico het krediet- en valutarisico als meest materiële financiële risico's (op grond van het VEV en de uitsplitsing van de risicomaatstaf balansrisico). Op grond de uitgevoerde ERB wordt de beheersing van deze risico's als effectief beoordeeld. Bovendien is de afdekking van het renterisico mede op basis van de ALM-light-studie van 2023 in twee stappen verhoogd naar 80%.

Niet-financiële risico's (vóór en tijdens transitie (Wtp-projectrisico's))

- Met betrekking tot niet-financiële risico's worden pensioenbeheer, vermogensbeheer, intern (bestuur en compliance) en strategisch door het fonds als risicocategorieën onderscheiden. De meest materiële niet-financiële risico's betreffen met name het uitbestede pensioen- en vermogensbeheer, alsook de Wtp-projectrisico's. Bij zowel pensioenbeheer als vermogensbeheer betreft het specifiek de IT-risico's, mede in relatie tot de Wtp-transitie. Hierop zijn reeds aanvullende maatregelen ingericht zoals aanvullend overleg, monitoring vanuit het fonds en de inrichting van de functie van security officer.

- Uit de Q4 2025 rapportage van de sleutelfunctiehouder risicobeheer blijkt dat Pensioenfonds Forbo ten aanzien van niet-financiële risico's over het algemeen in control is: 52 van de 54 risico-categorieën kwalificeren netto als acceptabel of toelaatbaar, 2 risico-categorieën kwalificeren netto als zorgwekkend (de reeds hierboven genoemde IT-risicocategorieën) en geen van de risico-categorieën kwalificeert netto als onacceptabel. De nadere vastlegging van de analyse, inclusief de hierbij gehanteerde scenario's en de van toepassing zijnde beheersing, is opgenomen in eerdergenoemde risicokaarten. Onderstaand figuur betreft een weergave van de kwalificatie van de 54 netto risico's.

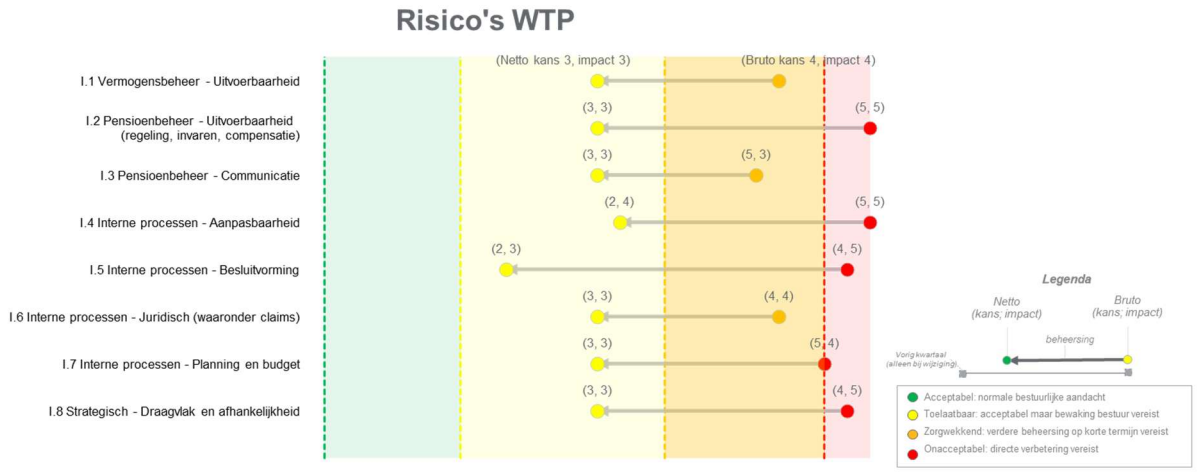

Uitgaande van de situatie per eind Q4 2025, kunnen de 2 grootste risico's vóór en tijdens de transitie als volgt worden gevisualiseerd:

- Deze 2 grootste netto risico's hebben betrekking op de situatie vóór transitie.
    - Het risico inzake IT - Vertrouwelijkheid in het pensioenbeheerproces (3.1.4.1).
    - Het risico inzake IT van de vermogensbeheerder (risico-categorie 3.2.4).
        - Het pensioenfonds heeft aanvullend aandacht voor deze 2 risico's. Zo heeft het pensioenfonds ter beheersing van het risico reeds een security officer aangesteld. Het pensioenfonds verwacht derhalve dat beide risico's in de nabije toekomst netto als 'toelaatbaar' classificeren.

Volledigheidshalve is hieronder daarnaast het totaaloverzicht opgenomen van de ingeschatte Wtp-projectrisico's.

2.3 Risico's na transitie

Het fonds is voornemens om per 1 juli 2027 in te varen naar een Wtp-regeling, een solidaire premieregeling (hierna "SPR"). Om verder inzicht te krijgen in de impact van de transitie naar een Wtp-regeling heeft het bestuur, gefaciliteerd vanuit de sleutelfunctie risicobeheer, een 'risk self assessment' (hierna: risicobeoordeling) uitgevoerd. Hiermee wordt getracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de risico's voor het fonds in de situatie ná de transitie. Dit beeld draagt bij aan het verder vormgeven van de aanwezige en aanvullend benodigde beheersmaatregelen in de huidige fase vóór transitie.

De risicobeoordeling is vormgegeven door de beoordeling voor te bereiden met enerzijds de beleggingsadviescommissie (hierna: de BAC, voor wat betreft de beleggingsrisico's en de niet-financiële risico's gerelateerd aan het vermogensbeheer) en met anderzijds het dagelijks bestuur (hierna: DB, met betrekking tot de overige niet-financiële risico's). Hierbij zijn de risicohouding, de indeling naar risico-categorieën en de verwachte risico's beoordeeld.

Een overkoepelende uitkomst van de beoordeling is dat de risicohouding van het fonds niet verandert als gevolg van de transitie naar een Wtp-regeling. Deze beoordeling is verder uitgevoerd mede door te bepalen welke (materiële) wijzigingen van invloed zullen zijn op de bedrijfsvoering van het fonds. Per hoofdproces (financieel, pensioenbeheer, vermogensbeheer, intern en strategisch) volgt daaruit een inventarisatie van de materiële wijzigingen en gevolgen hiervan op de risico's en risicocategorieën van het fonds en de beheersing hiervan. Voor de gevolgen is daarbij gebruik gemaakt van eerdergenoemde risicokaarten waarin een uitgebreide vastlegging en uitwerking van de risicoanalyse van de bestaande risicocategorieën is opgenomen. Daarnaast is gekeken of als gevolg van de transitie zich mogelijk nieuwe risico's voor zouden doen. De voorbereiding met de BAC en het DB komt in dit document samen tot een integrale beoordeling die door het bestuur wordt vastgesteld.

2.3.1 Financieel

Actuariële risico's

De financiële risico's voor het fonds betreffen enerzijds de actuariële risico's. Dit is het langlevenrisico, het kortlevenrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Het langlevenrisico valt uiteen in micro-langleven en macro-langleven. Het micro-langlevenrisico (dat samenhangt met overlijdens in een jaar) wordt in een solidaire premieregeling op de deelnemer afgewenteld via het overrendement. Voor het macro-langlevenrisico (dat samenhangt met wijziging in de levensverwachting van Nederland) geldt in een solidaire premieregeling dat deze ofwel via het overrendement ofwel via de solidariteitsreserve bij de deelnemer komt te liggen.

Ter dekking van het kortlevenrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico worden risicopremies betaald. Ook de eventuele resultaten op deze beide onderdelen komen ook bij de deelnemer te liggen. De actuariële risico's in de Wtp-regeling verschuiven dus van fonds naar deelnemer. Deze risico's worden na transitie zichtbaar als onderdeel van het overrendement en van de verrekening via een solidariteitsreserve. De verdere invulling van deze monitoring dient nog plaats te vinden. Inzicht in deze risico's kan leiden tot eventuele aanpassing van de risicopremies. Andere beheersing van dit risico wordt niet voorzien.

Beleggingsrisico's

Anderzijds betreffen de financiële risico's de beleggingsrisico's. Ook de beleggingsrisico's verschuiven van fonds naar deelnemer. De financiële opzet van het fonds wijzigt daardoor aanzienlijk. Als gevolg hiervan zal, in tegenstelling tot de situatie vóór de transitie, niet langer sprake zijn van (monitoring van) een dekkingsgraad, een premiedekkingsgraad, toeslagverlening of een korte termijn risicohouding in termen van vereist eigen vermogen waarin de beleggingsrisico's zich vertalen naar een gewenste buffer om het risico op te kunnen vangen. Daarnaast zal de lange termijn risicohouding zoals die jaarlijks in de haalbaarheidstoets wordt getoetst worden vervangen.

In de situatie na de transitie volgt uit het risicopreferentieonderzoek, dat minimaal eens per vijf jaar uitgevoerd zal moeten gaan worden, de risicopreferentie van de deelnemers. Hieruit volgt de impliciete lifecycle waarmee de risicohouding wordt vastgesteld die vervolgens wordt doorvertaald naar beleggingsbeleid. Conform de wettelijke vereisten dient minimaal jaarlijks de daadwerkelijke risicoblootstelling getoetst te worden aan de risicohouding. Dat willen zeggen dat getoetst wordt of op basis van het (gehanteerde) beleggingsbeleid enerzijds wordt voldaan aan de verwachtingsmaatstaf voor ieder cohort, en anderzijds of wordt voldaan aan de risicomaatstaf (voor zowel de opbouwfase als de uitkeringsfase). Beide onderdelen zijn in termen van de naar overlevingskans gewogen gemiddelde reële uitkering.

In aanvulling op deze verplichte wettelijke toetsing (in termen van gewogen gemiddelde reële uitkering) zal aanvullende invulling van monitoring van de beleggingsrisico's in een later stadium nog nader moeten worden uitgewerkt. Hierbij kan worden gedacht aan aanvullende inzichten in uitkomsten voor diverse maatmensen in termen van vervangingsratio's (op pensioendatum en in de uitkeringsfase), kapitaalontwikkeling en het verloop van de uitkeringen. Ook het verloop van deze maatstaven door de tijd heen, gemeten vanaf de transitie kan aanvullend inzicht bieden.

In verband met het verschuiven van de financiële risico's in de richting van de deelnemer dient de solidariteitsreserve om een deel van deze risico's te kunnen beheersen. Ook de ontwikkeling van de solidariteitsreserve (en de overige reserves) door de tijd heen kan om die reden als middel dienen om de risico's te monitoren.

En tot slot komt de rendementsverdeling in de Wtp in de plaats van toeslagverlening in het huidig FTK. Ook de onderverdeling van het overrendement en de ontwikkeling hiervan door de tijd heen geeft inzicht in de financiële risico's. Onderdeel van dit overrendement is het mismatch risico (het risico dat het daadwerkelijke rendement van de beschermingsportefeuille afwijkt van het theoretisch beschermingsrendement uit de lifecycle). Hiervoor dienen bandbreedtes te worden gekozen en gemonitord.

Een nadere uitwerking van de invulling van aanvullende monitoring van de beleggingsrisico's kan echter op zijn vroegst pas plaatsvinden nadat de financiële opzet sluitend is vastgesteld. Hoewel de aanvullende invulling van monitoring van de beleggingsrisico's reeds de aandacht heeft van het fonds, zal het dus in een later stadium geconcretiseerd worden.

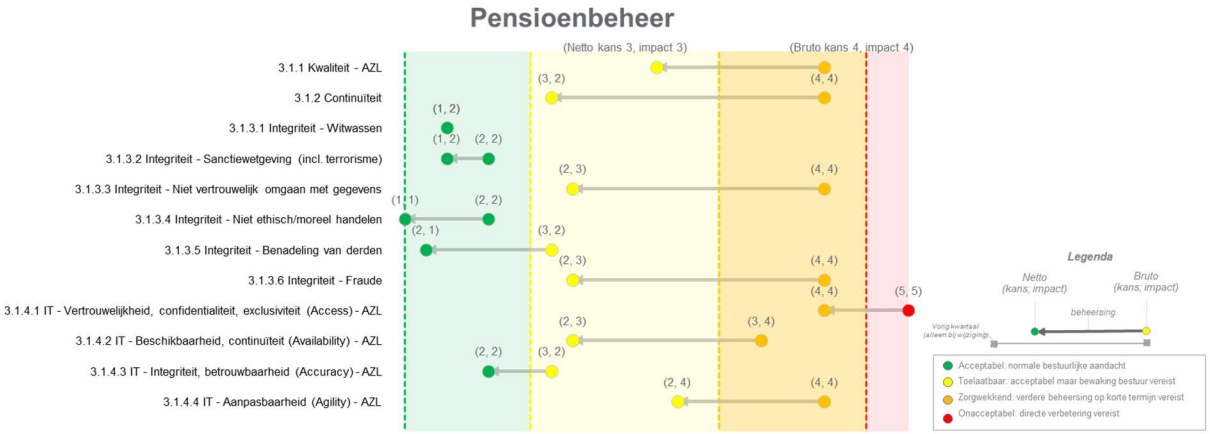
Vanwege het verschuiven van risico naar de deelnemer wordt communicatie als belangrijk aandachtspunt gesignaleerd. Zeker bij verliezen van financiële markten in de periode kort ná transitie wordt een grote impact op het draagvlak/vertrouwen voorzien. Daar zal in de communicatie aandacht voor moeten komen.

De verdere invulling van de wijze waarop financiële risico's inzichtelijk zullen worden gemaakt is benoemd als een vervolgstap.

2.3.2 Pensioenbeheer

In de huidige situatie in het FTK, wordt pensioenbeheer onderscheiden als één van de hoofdprocessen van het fonds. Het pensioenbeheer is het geheel aan onderliggende processen van premie-inning, deelnemersadministratie, financiële administratie, pensioenuitbetalingen en pensioencommunicatie. Onderdeel van het pensioenbeheer is tevens de IT die noodzakelijk is voor de uitvoering van deze processen.

De risico's die samenhangen met het pensioenbeheerproces zijn onderverdeeld naar de categorieën kwaliteit, continuïteit, integriteit en IT. Binnen deze categorieën wordt vervolgens nog onderscheid gemaakt naar enkele subcategorieën. In onderstaande weergave is een samenvatting opgenomen van de categorieën als ook de huidige risico-inschatting hiervan per Q4 2025 (dus vóór transitie).

Wijzigingen als gevolg van Wtp

De volgende wijzigingen die van materiële invloed zijn op de processen binnen het pensioenbeheer, worden geïdentificeerd:

A. *De (aard van de) pensioenregeling verandert*

   Dit gaat van een toegezegd pensioen naar een pensioenvermogen waarmee pensioen wordt ingekocht en waarbij beleggingsrisico grotendeels wordt verschoven naar de deelnemer. Dit leidt tot een directere impact van mutatieverwerking (bijvoorbeeld als gevolg van een maandelijkse premie-inleg en van de premie-incasso). Deze veranderingen zijn van aanzienlijke invloed op vooral de deelnemersadministratie, financiële administratie en communicatie (zie hierna). Verdere aanscherping van controles op het gebied van mutatieverwerking zal dan ook de nodige aandacht moeten krijgen.

B. *Het belang en de frequentie van communicatie neemt toe*
   De verandering naar een persoonlijk pensioenvermogen, en het daarmee deels verschuiven van

het beleggingsrisico naar de deelnemer, leidt tot een toenemend belang van communicatie, mede als onderdeel van de zorgplicht van Pensioenfonds Forbo. Ook de verwachte frequentie waarmee deelnemers informatie zullen zoeken kan daarmee toenemen.

C. *Er ontstaat een directe koppeling tussen pensioen- en vermogensbeheer*
In de huidige situatie is sprake van een indirecte koppeling: de premie, zoals die onderdeel wordt van het vermogensbeheerproces, als ook het vermogen dat wordt onttrokken voor pensioenuitkeringen houden verband met de pensioenaanspraken zoals die onderdeel zijn van het pensioenbeheerproces. Het pensioenvermogen is gerelateerd aan de pensioenverplichting.

Na implementatie van de Wtp-regeling is sprake van een veel meer directe koppeling tussen het pensioen- en vermogensbeheerproces. Rendementen die het resultaat zijn van het vermogensbeheerproces leiden direct, via een afgesproken verdeling hiervan, tot aanpassingen van de pensioenvermogens. De samenwerking tussen vermogensbeheerder, de custodian en de pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO) zal veel meer op elkaar moeten worden afgestemd en er zullen afspraken moeten worden gemaakt over de processtappen en de timing hiervan.

D. *Het administratiesysteem is niet langer 'in house' en wel in de cloud*
Als onderdeel van de noodzakelijke aanpassingen van het administratiesysteem gaat AZL gebruikmaken van een systeem dat niet door AZL wordt beheerd. Dit vergt aanpassing van de governance en van de cultuur bij AZL (regie-organisatie). Bovendien zal de uitvoering hiermee verschuiven naar een Cloud-oplossing.

Met de voorziene wijzigingen blijft de *essentie* van het pensioenbeheerproces ná implementatie van het Wtp ongewijzigd. Het pensioenbeheer bevat dezelfde onderliggende hoofdprocessen (uitbesteding van incasso, deelnemersadministratie en excasso). Ook blijft het proces in beginsel aan dezelfde uitvoeringsorganisatie ter uitvoering uitbesteed. Wel leidt dit tot aanpassing van onderliggende processen of processtappen en bijbehorende beheersing.

Uitkomsten van de risicobeoordeling

Aan de hand van genoemde wijzigingen heeft het DB een analyse uitgevoerd van de verwachte impact op de risico's van het fonds met betrekking tot pensioenbeheer, waarbij is gekeken naar AZL. De uitkomsten van de analyse laten zich als volgt samenvatten.

De wijzigingen zijn geen aanleiding tot aanpassing van de indeling naar risico-categorieën. De bestaande indeling blijft daarmee na de transitie gelijk aan de huidige indeling. Merk op dat wanneer gesproken wordt over specifieke risico categorieën, de nummering hiervan overeenkomt met het nummer dat deze specifieke categorie heeft in het risico organogram van het fonds.

3.1.1 Kwaliteit Pensioenbeheer

De inherente risico's (vóór beheersing) met betrekking tot de kwaliteit van het pensioenbeheer worden beïnvloed door bovengenoemde wijzigingen. De hoogte van dit inherente bruto risico wordt, zowel in termen van kans als impact, ongewijzigd hoog ingeschat. Ook ná implementatie van de Wtp blijft pensioenbeheer

een kernproces van het fonds dat dusdanige complexiteit kent dat het risico zonder beheersing hoog wordt geacht.

De belangrijkste beheersmaatregelen blijven:

- Het uitbestedingsbeleid, datakwaliteit- en IT-beleid van het fonds
  In dit beleid zijn reeds de normen en uitgangspunten opgenomen die het bestuur stelt aan AZL bij de uitvoering van het pensioenbeheer. In beginsel geeft de Wtp vooralsnog alleen aanleiding tot aanpassing van het IT-beleid (zoals het aanpassen van de 'BIV-classificatie' waarin het belang van de onderliggende, aangepaste IT-processen tot uitdrukking komt).

- De uitbestedingsovereenkomst
  Hierin zijn de afspraken opgenomen over de wijze waarop de dienstverlening wordt uitgevoerd en de wijze waarop hierover wordt gerapporteerd. Alle 4 genoemde wijzigingen (A t/m D) kunnen aanleiding zijn voor herformulering of aanpassing van de afspraken. Zo zullen diverse servicelevel afspraken aanpassing behoeven en zal op onderdelen een andere rapportagebehoefte ontstaan.

- *Het control framework van AZL*
  Het ingerichte control framework bij de pensioenuitvoerder, inclusief de verschillende vormen van assurance hierbij, zal aangepast moeten worden op de wijziging van (de aard van) de pensioenregeling, op de koppeling met het vermogensbeheer en op de wijziging van het administratiesysteem.

- *De ingerichte monitoring*
  De bij het fonds ingerichte monitoring op de uitbestede werkzaamheden blijft een belangrijke beheersmaatregel. In beginsel geeft de Wtp geen aanleiding tot aanpassing van de inrichting van deze monitoring (los van IT die in 3.2.4 aan de orde komt). Wel kan de Wtp aanleiding zijn om de inhoud van de monitoring op onderdelen aan te passen of eventueel uit te breiden. Dit zal gedurende de transitie periode nog verdere invulling krijgen.

Op dit moment dient een belangrijk deel van de beoogde wijzigingen en aanpassingen nog te worden geïmplementeerd. Hierbij wordt met name in het implementeren van de koppeling tussen pensioen- en vermogensbeheer (op basis van de SIVI-standaard) op dit moment nog een aanzienlijke inspanning voorzien. Onderdeel hiervan is het expliciet maken van de voor het pensioenbeheer benodigde informatie, de vorm en de timing daarvan. En van de mogelijkheden om dit vanuit het vermogensbeheer aan te leveren waarbij de kans op en de gevolgen van onjuiste, onvolledige of niet tijdige aanlevering in beeld zijn.

Bovengenoemde wijzigingen (A t/m D) zullen dus weerslag krijgen in de onderliggende processen en zullen leiden tot aanpassingen van deze processen en van de beheersing.

3.1.2 Continuïteit Pensioenbeheer

Uit de analyse volgt dat de eerdergenoemde wijzigingen (A t/m D) niet direct van invloed zijn op het continuïteitsrisico met betrekking tot pensioenbeheer. Voor wat betreft het verloop van personeel binnen AZL verwacht het bestuur vooralsnog dat dit ook na transitie een aandachtpunt blijft. De marktomstandigheden voor pensioenuitvoeringsorganisaties kunnen als gevolg van de Wtp wel aanzienlijk

anders worden (met impact op de winstgevendheid van pensioenuitvoerders). Deze marktomstandigheden kunnen wel degelijk van invloed zijn op het continuïteitsrisico voor het fonds. Dit is echter op dit moment nog onvoldoende te voorzien waardoor het risico nu niet anders wordt ingeschat.

3.1.3 Integriteit Pensioenbeheer

Op het gebied van integriteit[1] worden als gevolg van de implementatie van de Wtp aanzienlijk minder wijzigingen voorzien. Uit de analyse komt voort dat alleen op het vlak van 'vertrouwelijkheid omgaan met gegevens' (één van de subcategorieën die het fonds binnen integriteit heeft geïdentificeerd) enige impact wordt voorzien.

Een consequentie van het toenemend belang en de frequentie van communicatie (wijziging ‘B’) zal namelijk zijn dat de portals die worden aangeboden om deelnemers inzicht te bieden in het pensioen mogelijk wijzigen. Bij het onderdeel IT-vertrouwelijkheid (3.1.4) zal echter worden geconcludeerd dat dit geen materiële uitbreiding van de te delen informatie betreft en dat de huidige beveiliging van de portals zal volstaan. Er wordt derhalve geen toename van het risico verwacht.

Tot slot zijn de aanzienlijke wijzigingen in de bedrijfsvoering binnen het pensioenbeheer wel aanleiding om als vervolgactie opnieuw stil te staan bij enkele integriteitsrisico’s. De wijzigingen kunnen andere en nieuwe vormen van bijvoorbeeld mogelijke fraude tot gevolg hebben. In een later stadium kan een nieuwe analyse bijdragen aan nieuw inzicht en daarmee mogelijk betere beheersing.

3.1.4 IT Pensioenbeheer

Op het gebied van IT heeft de wijziging van de aard van de pensioenregeling, als ook de keuze van de PUO (AZL in geval van Pensioenfonds Forbo) om hieraan invulling te kunnen geven, aanzienlijke gevolgen. Voor de uitvoering van de Wtp-regeling maakt AZL gebruik van een nieuw pensioenadministratiesysteem. Het nieuwe pensioenadministratiesysteem wordt door AZL uitbesteed aan Festina Finance. Het nieuwe systeem wordt dus niet langer bij AZL ‘in house’ beheerd en betreft een Cloud-oplossing.

Daarnaast dient het huidige pensioenadministratiesysteem intact te blijven, voor de uitvoering van de administratie van TWK-mutaties. Dit betekent dat er enige tijd nog 2 systemen in stand worden gehouden. De volledigheid (en beschikbaarheid) van de data uit het huidige systeem (dat zal ophouden te bestaan) is hierbij een aandachtspunt. Het fonds dient nog met AZL in gesprek te gaan over hoe dit goed te borgen.

Gezien bovenstaande ontwikkelingen, dient de overeenkomst tussen het fonds en AZL aangepast te worden. Daarnaast dient AZL ook haar beheers doelstellingen voor de ISAE aan te passen. De belangrijkste beheersmaatregelen blijven hetzelfde maar mogelijk is op aantal punten wel aanpassing benodigd.

De inherente risico's (vóór beheersing) met betrekking tot de IT van het pensioenbeheer worden beïnvloed door bovengenoemde wijzigingen. De hoogte van dit inherente bruto risico blijft echter, zowel in termen van kans als impact, ook ná implementatie van de Wtp ongewijzigd hoog ingeschat. Daarbij dient opgemerkt te worden dat het pensioenfonds aanvullend aandacht heeft voor het risico inzake IT – Vertrouwelijkheid.

[1] Integriteit betreft hier gedrag en het naleven van interne en externe normen en regels. Dit houdt dus geen (direct) verband met data-integriteit of IT.

Zo heeft het pensioenfonds ter beheersing van het risico reeds een security officer aangesteld. Het pensioenfonds verwacht derhalve dat dit risico in de nabije toekomst netto als 'toelaatbaar' classificeert.

De belangrijkste maatregelen voor beheersing van het IT-risico bij pensioenbeheer zijn eerder bij kwaliteit genoemde maatregelen:

- Het uitbestedingsbeleid, datakwaliteit- en IT-beleid van het fonds (inclusief de IT-risicoanalyse en de Cloud risicobeoordeling van AZL)
- De uitbestedingsovereenkomst
- Het control framework van AZL
- De ingerichte monitoring

Vertrouwelijkheid

Op het vlak van *'vertrouwelijkheid'* (confidentialiteit), één van de subcategorieën die het fonds binnen IT identificeert, wordt aanpassing van de bestaande portals verwacht. De huidige beveiliging van de portals zal bovendien volstaan waardoor geen toename van het risico wordt verwacht.

Daarnaast geldt dat de aanpassing naar een Cloud-oplossing tot wijziging leidt. Uiteraard dient het control framework bij AZL (en de leverancier van de Cloud-oplossing) hierop te worden ingericht. Dit zal vervolgens tevens weerslag moeten krijgen in de uitbestedingsovereenkomst en de bij het fonds ingerichte monitoring. De Cloud-oplossing leidt vervolgens na beheersing naar verwachting niet tot een hoger risico met betrekking tot vertrouwelijkheid. De Cloud-oplossing dient overigens wel gemeld te worden bij de toezichthouder (inclusief de daarbij behorende analyses).

Beschikbaarheid

Op het gebied van *'beschikbaarheid'* (continuïteit) wordt als gevolg van wijziging van de aard van de pensioenregeling een toename van de bruto impact verwacht. Met name als gevolg van de directe koppeling die ontstaat tussen het vermogensbeheer en pensioenbeheer leidt het niet beschikbaar zijn van IT-onderdelen naar verwachting eerder tot impact en impact die daarbij mogelijk direct gekoppeld is aan deelnemers en hun persoonlijke pensioenvermogens. Dit risico wordt nader toegelicht als onderdeel van het vermogensbeheerproces.

De eisen aan de beschikbaarheid zullen verhoogd worden ten opzichte van de huidige situatie. Door deze hogere eisen, als ook als gevolg van de overgang naar een Cloud-oplossing, wordt een (beperkte) afname van het beschikbaarheidsrisico verwacht. Het in de huidige oplossing bestaande geografische risico (de beperkte spreiding van de uitwijklocatie van AZL) verdwijnt grotendeels bij een Cloud-oplossing. Per saldo wordt het netto risico niet hoger of lager ingeschat dan de huidige inschatting.

Integriteit (accuracy)

Op het gebied van *'IT integriteit'* ('accuracy' ofwel betrouwbaarheid, met een sterke link met datakwaliteit) leidt de Wtp-regeling tot een beperking van de mogelijkheden tot eventuele correcties (in het FTK is met name meer ruimte zolang de aanspraak nog niet tot uitkering is gekomen. In de Wtp-regeling zijn correcties

direct van invloed op het persoonlijk pensioenvermogen en het daarop van toepassing zijnde rendement). Aangezien rendementen maandelijks worden afgerekend, neemt het belang van de betrouwbaarheid van de data toe. Gezien bovenstaande ontwikkelingen wordt een beperkt hoger bruto risico (kans) ingeschat.

Het risico wordt enerzijds beperkt door het datakwaliteit- en herzieningenbeleid. Het herzieningenbeleid dient nog aangepast te worden op de Wtp-regeling. De beheerste uitvoering van het Kader Datakwaliteit is daarnaast een belangrijke maatregel. Na de implementatie van de Wtp-regeling dienen in de stay-clean fase de beheersmaatregelen de kwaliteit van de data te borgen. Anderzijds wordt het risico beperkt door aanpassing van de processen en interne controls daarop bij AZL. Deze processen worden, nog meer dan nu reeds het geval is, zogenaamde ‘straight through’ processen waarmee de kans van het risico wordt verlaagd. Per saldo wordt het netto risico hierdoor niet hoger of lager dan de huidige inschatting.

Aanpasbaarheid

Tot slot is beoordeeld in hoeverre de *‘aanpasbaarheid’* (agility) van de IT wordt beïnvloed. Het niet langer ‘in house’ beheren van het systeem door AZL vergt een aanpassing van de governance van en de cultuur bij onze PUO. Ook heeft het naar verwachting (in eerste instantie) een verhoging van de bruto kans bij dit risico tot gevolg. Hierbij is op dit moment door AZL nog niet overeengekomen hoe groot de beschikbare gestelde ‘verandercapaciteit’ zal zijn en hoe die eruit komt te zien. De uitkomst hiervan kan in een later stadium nog leiden tot verhoging van het (netto) aanpasbaarheidsrisico.

Het uitfaseren van het bestaande administratiesysteem zal naar verwachting juist een positief effect hebben op de aanpasbaarheid van de IT (het gebrek aan aanpasbaarheid is één van de overwegingen geweest om voor een nieuw systeem te kiezen). Per saldo wordt daardoor nu geen wijziging van de hoogte van het ingeschatte (bruto en netto) risico voorzien.

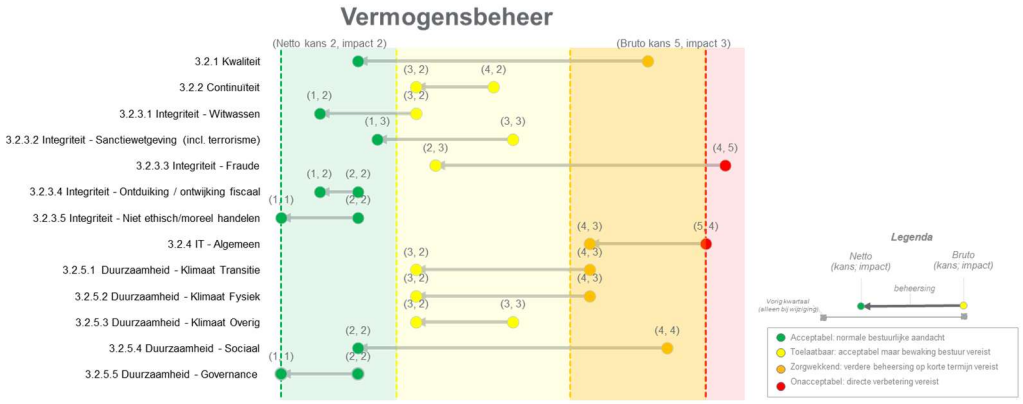
IT samenvattend
Ook op het vlak van IT dienen de wijzigingen op onderdelen dus nog deels weerslag te krijgen in de onderliggende processen en in aanpassingen van de processen en van de beheersing (met name in het control framework bij AZL, de uitbestedingsovereenkomst en de bij het fonds ingerichte monitoring). Maar bij IT is op basis van de analyse (voor vertrouwelijkheid, beschikbaarheid, integriteit en aanpasbaarheid) de verwachting dat het resterende netto risico ná implementatie van de Wtp op een vergelijkbaar (toelaatbaar) niveau zal blijven.

2.3.3 Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer wordt naast pensioenbeheer onderscheiden als één van de hoofdprocessen van het fonds. Het vermogensbeheer betreft het geheel aan onderliggende processen van de afstemming van vermogen en verplichtingen, de vorming en uitvoering van beleggingsproces en de rol van diverse partijen (beleggingsadviescommissie en vermogensbeheerder). Onderdeel hiervan is tevens de IT die noodzakelijk is voor de uitvoering.

Ook de niet-financiële risico's die samenhangen met het vermogensbeheerproces zijn, zoals bij het pensioenbeheerproces, onderverdeeld naar de categorieën kwaliteit, continuïteit, integriteit en IT. Daarnaast zijn de financiële risico’s als onderdeel geplaatst bij het vermogensbeheer. Dit betreffen actuariële risico’s en beleggingsrisico’s. De gevolgen voor de financiële risico’s zijn in pararaaf 2.1 toegelicht.

In onderstaande weergave is een samenvatting opgenomen van de categorieën als ook de huidige risico-inschatting hiervan per Q4 2025 (dus vóór transitie).

Wijzigingen als gevolg van Wtp

In tegenstelling tot het pensioenbeheerproces worden er weinig wijzigingen geïdentificeerd die van materiële invloed zijn op het (niet-financiële) vermogensbeheerproces. Wel hebben eerdergenoemde wijzigingen A (de aard van de pensioenregeling verandert), B (het belang van communicatie neemt toe), C (er ontstaat een directe koppeling tussen pensioen- en vermogensbeheer) en D (het administratiesysteem is niet langer ‘in house’ en wel in de cloud) tot gevolg dat de impact van meerdere van de risico’s in het vermogensbeheerproces toeneemt. Dit komt in onderstaande ook tot uitdrukking.

Uitkomsten van de risicobeoordeling

Mede aan de hand van genoemde wijzigingen heeft de BAC een analyse uitgevoerd van de verwachte invloed op de risico's van het fonds met betrekking tot vermogensbeheer.

Zoals ook bij het pensioenbeheer geldt dat de wijzigingen geen aanleiding zijn tot aanpassing van de indeling naar risico-categorieën met betrekking tot de niet-financiële risico’s van vermogensbeheerder. De bestaande indeling blijft daarmee na de transitie gelijk aan de huidige indeling.

3.2.1 Kwaliteit Vermogensbeheer

Met betrekking tot kwaliteit wordt voorzien dat herbalancering van de portefeuille, met name herbalancering van de rente-afdekking, zal wijzigen omdat deze niet zoals nu afhankelijk is van de pensioenverplichting. Het behalen van rendement zal mogelijk, afhankelijk van de afspraken ten aanzien van bandbreedtes, directer en mogelijk vaker tot herbalancering van de rente-afdekking gaan leiden. Het ingerichte proces voor herbalancering functioneert naar behoren maar zal herijkt moeten worden. Dit leidt daarom per saldo naar verwachting niet tot een toename van het netto risico.

Daarnaast zal de interne controle op de rendementen vanuit het vermogensbeheer (wat betreft de aanlevering van behaalde rendementen, doorvoeren mutaties met terugwerkende kracht en het daarbij eventueel gemiste rendement), alsook de verwerking daarvan, een nog groter belang krijgen dan nu reeds

het geval is. De impact van incidenten wordt, vanwege de directe koppeling met het pensioenbeheer, groter en zichtbaarder (deze worden ook directer door de deelnemer waargenomen). De interne controles dienen nog verder ingericht te worden.

Met name in het realiseren van de eerdergenoemde koppeling tussen pensioen- en vermogensbeheer wordt op dit moment nog een aanzienlijke inspanning voorzien. Onderdeel hiervan is het expliciet maken van de voor het pensioenbeheer benodigde informatie, de vorm en de timing daarvan. Een van de mogelijkheden om dit vanuit het vermogensbeheer aan te leveren waarbij de kans op en de gevolgen van onjuiste, onvolledige of niet tijdige aanlevering in beeld zijn. De uitwerking hiervan neemt risico met zich mee, mede omdat er bij AZL vooralsnog nog geen of weinig ervaring mee is opgedaan voor een solidaire premieregeling. De aanwezigheid van de zogenoemde SIVI-standaard op dit vlak mitigeert dit risico. Daarnaast heeft AZL ruim vóór de transitie van Pensioenfonds Forbo al de nodige ervaring opgedaan met de koppeling met het vermogensbeheer bij andere fondsen (waaronder een fonds met ook dezelfde fiduciair manager MN).

Vermogensbeheerder MN heeft ‘connectiviteit met de pensioenadministrateur’, ‘het conform vereisten onder het nieuwe stelsel rapporteren over de beleggingsportefeuille aan het bestuur en de commissies’ en ‘klanten in staat stellen om te communiceren over ontwikkeling pensioenvermogen richting deelnemers’, hoog op de agenda staan. MN heeft het fonds daarbij geïnformeerd dat in Q4 2024 de mijlpaal om technisch klaar te zijn voor Wtp nagenoeg volledig behaald is.

Geconcludeerd wordt dat met betrekking tot kwaliteit, specifiek in de vorm van de (performance)rapportages (gaat om de rendementen zelf, niet alleen de rapportage), de impact van het risico mogelijk toeneemt mede als gevolg van het toenemend belang van communicatie en de directere koppeling met het pensioenbeheer (met andere woorden: onvoldoende kwaliteit van de performancerapportage heeft iets meer impact in Wtp dan in de huidige situatie). De koppeling met het pensioenbeheer zal vervolgens in de risicoscenario’s en de beheersmaatregelen expliciet tot uitdrukking worden gebracht. Als gevolg van de transitie naar de Wtp-regeling, en dan specifiek de directere koppeling met pensioenbeheer en de zichtbaarheid van de impact van (kwaliteits)incidenten voor de deelnemer, neemt vervolgens de netto impact van dit risico toe.

3.2.2 Continuïteit Vermogensbeheer

In het verlengde van het kwaliteitsrisico geldt ook voor continuïteit dat de vermogensbeheer-processen zelf niet materieel zullen wijzigen. Wel neemt de impact van het risico ná transitie toe (als gevolg van de directere koppeling met het pensioenbeheer en doordat het belang van het vermogensbeheer toeneemt). Met andere woorden: discontinuïteit van bijvoorbeeld de performancerapportage heeft meer impact in Wtp dan in de huidige situatie). Naar aanleiding van deze toegenomen impact zal naar de huidige verwachting nog tijdig aanpassing in de beheersing van het risico worden aangebracht. Desondanks komt een en ander vooralsnog tot uitdrukking in een verhoging van het netto risico.

3.2.3 Integriteit Vermogensbeheer

Met betrekking tot integriteit binnen het vermogensbeheerproces worden geen wijzigingen van risico’s of beheersmaatregelen voorzien.

3.2.4 IT Vermogensbeheer

De IT met betrekking tot het vermogensbeheerproces behoeft in beginsel weinig aanpassing als gevolg van de Wtp (de verschillende IT-categorieën zijn onderdeel van de categorie IT – algemeen). Met betrekking tot *'vertrouwelijkheid'* (‘access’), *‘integriteit’* (‘accuracy’) en *‘aanpasbaarheid’* (‘agility’) worden bruto en netto kans en impact niet anders ingeschat. Met betrekking tot *‘beschikbaarheid’* (‘availability’) geldt dat de impact van niet beschikbaar zijn van de IT na de Wtp-transitie toeneemt. De beheersing is echter dusdanig ingericht dat een voldoende hoge beschikbaarheid wordt bereikt. De toename van de impact leidt daardoor per saldo niet tot een toename van het netto risico.

Daarbij dient opgemerkt te worden dat het pensioenfonds aanvullend aandacht heeft voor het risico inzake IT. Zo heeft het pensioenfonds ter beheersing van het risico reeds een security officer aangesteld. Het pensioenfonds verwacht derhalve dat dit risico in de nabije toekomst netto als ‘toelaatbaar’ classificeert.

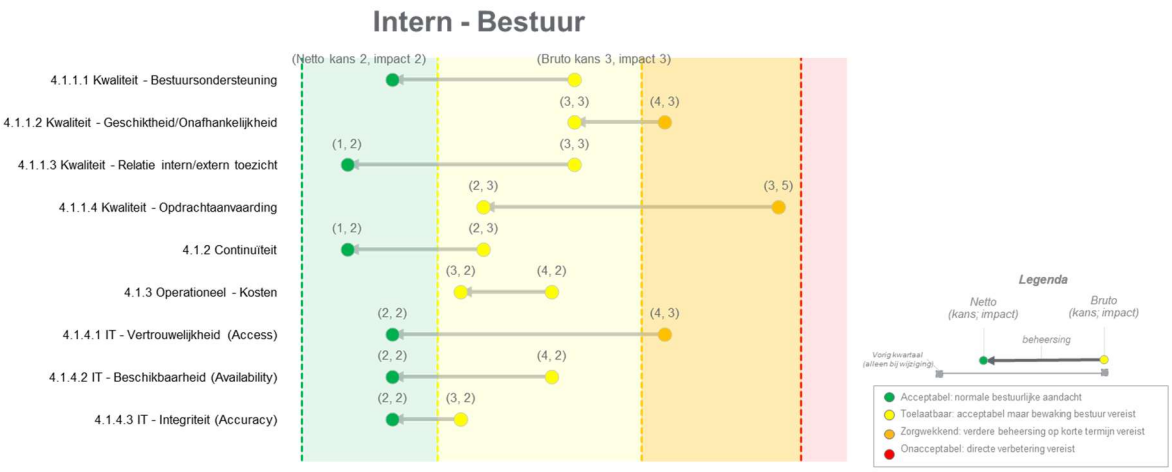
Wel heeft het fonds ten aanzien van de directe koppeling tussen pensioen – en vermogensbeheer, afspraken gemaakt over de uniforme gegevensuitwisseling tussen de (fiduciaire) vermogensbeheerder en AZL. Het fonds heeft hiervoor de SIVI-standaard van de Pensioenfederatie gehanteerd, die richtlijnen en technische specificaties voor gegevensuitwisseling bevat. De implementatie van de SIVI-standaard resulteert in een directe koppeling tussen pensioen- en vermogensbeheer. Bij deze afspraken zal tevens beheersing hiervan moeten worden ingericht.

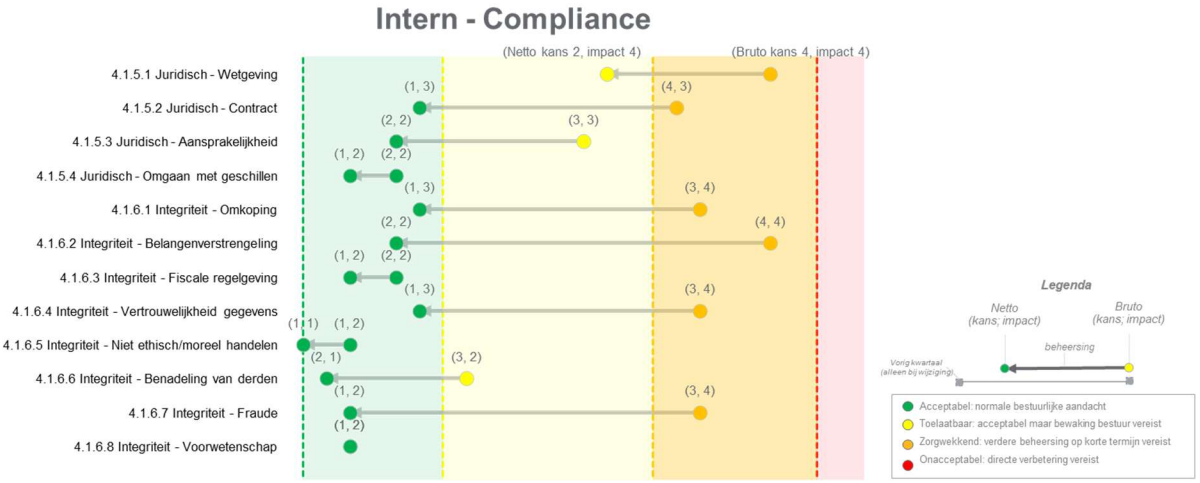
2.2.4 Intern

Naast pensioen- en vermogensbeheer wordt het interne proces als hoofdproces van het fonds onderscheiden. Dit interne proces betreft het bestuur en bevat ook de bestuursondersteuning.

In lijn met pensioen- en vermogensbeheer zijn ook de risico's die samenhangen met het interne proces onderverdeeld naar de categorieën kwaliteit, continuïteit, integriteit en IT. In aanvulling wordt tevens als onderdeel van compliance tevens juridisch risico, alsook het risico met betrekking tot operationele kosten onderscheiden.

In onderstaande weergave is een samenvatting opgenomen van de categorieën als ook de huidige risico-inschatting hiervan per Q4 2025 (dus vóór transitie).

Wijzigingen als gevolg van Wtp

In aanvulling op eerder in relatie tot het pensioenbeheer genoemde wijzigingen A t/m D wordt nog de volgende wijziging geïdentificeerd die van materiële invloed is op de interne processen:

E. *Mogelijke toename bestuurlijke tijdsbesteding, deskundigheid en intensiteit toezicht (zeker in de eerste kwartalen na de transitie)*
De noodzakelijk geachte bestuurlijke tijdsbesteding en deskundigheid wordt na transitie mogelijk hoger. Ook de intensiteit van het toezicht (in ieder geval van AFM) wordt (structureel) hoger verwacht. Beide zijn van invloed op kwaliteit en continuïteit (zie hierna).

Uitkomsten van de risicobeoordeling

Het dagelijks bestuur heeft een analyse uitgevoerd van de verwachte invloed op de risico's van het fonds met betrekking tot het interne proces.

De wijzigingen geven ook voor de interne processen geen aanleiding tot aanpassing van de indeling naar risico-categorieën. De bestaande indeling blijft daarmee ook voor dit onderdeel na de transitie gelijk aan de huidige indeling.

4.1.1 en 4.1.2 Kwaliteit en continuïteit Intern (bestuur en bestuursondersteuning)

Na implementatie van de Wtp is de verwachting dat met name de intensiteit van het (externe) toezicht structureel hoger ligt (wijziging E). Zaken zoals die nu reeds in de huidige praktijk worden ervaren, zoals de vereiste externe accountantscontrole met betrekking tot het kader datakwaliteit en de toenemende rol van de AFM bij de huidige FTK-toeslagbesluiten, worden gezien als signalen hiervoor. Daarnaast heeft de wijziging van de zorgplicht (wijziging B) invloed op de deskundigheidsbehoeften binnen bestuur.

Naar verwachting leiden deze ontwikkelingen samen tot een (beperkte) toename van de ingeschatte bruto kans van het risico ‘kwaliteit bestuur’ (4.1.1). De bestaande beheersmaatregelen zijn dusdanig dat dit naar verwachting niet leidt tot verhoging van het risico netto. Mogelijk zal een en ander in de toekomst nog leiden tot uitbreiding of aanpassing van beheersmaatregelen (zoals geschiktheids- en/of opleidingsplan). Vooralsnog wordt uitgegaan van een toename van het bruto risico (kans). Een toename van het risico met betrekking tot continuïteit kan hiervan tevens een gevolg zijn maar dit wordt vooralsnog nu niet voorzien.

4.1.3 Operationele kosten

Dit betreft het risico met oorzaak in de ontwikkeling van kosten die onvoldoende kunnen worden gefinancierd uit de bestaande kostenvoorziening of uit toekomstige bijdragen. Mogelijk dat deze categorie ná de transitie onderdeel wordt van de financiële risico’s. Het is nog onvoldoende duidelijk in welke hoedanigheid de kosten na de transitie zullen wijzigen en op welke wijze de financiering van de kosten wordt aangepast. Voor nu wordt verondersteld dat deze niet dusdanig wijzigen dat het risico dan wel hoger of lager ingeschat kan worden.

4.1.4 IT

IT binnen het interne proces betreft sec de bestuursomgeving (voornamelijk de digitale vergaderomgeving en de e-mail van het fonds). Deze risico’s worden naar verwachting niet beïnvloed door de implementatie van de Wtp.

4.1.5 Juridisch

De voorziene toename van de zorgplicht en communicatie (wijziging B) heeft naar verwachting een verhoging van juridisch risico (bruto kans) tot gevolg. Deze zorgplicht is onderdeel van het juridisch risico. Met name de aanpassingen in de communicatie (waaronder een deelnemersportal) beogen om dit risico verder te beheersen.

Ten aanzien van het juridische risico 'aansprakelijkheid' zal, naast aanpassingen in de communicatie, aansprakelijkheid consistent en op robuuste wijze deels worden afgedekt in overeenkomsten met (onder)uitbestedingspartners. Een verwachte toename van het bruto risico wordt daarmee naar verwachting

teruggebracht door aanvullende beheersing. Naar verwachting resulteert daardoor geen verhoogd netto juridisch risico.

4.1.6 Integriteit

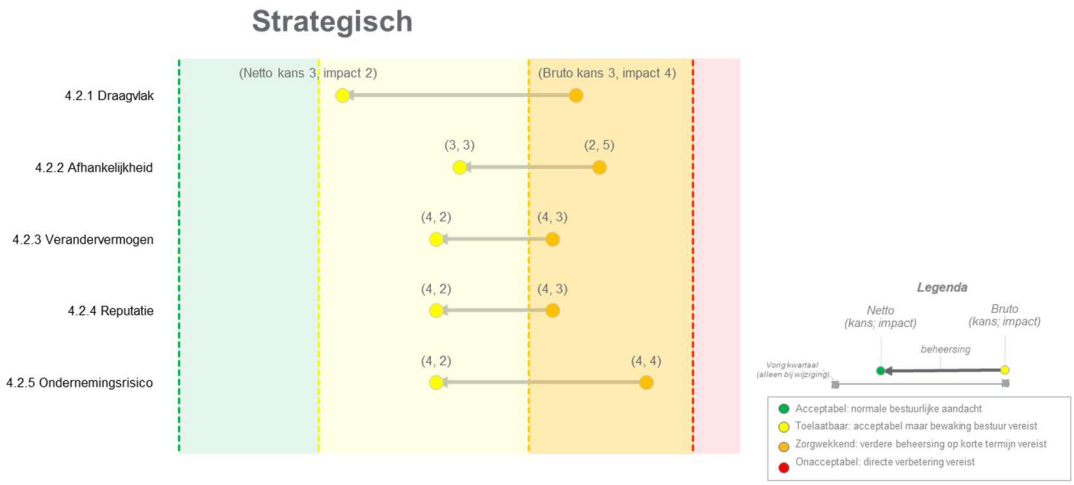
Op het gebied van integriteit worden intern (zoals ook het geval bij het uitbestede pensioen- en vermogensbeheer) als gevolg van de implementatie van de Wtp aanzienlijk minder wijzigingen voorzien.

De wijzigingen in de processen en de bedrijfsvoering zijn wel aanleiding om als vervolgactie opnieuw stil te staan bij enkele integriteitsrisico's. De wijzigingen kunnen andere en nieuwe vormen van bijvoorbeeld mogelijke fraude tot gevolg hebben. In een later stadium kan een nieuwe analyse bijdragen aan nieuw inzicht en daarmee mogelijk betere beheersing.

2.2.5 Strategisch

Tot slot is de analyse gericht op de gevolgen voor de ingeschatte strategische risico's. Deze categorie wordt onderverdeeld naar draagvlak, afhankelijkheid, verandervermogen, reputatie en ondernemingsrisico.

In onderstaande weergave is een samenvatting opgenomen van de categorieën als ook de huidige risico-inschatting hiervan per Q4 2025 (dus vóór transitie).

Uitkomsten van de risicobeoordeling

Het dagelijks bestuur heeft een analyse uitgevoerd van de verwachte invloed op de risico's van het fonds met betrekking tot de strategische risico's.

De wijzigingen geven ook hier geen aanleiding tot aanpassing van de indeling naar risico-categorieën. De bestaande indeling blijft daarmee ook voor dit onderdeel na de transitie gelijk aan de huidige indeling

4.2.1 Draagvlak

Als gevolg van de wijziging van de aard van de pensioenregeling verschuift in de Wtp-regeling het beleggingsrisico meer naar de deelnemer en neemt de in de pensioenregeling aanwezige solidariteit af. Dit leidt mogelijk tot een afname van draagvlak (in de vorm van vertrouwen van de deelnemer). Zeker in geval van tegenvallers op financiële markten in de eerste periode na de transitie kan een negatieve impact op het draagvlak ontstaan.

Als maatregel wordt het noodzakelijk geacht om reeds communicatie voor te bereiden voor situaties van tegenvallende financiële resultaten zoals ook in het Wtp-communicatieplan is opgenomen. Dit kan bijdragen om het risico te beperken (maar zal het risico op afname van draagvlak niet volledig weg kunnen nemen). En ook voor wat betreft draagvlak kan de noodzakelijke jaarlijkse toetsing aan de risicohouding en 5-jaarlijkse toetsing aan de ambitie in het Wtp nog tot een verhoging van het risico kunnen leiden.

Als gevolg van de transitie naar Wtp zullen deelnemers naar verwachting duidelijker inzicht krijgen in welke kosten er in rekening worden gebracht en dit mogelijk beter kunnen gaan vergelijken. Onderscheidend vermogen van het fonds zal in dit daglicht belangrijker worden, wanneer de uitvoeringsvorm van het fonds ter discussie wordt gesteld. Per saldo wordt dit risico als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen zowel bruto als netto (kans) in dezelfde mate beperkt hoger ingeschat.

4.2.2 Afhankelijkheid

De afhankelijkheid van sociale partners, die in enige mate samenhangt met het draagvlak, blijft ook na Wtp aanwezig. De noodzakelijke jaarlijkse toetsing aan de risicohouding en 5-jaarlijkse toetsing ook aan de ambitie zou in de Wtp nog tot een verhoging van het afhankelijkheidsrisico kunnen leiden (in de vorm van een hogere bruto en netto kans). Daarnaast kunnen frequente (en grote) bewegingen in de persoonlijke pensioenvermogens ertoe leiden dat het draagvlak voor de pensioenregeling afneemt. Een daadwerkelijke verhoging wordt op dit moment echter nog niet voorzien.

4.2.3 Verandervermogen

De transitie naar Wtp vraagt veel verandervermogen van Pensioenfonds Forbo. Zodra de transitie heeft plaatsgevonden zal na verloop van tijd minder verandervermogen gevraagd worden vanuit het fonds. Het verandervermogen zal echter in eerste instantie wel nog aanwezig zijn. Naar verwachting kan het risico na verloop van tijd dan ook naar beneden bijgesteld worden. Er wordt verwacht dat net na de transitie nog wel wat verandervermogen vereist is vanuit het fonds, daar er na de transitie inzichten op worden gedaan die mogelijk leiden tot aanpassingen.

4.2.4 *Reputatie*

De fluctuaties in persoonlijke pensioenvermogens of het achterblijven bij de verwachtingen bij andere fondsen kan leiden tot aanhoudende negatieve berichtgeving (met negatieve impact op de reputatie van het fonds). Dit kan ook zijn weerslag krijgen bij deelnemers van het fonds. Hier is overigens in het huidig

FTK ook sprake van. De aandacht voor communicatie, de middelen die daarvoor zullen worden ingezet en de inrichting van het beleggingsbeleid, zullen naar verwachting tot een vergelijkbaar risico leiden.

4.2.5 Ondernemingsrisico

Het ondernemingsrisico betreft het risico's met oorzaak in (structurele) veranderingen op het gebied van economie, beursklimaat, loon- en prijsontwikkeling, maatschappelijke en politieke opvattingen en technologie. Hoewel de verwachting is dat dit risico na de grootse Wtp-wijzigingen in ieder geval tijdelijk zal afnemen ziet het bestuur in deze verwachting nog onvoldoende aanleiding om het risico naar beneden bij te stellen en wordt daarmee vooralsnog het voorziene risico niet anders dan de huidige inschatting. Risico's met veranderingen op het gebied van economie, beursklimaat, loon- en prijsontwikkelingen en maatschappelijke opvattingen zullen niet wijzigen naar aanleiding van de transitie.

Kostenstructuur

De kosten voor uitvoering van de pensioenovereenkomst bestaan uit kosten voor het pensioenfonds, pensioenuitvoeringskosten (AZL) en vermogensbeheerkosten (MN). Het pensioenfonds houdt rekening met een stijging van 10% van de pensioenuitvoeringskosten ten opzichte van de huidige reguliere kosten.

Toelichting bij de eenmalige kosten voor het pensioenfonds vanwege overgang

Voor de overgang naar het nieuwe stelsel maakt het pensioenfonds extra kosten voor onder andere onderzoek naar de datakwaliteit, de 'governance' (extra bestuursvergaderingen), externe consultants, et cetera.

Toelichting bij de pensioenuitvoeringskosten

De huidige kostenstructuur voor de pensioenadministratie bestaat uit een vaste vergoeding die vanwege een grote toe-of afname van het totaal aantal deelnemers met een overeengekomen percentage toe- of afneemt.

De nieuwe vergoeding bestaat uit een vaste vergoeding voor de zogeheten 'Sterke Basis' (met onder andere de nieuwe wettelijke vereisten) en een additionele vergoeding voor de gekozen modulaire opties. De vergoeding wijzigt door de eventuele groei of krimp van de populatie van het pensioenfonds. Het pensioenfonds houdt rekening met een toename van 10% van het kostenniveau in vergelijking het huidige kostenniveau. Voor bepaalde werkzaamheden worden kosten in rekening gebracht op basis van nacalculatie. Dat betreft de onder andere de volgende werkzaamheden: dataherstelwerkzaamheden, klantenmanagement, TWK mutaties, huidige regeling na invaren, gegevensopslag huidige regeling en meerkosten van transitiemanagement.

Vermogensbeheerkosten

De kosten van het vermogensbeheer worden verrekend met het bruto rendement.

2.4 Oordeel op technische uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling

Het nieuwe pensioenstelsel vereist een andere inrichting van de IT-systemen. Alle opgebouwde rechten en aanspraken van de deelnemers moeten overgedragen worden naar de nieuwe solidaire premieregeling. De

uitvoering van de nieuwe solidaire premieregeling zal plaatsvinden in het nieuwe pensioenadministratiesysteem van de pensioenuitvoeringsorganisatie.

AZL heeft ervoor gekozen om samen te werken met Festina Finance en gebruik te maken van het Life & Pension platform. Dit platform is volledig geïmplementeerd met andere systemen en modules binnen het IT-landschap van AZL, waaronder koppelingen met financiële administratiesystemen, rapportagetools en portals voor de deelnemers en werkgevers. Door deze migratie beschikt AZL over een toekomstbestendig, flexibel en veilig systeem dat voldoet aan de eisen van de Wtp.

Productmodel AZL en borging van de SPR regeling binnen het nieuwe IT-landschap

De dienstverlening voor de nieuwe regeling van AZL is opgebouwd volgens een administratiemodel dat een integratie van verschillende IT-componenten waarborgt binnen het IT-landschap. De eisen van het AZL productmodel SPR/FPR zijn hiervoor vertaald naar specificaties voor de nieuwe systeemomgeving. Deze specificaties dienen als basis voor de configuratie van het IT-landschap. In de Productnavigator, die geïntegreerd is met het AZL Productmodel, zijn deze specificaties als keuzemogelijkheden opgenomen in lijn met de configuratiemogelijkheden binnen Festina Finance. De voorkeuren van Pensioenfonds Forbo voor de gewenste dienstverlening in de nieuwe regeling zijn door AZL vastgelegd in de Productnavigator-tool.

Productnavigator

Pensioenfonds Forbo en AZL hebben gesprekken gevoerd over de keuzemogelijkheden binnen de nieuwe regeling, gebaseerd op de input van de Productnavigator-tool. De verschillende opties zijn besproken en afgestemd op het productmodel en de technische uitvoerbaarheid binnen het nieuwe IT-landschap. De uitkomsten van deze gesprekken zijn vastgelegd in de Productnavigator. De klantkaart biedt daarbij een overzicht van wat reeds is vastgelegd en welke onderwerpen nog openstaan. Hiermee vindt vastlegging plaats van de overeengekomen keuzes binnen de diverse onderwerpen. Bij de verdere invulling heeft het bestuur steeds gezocht naar een zo standaard mogelijke inrichting bij AZL met zo min mogelijk additionele modules. Dit met het ook op het minimaliseren van de uitvoeringskosten na invaren. De Productnavigator is voor Pensioenfonds Forbo ingevuld zonder bijzonderheden en hiermee is de technische uitvoerbaarheid van de nieuwe regeling door Pensioenfonds Forbo bevestigd.

Configuratiesheet

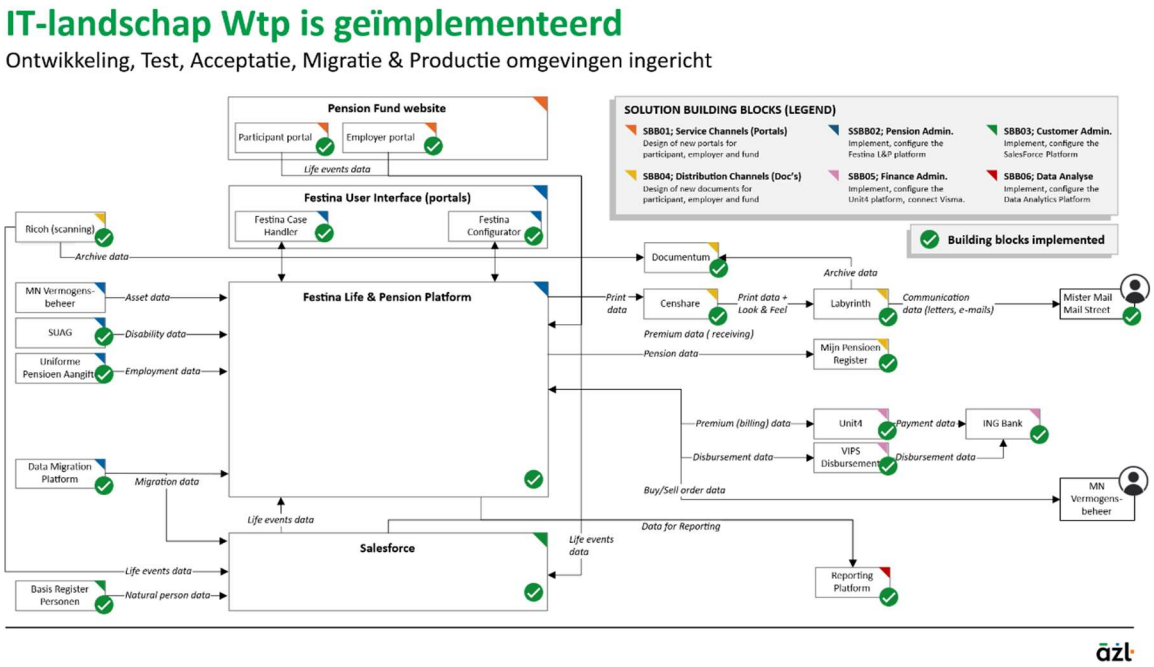
Het configuratiesheet bevat een aantal tabbladen met daarop elementen ten aanzien van het product, de actuariële uitgangspunten, de verdeling van de collectieve reserves, fondstabellen en eventuele generieke tabellen. De inhoud van de definitieve configuratiesheet wordt bevestigd door zowel Pensioenfonds Forbo als AZL. Dit document wordt gebruikt als directe input voor het IT-landschap, zodat de overeengekomen keuzes van het fonds kunnen worden geïmplementeerd en de bijbehorende parameters kunnen worden vastgelegd. Het configuratiesheet is voor 1 juli 2026 goedgekeurd (een jaar voor invaren). Dit configuratiesheet vorm het basisdocument voor de inrichting van het pensioenadministratiesysteem voor Pensioenfonds Forbo. Uiterlijk 1 april 2027 dienen de laatste parameters definitief vastgesteld en opgenomen te worden in het sheet (bijvoorbeeld de onderverdeling van de totale premie naar de verschillende onderdelen).

Haalbaarheid van implementatie van IT-systemen, inclusief vastgestelde beoordelingscriteria, voor de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling

Met betrekking tot het IT-landschap heeft AZL in de eerste helft van 2023 het Extended Proof of Concept-traject met Festina Finance doorlopen. Op basis van de resultaten van dit traject heeft AZL definitief besloten om de implementatie van de Wtp met Festina Finance voort te zetten.

De taken en verantwoordelijkheden voor het succesvol uitvoeren van de dienstverlening volgens de Wtp waren opgenomen in de projectplanning van AZL. Daarbij werden de belangrijkste stappen en mijlpalen in overweging genomen om de nieuwe regelingen binnen de gestelde termijn te implementeren. Vanaf medio 2023 werden een aantal Program Increments (PI's) gepland, elk met een doorlooptijd van een kwartaal, met als doel om tijdig een succesvolle implementatie van het IT-landschap te realiseren.

In de eerste helft van 2025 was het IT-landschap gereed, waarbij de Wtp (SPR)-regeling volledig was geïmplementeerd. In onderstaand figuur is het IT-landschap opgenomen.

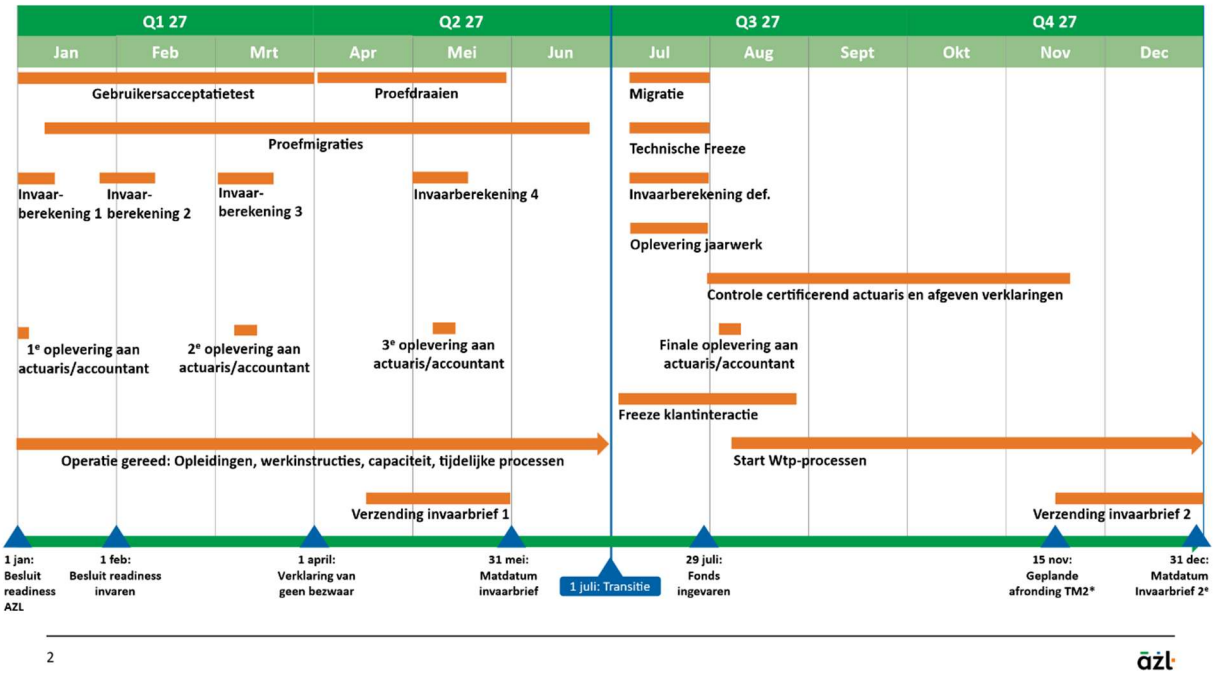
Overgang van andere fondsen naar de SPR bij AZL

Voor meer zekerheid over de technische uitvoerbaarheid van de regeling die AZL voor Pensioenfonds Forbo gaat uitvoeren zijn de overgangen van andere pensioenfondsen met een SPR bij AZL relevant. Per 1 juli 2025 is het eerste pensioenfonds overgegaan bij AZL met een SPR en per 1 januari 2026 en gedurende 2026 gaan nog een aantal andere pensioenfondsen met een SPR over bij AZL. Doordat een aantal pensioenfondsen met een SPR bij AZL over zijn gegaan voordat Pensioenfonds Forbo is overgegaan, zijn mogelijke algemene zaken waar een pensioenfonds tegenaan kan lopen bij een overgang al geïdentificeerd en is al nagedacht over hoe daarmee om te gaan.

De overgangsdatum voor Pensioenfonds Forbo is vastgesteld op 1 juli 2027. Meerdere pensioenfondsen zullen in de periode tot die datum de overstap maken naar de nieuwe uitvoering van de SPR bij AZL. Ter borging en beheersing van de uitvoering van de regeling zal AZL assurance-verklaringen opleveren, waaronder een ISAE 3402 type 2-verklaring en een ISAE 3000-verklaring.

Overgang Pensioenfonds Forbo naar de Life & Pension platform SPR-omgeving

AZL en Pensioenfonds Forbo hebben een duidelijk proces afgesproken voor de overgang, waarbij deze beheerst zal plaatsvinden voor het pensioenfonds. In dit proces worden gebruikersacceptatietesten uitgevoerd voor de inrichting van de regelingskenmerken van het pensioenfonds in het Life & Pension-platform. Daarnaast worden verschillende proefmigraties uitgevoerd om vast te stellen of de overdracht van de gegevens vanuit het huidige pensioenadministratiesysteem (DB-regeling) naar het nieuwe pensioenadministratiesysteem (SPR-regeling) correct kan plaatsvinden. In onderstaand figuur is weergegeven hoe het proces zal worden doorlopen. De tijdlijnen hierin zijn generiek opgenomen en niet specifiek afgestemd op de overgangsdatum van Pensioenfonds Forbo. Verdere finetuning met betrokken stakeholders ten behoeve van het traject voor Pensioenfonds Forbo vindt in het jaar voorafgaand plaats.

Oordeel bestuur uitvoerbaarheid en technische haalbaarheid van de nieuwe pensioenregeling

Het bestuur van Pensioenfonds Forbo heeft vastgesteld dat de nieuwe pensioenregeling technisch uitvoerbaar en haalbaar is, kijkend naar de specificaties van de regeling. Daarnaast geeft de overgang van het eerste pensioenfonds bij AZL met een SPR het bestuur vertrouwen in haar eigen overgang naar de SPR.

2.5 Concluderend oordeel

Zoals aangegeven betreft deze transitie de grootste wijziging van het pensioenstelsel sinds het ontstaan daarvan in de jaren vijftig van de vorige eeuw. Bij een transitie van deze grootte en vorm zijn er veel en grote risico's, zoals ook in dit hoofdstuk beschreven. Het bestuur van Pensioenfonds Forbo is ervan overtuigd dat de transitie beheert en adequaat vormgegeven kan worden, met de beheersmaatregelen beschreven in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 3 : Data en datakwaliteit

Voor het invaren van de middelloonregeling in het nieuwe pensioenstelsel is datakwaliteit van essentieel belang. Met voldoende inzicht in de datakwaliteit voorafgaand aan het invaren, kan Pensioenfonds Forbo een evenwichtig invaarbesluit nemen en worden fouten in het berekenen van individuele 'pensioenvermogens' van deelnemers zoveel als mogelijk voorkomen. De deelnemers van Pensioenfonds Forbo moeten erop kunnen vertrouwen dat de omzetting naar de individuele pensioenvermogens correct en conform overeengekomen pensioenregeling en -reglement gebeurt.

Pensioenfonds Forbo heeft het rapport datakwaliteit, zoals vastgesteld op 16 juli 2025 opgesteld conform het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie (hierna: Kader) zoals gepubliceerd op 11 oktober 2022. Dit kader kent de volgende zes fasen:

- Fase 1: Opzet datakwaliteit
- Fase 2: Risico-inventarisatie en -beoordeling
- Fase 3: Data-analyses en deelwaarnemingen
- Fase 4: Rapportage en beoordeling
- Fase 5: Verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden door de externe accountant
- Fase 6: Besluit over datakwaliteit voor invaren

De werkzaamheden zijn door Pensioenfonds Forbo uitgevoerd en worden in dit hoofdstuk bij de relevante onderdelen nader toegelicht. De sleutelfunctiehouders Risicobeheer en Actuarieel zijn vanaf de start van het traject betrokken geweest en hebben per fase hun opinie verstrekt, welke zijn besproken en verwerkt in het bestuurlijk proces. Na afronding van fase 4 heeft de accountant de AUP (fase 5) uitgevoerd.

In de volgende paragrafen wordt nader toegelicht hoe de datakwaliteit is en wordt gewaarborgd vóór, tijdens en na de transitie.

3.1 Beschrijving van de beschikbaarheid van data vóór, tijdens en na de transitie en van de beheersing van de hiermee gepaard gaande risico's

De beschikbaarheid van data betreft het toegankelijk en bruikbaar zijn van de data wanneer nodig. Ter waarborging van de beschikbaarheid van data vóór, tijdens en na transitie en de beheersing van de bijbehorende risico's, wordt gesteund op de aanwezige interne beheersing.

3.1.1 Beschikbaarheid data vóór, tijdens en na de transitie

De data (inclusief kritieke data-elementen) van Pensioenfonds Forbo zijn al 25 jaar ondergebracht bij AZL. Via AZL heeft Pensioenfonds Forbo toegang tot data in de pensioenadministratie.

AZL houdt haar administratie op orde en ziet erop toe dat de databestanden periodiek worden geactualiseerd. De informatie voor invaren blijft in het pensioenadministratie-systeem staan. De dataset die gebruikt wordt 'tijdens' het invaren voor bijvoorbeeld de invaarberekening en proefmigraties, wordt geborgd en vastgelegd in het audit-dossier ten behoeve van Toetsmoment 2. De verschillende standen, eindstand FTK en beginstand Wtp, worden vastgelegd in het nieuwe pensioenadministratiesysteem zodat alle data en de onderliggende datasets binnen de pensioenadministratie geborgd zijn.

In fase 2.1.1a Profiel en kenmerken pensioenuitvoerder van het Kader Datakwaliteit heeft Pensioenfonds Forbo de beschikbaarheid van data uit het verleden geïnventariseerd. Er is een startdatum voor de data-analyses en deelwaarnemingen uit fase 3 van het Kader Datakwaliteit bepaald voor de pensioenregeling, te weten 1 januari 2020. De controles zijn uitgevoerd door WTW in de applicatie DataValidator op basis van ontvangen (deelnemers) bestanden van AZL. De controleperiode loopt van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2022. Pensioenfonds Forbo heeft deze tijdshorizon zowel in fase 2 als in het fase 4 rapport onderbouwd.

3.2 Risicoanalyse datakwaliteit

3.2.1 Vóór de transitie

Om de datakwaliteit vóór de transitie aantoonbaar te maken, heeft Pensioenfonds Forbo de werkzaamheden uitgevoerd volgens het Kader Datakwaliteit. Het fonds ziet de werkzaamheden uit het Kader Datakwaliteit als een totale risicoanalyse van het datakwaliteitsrisico vóór de transitie. Het behelst de volgende onderdelen:

Fase 1 – Opzet Datakwaliteit

Het definiëren van de kwalitatieve risicobereidheid van Pensioenfonds Forbo ten aanzien van de datakwaliteit, het actualiseren van het correctie- en herzieningenbeleid en het vaststellen van de kritieke data-elementen.

Fase 2 – Risico-inventarisatie en – beoordeling

Het uitvoeren van een risico-inventarisatie om risico-indicatoren en risicogroepen in de pensioenadministratie te detecteren, het uitvoeren van een risicobeoordeling per kritisch data-element (verder: 'KDE') om aanvullende beheersmaatregelen voor de stay-clean fase te detecteren en het definiëren van een maximaal toegestane afwijking (MTA).

Fase 3 – Data-analyses en deelwaarnemingen

Het uitvoeren van data profiling, generieke- en specifieke data-analyses, algemene deelwaarnemingen op risicogroepen en specifieke deelwaarnemingen.

Fase 4 – Rapportage en beoordeling

Het rapporteren over de werkzaamheden uit de voorgaande fases, het vaststellen van een actieplan met op te lossen bevindingen (get-clean) en een voorlopig besluit over datakwaliteit.

Fase 5 – Overeengekomen specifieke werkzaamheden door externe accountant

Het laten uitvoeren van Agreed Upon Procedures (AUP) op de uitgevoerde werkzaamheden in fases 1 t/m 4 door de externe accountant BDO.

Fase 6 – Besluit over datakwaliteit voor invaren

Het nemen van een definitief besluit door het bestuur over de datakwaliteit voor invaren. Bij dit besluit, heeft het bestuur kennisgenomen van de volgende onderdelen:

- De rapportage van BDO ten aanzien van de uitgevoerde AUP
- Get-clean fase: de huidige status van het actieplan met de uit te voeren correcties
- Stay-clean fase: de huidige status van de stay-clean fase
- Opinies van de sleutelfunctiehouders ten aanzien van het definitieve besluit en de voorgaande fases
- DNB Good Practice besluitvorming datakwaliteit door pensioenfondsen.

De genoemde fases worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Alvorens daartoe over te gaan, wordt de werking en beheersing van het administratiesysteem van AZL toegelicht.

AZL voert de pensioenregeling nagenoeg geheel geautomatiseerd uit met hun IT-landschap. Dit IT-landschap is voorzien van controles om de datakwaliteit op orde te houden. Daar waar handmatig ingrijpen nodig is, wordt gebruik gemaakt van het 4-ogen principe. De voortdurende werking van het beheersingsraamwerk bij AZL wordt bevestigd door jaarlijks aansluitende ISAE-rapportages, die door de accountant van een verklaring worden voorzien.

3.2.2 Tijdens de transitie

Het risico ten aanzien van de beschikbaarheid van data tijdens de transitie zit in het migratieproces van de oude naar de nieuwe pensioenregeling,

Tijdens de transitie blijven de kritieke data-elementen van de oude regeling bestaan naast de kritieke data-elementen van de nieuwe regeling. De meeste kritieke data-elementen zijn overlappend, waarbij de processen ter borging van de datakwaliteit blijven bestaan. Tijdens de transitiefase worden door AZL de bron-KDE's gecontroleerd. Dit betreffen de KDE's die worden aangeleverd via de werkgever, Status Uitkering Arbeidsongeschiktheid (SUAG) en Basisregistratie Personen (BRP). Als de verwerking van die KDE's volledig, tijdig en correct verloopt, zijn de overige 'resultaat'-KDE's (zoals 'pensioengrondslag', 'opgebouwd pensioen', etc.) eveneens correct. Daarbij is de werking van de beheersmaatregelen essentieel. Die beheersmaatregelen zijn opgenomen in processen die aantoonbaar getoetst worden in

jaarlijkse ISAE 3402- type 2 rapportage. Deze rapportages tonen het bestaan en de werking van een intern beheersingsraamwerk aan waarbij onder andere de KDE's geraakt worden.

AZL verstrekt jaarlijks diverse rapportages inzake de borging van datakwaliteit, waaronder een datakwaliteitsrapportage, voortgangsrapportages, een klachtenrapportage, NFR-rapportages, de ISAE 3402- en ISAE 3000-rapportages en het jaarverslag om te waarborgen dat de KDE's blijvend worden beheerst.

3.2.3 Na de transitie

De KDE's die relevant zijn in de nieuwe regeling, blijven ook na het invaren onder de monitoring van Pensioenfonds Forbo staan. Daarnaast worden, voor het transitiemoment, eventuele nieuwe KDE's die volgen uit de nieuwe regeling, gedefinieerd. Voor deze KDE's zal tevens beheersing ingericht worden. Daarnaast wordt, waar nodig, het datakwaliteitsbeleid geactualiseerd.

3.3 Risico's bij invaren

Pensioenfonds Forbo heeft de risico's op het vlak van datakwaliteit door middel van uitvoering van fase 2 van het Kader Datakwaliteit in kaart gebracht. Deze fase heeft als doel te komen tot een risicoprofiel van de pensioenuitvoerder, risicogroepen te detecteren in de administratie van Pensioenfonds Forbo en te komen tot een risicoanalyse per KDE. Op basis van deze informatie kan bepaald worden waar aanvullende analyses (get-clean) of aanvullende beheersmaatregelen (stay-clean) nodig zijn.

Fase 2.1 – Risico-inventarisatie

Pensioenfonds Forbo heeft risicogroepen in de pensioenadministratie bepaald, op basis van de risico-inventarisatie. Bij de risico-inventarisatie heeft Pensioenfonds Forbo gebruik gemaakt van de standaard vragenlijsten van het Kader Datakwaliteit. Ook zijn klachten, incidenten en risicovolle events in kaart gebracht. Daarnaast zijn bij de risico-inventarisatie de (combinaties van) deelnemersrisico-indicatoren (DRI's) bepaald. Pensioenfonds Forbo heeft hierbij de voorgestelde DRI's van het Kader Datakwaliteit als uitgangspunt genomen en fondsspecifieke DRI's toegevoegd. Per DRI zoals opgenomen in het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie, is dus beoordeeld of deze DRI voor Pensioenfonds Forbo van toepassing is en zo niet waarom niet. Daarnaast zijn fondsspecifieke DRI's toegevoegd.

Per DRI is het aantal deelnemers of het aantal mutaties in 2023 opgenomen zoals opgeleverd door AZL. Daarnaast is het bijbehorende risico – na beheersing – ingeschat op acceptabel, toelaatbaar, zorgwekkend en niet acceptabel.

Per DRI is vervolgens aangegeven of dit een risicogroep voor Pensioenfonds Forbo betreft. In totaal zijn 11 risicogroepen gedefinieerd. Vanuit de risicogroepen zijn geen verhoogde risico's op de aanspraken gesignaleerd. Dit komt mede voort uit de lage mutatiegraad en de hoge mate van STP-verwerking bij AZL. In eerste instantie zijn hiervoor geen deelwaarnemingen gedefinieerd.

In fase 2 heeft het bestuur echter ook een doorkijk gemaakt naar de generieke analyses die in fase 3 uitgevoerd moeten worden. Op basis van het verkregen inzicht in fase 2 heeft Pensioenfonds Forbo vastgesteld om, ter dekking van het niet uitvoeren van een aantal generieke analyses, deelwaarnemingen uit te voeren op de DRI's: flexibilisering incl. hoog/laag, inruil partnerpensioen, arbeidsongeschiktheid en echtscheiding/ verevening/ conversie. Het aantal uit te voeren deelwaarnemingen is hierbij bepaald op basis van de frequentie waarin de risicogroep voorkomt en het bijbehorende ingeschatte risico. Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar het fase 4-rapport.

Pensioenfonds Forbo ziet geen aanvullend risico in combinaties van DRI's. Combinaties met een hoog risico zoals arbeidsongeschiktheid in combinatie met echtscheiding, of flexibilisering in combinatie met arbeidsongeschiktheid komen nagenoeg niet voor. Daarnaast is een deel van de DRI's en of combinaties van DRI's reeds beoordeeld in het DV-onderzoek. Hieruit zijn geen bijzonderheden en daarmee ook geen overige risico-indicatoren naar voren gekomen. Voor een deel van de overige DRI's worden, afhankelijk van de uitkomsten uit de generieke en specifieke analyses in fase 3, nog deelwaarnemingen uitgevoerd. Pensioenfonds Forbo is van mening dat wanneer de afzonderlijke DRI's voldoende worden beheerst, dit ook geldt voor de combinatie van DRI's. Doordat drie boekjaren van het bestand is gecontroleerd met DV en er geringe uitval is geweest, is Pensioenfonds Forbo van mening dat combinatie van DRI's afdoende is gecontroleerd.

Fase 2.2 – Risicobeoordeling

In fase 2.2 heeft de bruto- en netto risicobeoordeling plaatsgevonden. De resultaten uit de risico-inventarisatie bij fase 2.1 zijn gebruikt voor de beoordeling van de risico's op KDE-niveau zoals vastgesteld in fase 1.2. Hierbij is gebruik gemaakt van bijlage A6 van het Kader Datakwaliteit.

Bij de risicobeoordeling is gebruik gemaakt van de scoringsmethodiek van het IRM-beleid van Pensioenfonds Forbo. Per KDE zijn de bruto risico's ingeschat. Vervolgens zijn de beheersmaatregelen, inclusief de werking hiervan, in beeld gebracht, om uiteindelijk het netto risico per KDE te bepalen. Als basis hiervoor is de generieke KDE-risicoanalyse van AZL gebruikt. In deze generieke risicoanalyse zijn de risico's benoemd door AZL inclusief de geldende beheersmaatregelen. Pensioenfonds Forbo heeft fondsspecifieke beheersmaatregelen toegevoegd en de bruto en netto scoring per KDE (risico) beoordeeld en waar nodig aangepast.

Concluderend: Door de genomen (aanvullende) beheersmaatregelen valt het netto risico voor een groot deel van de KDE's binnen de risicobereidheid van Pensioenfonds Forbo. Voor 4 KDE's[1] geldt dat het netto risico buiten de risicobereidheid valt. Voor deze 4 KDE's zijn aanvullende controles uitgevoerd.

Fase 2.3 – Vaststellen aanvullende activiteiten

Op basis van fase 2.1 en 2.2 heeft het fonds aanvullende analyses voor fase 3 en aanvullende beheersmaatregelen voor de stay-clean fase gedefinieerd, met als doel de hiervoor gedefinieerde risico's te beheersen. Voor een totaaloverzicht van de aanvullende activiteiten en aanvullende beheersmaatregelen wordt verwezen naar het fase 4 rapport.

[1] Mate van arbeidsongeschiktheid, uitkeringspercentage, hoogte toegekende uitkering en conversie

Het bestuur heeft de uitkomsten van fase 2, inclusief de specifieke data-analyses en deelwaarnemingen, vastgesteld op 26 maart 2024 en 26 mei 2025. Bij de besluitvorming zijn de opinies van de sleutelfunctiehouders meegewogen.

Complexe dossiers

Pensioenfonds Forbo beschouwt een onderdeel van de regeling als ‘complex’ wanneer deze afwijkt van wat als ‘standaard’ wordt beschouwd, wanneer het betrekking heeft op een deelpopulatie en/of wanneer deze (deel)berekening niet (volledig) geautomatiseerd kan plaatsvinden. Als onderdeel van de risico-inventarisatie in stap 2.1 van het Kader Datakwaliteit is een aantal onderdelen van de regeling als complex gedefinieerd. Deze onderdelen zijn als DRI opgenomen bij het onderdeel “specifieke kenmerken” van de pensioenregeling die als meer complex en/of afwijkend kunnen worden beschouwd.

3.4 Risicobereidheid ten aanzien van datakwaliteit

Pensioenfonds Forbo heeft de risicobereidheid en de maximale toegestane afwijking (MTA) als onderdeel van de werkzaamheden van het Kader Datakwaliteit in kaart gebracht.

Fase 1.1 – Datakwaliteitsbeleid (kwalitatieve risicobereidheid)

Vanuit het Kader Datakwaliteit heeft Pensioenfonds Forbo een kwalitatieve risicobereidheid vastgesteld voor het datakwaliteitsrisico. De risicobereidheid geeft de kwalitatieve uitgangspunten aan waaraan de resultaten van risicobeoordelingen en datakwaliteit metingen getoetst zijn. De kwalitatieve risicobereidheid is in het datakwaliteitsbeleid vastgelegd. Het datakwaliteitsbeleid is voor het laatst opgesteld en geaccordeerd door het bestuur van het fonds in de bestuursvergadering van 26 maart 2024.

In het datakwaliteitsbeleid is de kwalitatieve risicobereidheid opgenomen. De kwalitatieve risicobereidheid van Pensioenfonds Forbo met betrekking tot datakwaliteit is laag. De deelnemer moet erop kunnen vertrouwen dat zijn pensioenrechten c.q. aanspraken volledig en juist zijn/worden vastgesteld. De datakwaliteit moet hier invulling aan geven en de risicobereidheid hierop is daarom laag (in beginsel nihil). De benodigde beheersmaatregelen zijn getroffen om fouten te beperken.

Fase 2.2e – Maximaal toegestane afwijking

Pensioenfonds Forbo heeft de (kwalitatieve) risicobereidheid voor datakwaliteit vertaald naar een kwantitatieve risicobereidheid op de individuele aanspraak. Dit resulteert in de MTA van de individuele aanspraak.

De maximaal toegestane afwijking (MTA) drukt de risicobereidheid kwantitatief uit. Dit is de hoeveelheid die, en het soort risico’s dat, het fonds bereid is te accepteren bij het nastreven van zijn doelstelling om een juiste en volledige pensioenadministratie uit te voeren. De kwalitatieve risicobereidheid is doorvertaald in een MTA van € 12 per jaar op de pensioenaanspraak.

Bovenstaande MTA is bepaald door vast te stellen hoeveel verschil er maximaal mag zijn op de aanspraak per individuele deelnemer als gevolg van tekortkomingen in de pensioenadministratie.

De MTA is gebruikt bij de beoordeling van de analyses in fase 3. Er is bij de resultaten van de generieke-, specifieke analyses en deelwaarnemingen beoordeeld of een afwijking kan leiden tot een afwijking groter dan de MTA. In dit geval is er een vervolgonderzoek uitgevoerd. Met het toepassen van de MTA legt het Pensioenfonds Forbo expliciet een verband tussen haar risicobereidheid op datakwaliteit en de uitkomsten van het datakwaliteit onderzoek in fase 3 van het Kader Datakwaliteit.

3.5 Verrichte werkzaamheden

Om de datakwaliteit inhoudelijk verder te onderzoeken, zijn in fase 3 de volgende stappen uitgevoerd:

1. Data profiling om te onderzoeken of de kenmerken van de data voldoen aan de verwachtingen, of dat de uitkomsten hiervan aanleiding geven voor aanvullend onderzoek.

2. Data analyses op basis van resultaten uit fase 2 en de voorgaande stap 1 (data profiling). De data analyses betreffen generieke analyses om te bepalen welke specifieke analyses benodigd zijn.

3. Op basis van de uitkomsten van de vorige stappen (1 en 2) is bepaald of deelwaarnemingen noodzakelijk zijn.

De onderzoeken zijn ondersteund en uitgevoerd door WTW. Dit vanwege het borgen van de onafhankelijkheid van het dataonderzoek. Daarnaast is WTW adviseur van Pensioenfonds Forbo.

Fase 3 is besproken in de bestuursvergadering van 26 mei 2025 en op 16 juli 2025 vastgesteld. Fase 4 is besproken en voorlopig vastgesteld op 16 juli aan de hand van een rapportage met een bijlage waarin verwezen wordt naar 17 onderliggende documenten. Definitieve vaststelling heeft plaatsgevonden op 18 november 2025.

Fase 1.2 - Kritieke Data-elementen (KDE)

Om scope aan te brengen in de risicoanalyses en datakwaliteitsmetingen, zijn de KDE's gedefinieerd. Dit zijn de data-elementen die belangrijk zijn voor de bepaling van de aanspraken bij invaren. De voorgestelde KDE's in het Kader Datakwaliteit zijn als uitgangspunt genomen. Pensioenfonds Forbo heeft in samenwerking met AZL beoordeeld welke KDE's wel of niet relevant zijn voor Pensioenfonds Forbo. Daarnaast zijn fondsspecifieke KDE's toegevoegd. Per KDE zijn de bronnen en de domeinwaarden conform de richtlijnen in het Kader Datakwaliteit meegenomen.

Fase 3.1 - Data profiling

Data profiling heeft plaatsgevonden op de compleetheid, juistheid van het datatype (validiteit) en de verwachte domeinwaarden. Per KDE zijn de resultaten inzichtelijk gemaakt. Voor KDE's waarvoor geen data profiling is uitgevoerd omdat deze niet zijn aangeleverd, is beoordeeld of deze voldoende worden beheerst. Waar dit niet het geval was zijn aanvullende beheersmaatregelen getroffen en/of aanvullende controles gedefinieerd.

Middels het DataValidator-onderzoek is de data over de jaren 2020 tot en met 2022 reeds integraal gecontroleerd. Dit geldt zowel voor zaken die vaak en minder vaak voorkomen. Om die reden werd het niet noodzakelijk geacht om ook nog een analyse van distributiekenmerken uit te voeren.

Fase 3.2a - Generieke data-analyses

Pensioenfonds Forbo heeft middels DataValidator generieke en specifieke analyses laten uitvoeren met inachtneming van:

- de kritieke data-elementen (KDE's);
- de toegestane afwijking (MTA) van € 12 per jaar op het opgebouwde pensioen voor zowel de eindloonregeling als de beschikbare premieregeling. In DataValidator is in eerste instantie gecontroleerd op afwijkingen van € 2 per jaar;
- geen toegestane afwijking voor datumvelden.

Per uitgevoerde analyse is de analyse en de resulterende score inzichtelijk gemaakt. Voor de generieke analyses die niet zijn uitgevoerd, is een motivatie opgenomen waarom deze niet zijn uitgevoerd.

Fase 3.2b - Specifieke data-analyses

Middels DataValidator zijn diverse specifieke analyses uitgevoerd. Specifieke analyses betreffen in DataValidator de testen die betrekking hebben op de controle van de pensioenopbouw en of aanvullend uitgevoerde specifieke testen. Dit zijn de 2xxx, 3xxx testen en 4xxx die niet in de lijst met generieke analyses van het Kader Datakwaliteit zijn opgenomen plus een aantal extra uitgevoerde testen.

Daarnaast zijn voor een aantal KDE's die niet volledig zijn gecontroleerd middels DV een aantal aanvullende specifieke controles/ analyses uitgevoerd. Voor een overzicht hiervan verwijzen we naar het fase 4-rapport.

Daarnaast zijn in onderdeel 3.2. met behulp van DataValidator enkele meldingen geconstateerd zonder volledige plausibele verklaring vanuit AZL. Hiervoor zijn specifieke deelwaarnemingen (op outliers) uitgevoerd.

Om de juistheid en volledigheid van de data aan te tonen, zijn per specifieke deelwaarneming, ondersteunende bewijsmaterialen opgenomen zoals print screens uit het administratiesysteem van AZL, en print screens van onderliggende brondocumentatie.

Fase 3.3 – Deelwaarnemingen

Naar aanleiding van fase 2, heeft het fonds algemene deelwaarnemingen uitgevoerd op risicogroepen:

- 37 deelwaarnemingen welke beschreven staan in paragraaf 3.3 van het fase 4-rapport

Voor de resultaten hiervan wordt verwezen naar het fase 4-rapport.

3.6 Bevindingen uit uitgevoerde werkzaamheden

Fase 4 – Rapportage en beoordeling

Onderstaand is beschreven hoe Pensioenfonds Forbo de bevindingen uit de controles van fase 3 van het Kader Datakwaliteit heeft opgevolgd. Voor de data profiling-controles is een norm van 100% gehanteerd. Indien een controle niet leidt tot een 100% score, is de afwijking nader verklaard door Pensioenfonds Forbo of opgenomen in een actieplan met correcties. Voor de generieke en specifieke analyses is een norm van 100% gehanteerd. Voor controles die niet aan de norm voldoen, is nader onderzoek uitgevoerd om te komen tot een verklaring. Een en ander heeft geleid tot een actieplan zoals opgenomen in onderdeel 4.2 van het fase 4 rapport. Een actie kan een correctie zijn, maar kan ook een aanvullende verdiepende analyse betreffen. Hierbij heeft het fonds rekening gehouden met de vastgestelde MTA van € 12 per jaar op de opgebouwde pensioenen. Het bestuur heeft op 16 juli 2025 een positief voorlopig besluit genomen over de datakwaliteit voor invaren. Dit besluit is gebaseerd op de resultaten van de uitgevoerde werkzaamheden uit fases 2 en 3, waaronder de resultaten uit het DataValidator-onderzoek. Onderdeel van het bestuursbesluit is het actieplan met de eventueel uit te voeren correcties. Bij de besluitvorming zijn de opinies van de sleutelfunctiehouders Risicobeheer en Actuarieel meegewogen.

3.7 Nog te nemen stappen

Pensioenfonds Forbo heeft de nog te nemen stappen richting invaren gedefinieerd op basis van de benodigde activiteiten/ aanvullende beheersmaatregelen voor zowel de get-clean fase als de stay-clean fase.

3.7.1 Get-clean fase

De get-clean fase richt zich op het corrigeren van bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de uitgevoerde controles in fase 3. Hiervoor is een actieplan opgesteld, dat door het bestuur in de bestuursvergadering 16 juli 2025 voorlopig is vastgesteld. De uitgevoerde acties hebben geen materiële impact op de aanspraken van de individuele deelnemers en/of de totale voorzieningen van Pensioenfonds Forbo. De huidige status is dat er naar aanleiding van fase 3 nog een aantal get-clean acties nodig zijn. Het (beperkt) aantal nog openstaande acties zal conform het actieplan ruim voor het invaarmoment zijn opgelost. Het bestuur monitort periodiek de voortgang van het actieplan aan de hand van de voortgangsrapportages van AZL.

3.7.2 Stay-clean fase

De stay-clean fase richt zich op het schoon blijven van de pensioenadministratie richting invaren. Pensioenfonds Forbo heeft vastgesteld dat er aanvullende beheersmaatregelen (controle) nodig zijn op gegevens (controle op doorgevoerde salariscorrecties, achterstanden in verwerking waardeoverdrachten). De datakwaliteit wordt door het bestuur periodiek gemonitord via daadwerkelijke metingen in de data door AZL, in lijn met het Datakwaliteitsbeleid van Pensioenfonds Forbo en AZL. Voorafgaand aan de transitiedatum zullen de verplichte basismigratiecontroles door AZL worden uitgevoerd.

AZL zal periodiek datakwaliteitsrapportages (stay clean) opleveren op basis waarvan het bestuur de beheersing van de KDE’s zal monitoren. Tevens zal het bestuur de overige assurance rapportages nauwgezet monitoren, evenals eventuele klachten en incidenten op het gebied van datakwaliteit. Wanneer

deze zich voordoen, zal beoordeeld worden welke aanvullende beheersing noodzakelijk is en/of welke aanvullende controles benodigd zijn.

3.7.3 Oordeel datakwaliteit door het bestuur

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden, de huidige status van de get-clean werkzaamheden, de stay-clean fase en de AUP-rapportage van BDO, is de conclusie van Pensioenfonds Forbo dat de datakwaliteit voor invaren van voldoende kwaliteit is. Hierbij dienen wel de openstaande acties uit het actieplan vóór invaren te worden afgerond. Op 18 november 2025 heeft het bestuur definitief vastgesteld dat de datakwaliteit op consistente en aantoonbare wijze is onderbouwd en daarmee geborgd is ten behoeve van invaren.

3.8 Rapportage externe accountant/IT-auditor (voor invaarbesluit)

3.8.1 Beschrijving opdracht/werkzaamheden accountant/IT-auditor

In de Overeengekomen specifieke werkzaamheden Datakwaliteit — Wet Toekomst Pensioenen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en de beroepsorganisatie van de IT-Auditors (NOREA) zijn handvatten gegeven voor externe accountants en externe IT-auditors voor het uitvoeren van de Agreed Upon Procedures in fase 5 van het Kader Datakwaliteit. De externe accountant BDO heeft aan de hand van de 35 procedures uit dit document getoetst of de werkzaamheden uit het Kader Datakwaliteit door het fonds zijn uitgevoerd, of dat er onderbouwde afwijkingen hierop zijn (comply or explain).

3.8.2 Uitkomsten werkzaamheden en bevindingen accountant/IT-auditor

Uit de AUP komen geen procedures naar voren, waarvoor BDO een bevinding formuleert.

3.8.3 Beoordeling van uitkomsten door bestuur en conclusies van bestuur hierover

Er zijn geen bevindingen in de rapportage van de externe accountant.

3.9 Onderzoek externe accountant (na invaren)

3.9.1 Beschrijving opdracht externe accountant

Het fonds laat de externe accountant BDO een onderzoek uitvoeren naar de datakwaliteit na invaren. De exacte opdrachtbeschrijving stelt Pensioenfonds Forbo vast op basis van het werkprogramma van de NBA, de Pensioenfederatie en DNB. Tevens is input uit de Wtp Good Practice Borging datakwaliteit tijdens en na transitie van DNB, gepubliceerd op 12 december 2024 en laatst geüpdatet op 22 juli 2025, meegenomen.

3.9.2 Werkwijze hoe bestuur omgaat met bevindingen van de externe accountant

Pensioenfonds Forbo zal de bevindingen van de externe accountant evalueren, deze verwerken en eventueel aanvullende werkzaamheden uitvoeren. Hieraan zal altijd een bestuursbesluit ten grondslag liggen.

3.10 Datakwaliteit na invaren

De kritieke data-elementen die relevant zijn in de nieuwe regeling, blijven ook na het invaren onder de monitoring van Pensioenfonds Forbo staan. Daarnaast worden eventuele nieuwe KDE's die volgen uit de nieuwe regeling, gedefinieerd. Voor deze KDE's zal tevens beheersing ingericht worden. Daarnaast wordt, waar nodig, het datakwaliteitsbeleid geactualiseerd. Als na het invaren nieuwe bevindingen worden geconstateerd ten aanzien van de datakwaliteit, bijvoorbeeld door de werkzaamheden van de externe accountant, worden deze bevindingen in het kader van de beheerste en integere uitvoering gecorrigeerd. Dit proces zal conform het dan volgens het herzieningenbeleid worden gecorrigeerd.

3.11 Verwerking eventuele mutaties terugwerkende kracht

Pensioenfonds Forbo heeft een lage risicobereidheid ten aanzien van datakwaliteit. Dit houdt in dat ook correcties op basis van terugwerkende kracht mutaties verwerkt worden. Pensioenfonds Forbo acht het onwenselijk dat een terugwerkende kracht (TWK)-mutatie bij een deelnemer effect heeft op de invaarkapitalen van andere deelnemers. Om deze reden zullen correcties uitgevoerd worden vanuit een reserve.

Hoofdstuk 4 : Invaren

4.1 Invaren en invaardekkingsgraad

Sociale partners hebben het verzoek gedaan voor een interne collectieve waardeoverdracht bij transitie van het fonds volgens artikel 150m van de PW, om de bestaande pensioenaanspraken en -rechten om te zetten naar kapitalen onder het nieuwe pensioenstelsel (invaren). Het beoogde invaarmoment is op 1 juli 2027. Sociale partners kiezen voor invaren omdat ze de visie hebben dat invaren voor de populatie van Pensioenfonds Forbo het best passend is en bovendien tot een efficiënte uitvoering (met minder kosten, minder risico's en minder governance) leidt.

Er is gekozen om gebruik te maken van de standaardmethode bij het invaren, met een spreidingstermijn van 10 jaar. Sociale partners hebben een minimale invaardekkingsgraad opgenomen in het transitieplan van 104,7%. Het uitgangspunt is dat de dekkingsgraad op het moment van invaren minimaal gelijk is aan 100%, verhoogd met het minimaal vereist eigen vermogen (circa 1% van het vermogen), de operationele reserve (circa 1% van het vermogen), volledige compensatie (circa 1,5% van het vermogen) en een initiële storting in de solidariteitsreserve van 1% van het vermogen[1]. Ten tijde van het opstellen van het transitieplan was nog geen berekening gemaakt van het minimaal vereist eigen vermogen en van de hoogte voor de operationele reserve. Er is daarom gebruik gemaakt van een grove inschatting. Pensioenfonds Forbo heeft in mei 2025 een berekening van deze twee elementen laten maken. Ervan uitgaande dat Pensioenfonds Forbo kiest voor herverzekering van het overlijdenrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico volgt uit de berekening een minimaal vereist eigen vermogen van circa 0,3% van het vermogen en een operationele reserve van circa 1,7% van het vermogen. Op totaalniveau is dit dus gelijk aan de inschatting meegenomen bij de vaststelling van de minimale invaardekkingsgraad.

Wanneer de verwachting is dat de dekkingsgraad per 30 juni 2027 niet boven de 104,7% komt, is in het transitieplan afgesproken dat de sociale partners en het bestuur van Pensioenfonds Forbo met elkaar in verleg treden. Het bestuur hanteert zelf een hogere grens van 110%. Dit overleg vindt plaats binnen een maand na de constatering van deze verwachting. Tijdens dit overleg worden de verdere vervolgstappen besproken, waarbij de werkgever al heeft aangegeven dat de totale premie een vast gegeven is en niet zal wijzigen.

4.2 Standaardmethode en standaardregel

Bij het invaren wordt gebruik gemaakt van de standaardmethode met een spreidingstermijn van 10 jaar. De standaardmethode is de default. Het bestuur ziet geen reden om af te wijken van de standaardmethode, ook gelet op de fondskenmerken (zoals dekkingsgraadniveau, historie, rijpheid van het deelnemersbestand, geen sprake van bijstortingsverplichting).

Zoals aangegeven wordt bij de vaststelling van het beschikbare vermogen het minimaal vereist eigen vermogen en het benodigde bedrag voor financiering van de operationele reserve afgezonderd (2% van het vermogen in totaal). Daarnaast wordt ook rekening gehouden met de initiële vulling van de solidariteitsreserve (SDR) van maximaal 3% van het vermogen, afhankelijk van de dekkingsgraad op het

[1] De invaardekkingsgraad is hoger dan de optelling van de verschillende elementen in verband met het verschil tussen vermogen en voorziening.

moment van invaren, het financieren van de compensatie vanuit de dekkingsgraad (circa 1,5% van het vermogen op basis van de huidige berekeningen) en het effect van het eventueel inzetten van de bestuurlijke ruimte om de delta netto profijtuitkomsten te verbeteren (zie hoofdstuk 4.3). Het resterende deel wordt gebruikt voor verhoging van de kapitalen conform de standaardmethode.

4.3 Inzet bestuurlijke ruimte

Hierboven is aangegeven dat een deel van het vermogen wordt gebruikt voor de inzet van de bestuurlijke ruimte om de delta netto profijtuitkomsten te verbeteren, indien dat nodig is. Het bestuur wenst deze inzet uit te voeren in twee stappen:

- Stap 1: herverdeling zodanig dat de slapers minimaal evengoed uitkomen als de actieven in termen van delta netto profijt. Per scenario zal dit verschillend zijn, dit is dus niet uit te drukken in één percentage.

- Stap 2: herverdeling zodanig dat de verschillen tussen deelnemersgroepen verder worden verminderd. Bij een dekkingsgraad op het moment van invaren tot 130% wordt gestreefd naar een minimaal delta netto profijt van -/-5% voor alle deelnemersgroepen. Daarnaast wenst het bestuur een additionele grens tussen het absolute verschil in delta netto profijt tussen verschillende deelnemersgroepen te hanteren van ±20%. Uitgaande van het gewenste minimale delta netto profijt van -/-5% wordt de bovengrens derhalve op 15% gezet.

  Wanneer de dekkingsgraad op het moment van transitie boven de 130% is, wenst het bestuur de ondergrens van de delta netto profijtuitkomsten verder te verhogen in stappen van 2,5%-punt. Bij een dekkingsgraad tussen 130% en 135% is de streefondergrens van het bestuur gelijk aan -/-2,5% en bij een dekkingsgraad vanaf 135% is de streefondergrens gelijk aan 0%, mits een dergelijke verschuiving past binnen de ruimte van de discretionaire bevoegdheid en voldaan wordt aan de zogenoemde “95%-rekenregel” (bij invaren dient de waarde van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht van iedere deelnemer tenminste 95% van de uitkomst bij toepassing van de standaardregel te zijn). De bovengrens van de delta netto profijtuitkomsten wordt niet aangepast bij de verhoging van de ondergrens. De bovengrens blijft gelijk aan 15%.

Bovenstaande stappen worden uitgevoerd wanneer de dekkingsgraad het toelaat. Als in een scenario blijkt dat niet wordt voldaan aan:

- de door het bestuur gestelde ondergrens van de bandbreedtes met betrekking tot de delta netto-profijtuitkomsten, of

- het maximaal toegestane absolute verschil in delta netto-profijtuitkomsten tussen actieven en slapers,

dan zal gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid vermogen te verschuiven. De verschuiving van het vermogen vindt zodanig plaats dat de netto-profijtuitkomsten na verschuiving binnen de bovengenoemde (en door het bestuur vastgestelde) grenzen vallen. Hiermee draagt de verschuiving van het vermogen bij aan de evenwichtigheid van de transitie.

Deze verschuiving van het vermogen heeft als voorbehoud dat de verschuiving van het vermogen niet leidt tot het overschrijden van de ondergrens van het delta netto-profijt bij andere deelnemers(groepen). Mocht dit het geval zijn, dan zal er geen (of een pro rata) verschuiving plaatsvinden van het vermogen.

Een ander voorbehoud is dat de verschuiving van het vermogen moet passen binnen de kaders die zijn opgesteld door sociale partners in het transitieplan inzake de aanwending van algemene middelen ten behoeve van specifieke deelnemersgroepen (zoals bijvoorbeeld bij de toekenning van compensatie) en dus niet leidt tot een onevenredig hoge financiële last voor de overige deelnemers. De volgordelijkheid van de invaardoelstellingen is daarmee als volgt:

1. Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) plus operationele reserve (OR): 2% van het vermogen

2. Compensatie afschaffing doorsneesystematiek conform methode zoals beschreven in paragraaf 4.8 (huidige inschatting 1,5%)

3. Initiële vulling van de solidariteitsreserve tot gewenste 3%.

4. Indien nodig: verschuiving van vermogen t.b.v. de evenwichtigheids-bandbreedtes voor het delta netto profijt.

5. Verdelen daarna nog resterende surplus conform de standaardmethode, met spreidingstermijn 10 jaar.

De huidige inschatting is daarmee dat vanaf een dekkingsgraad van hoger dan 107% mogelijk een budget voor het verschuiven van vermogen beschikbaar is op basis van de uitgevoerde doorrekeningen en hanteerde scenarioset en uitgangspunten.

4.4 Verdeling vermogen en compensatie

Zoals hiervoor vermeld is op basis van de doorrekening gebruik makend van de DNB-scenario set per Q1 2026, vastgesteld dat de compensatie voor afschaffing doorsneesystematiek (DSS) circa 1,5% van het pensioenvermogen bedraagt. Het uitgangspunt is dat deze compensatie betaald wordt vanuit de dekkingsgraad, de financiering van de compensatie is meegenomen bij de bepaling van de minimale invaardekkingsgraad. Bij Pensioenfonds Forbo is dan ook geen sprake van een compensatiedepot.

Hieronder is een cijfermatig overzicht opgenomen van de voorrangsregels bij invaren. Omdat uitgegaan wordt van het basisscenario stopt in onderstaande tabel de dekkingsgraad bij 125%. Boven deze dekkingsgraad geldt, zoals eerder toegelicht, een andere inzet bestuurlijke van de ruimte, waardoor de kosten voor herverdeling zullen wijzigen. Derhalve zijn voor de dekkingsgraden 130%, 135% en 140% separate tabellen opgenomen, waarbij de kosten voor herverdeling zijn gegenereerd op basis van interpolatie tussen het basisscenario (dekkingsgraad 124,7%) en het hoge dekkingsgraad scenario (140%). Hierbij wordt opgemerkt dat definitieve vermogensverdeling vastgesteld wordt op basis van de dekkingsgraad en rente op invaarmoment. Onderstaande betreft daarmee een indicatie.

Per doelstelling/kolom wordt aangegeven welk deel van de dekkingsgraad beschikbaar is voor de doelstelling.

Dekkings-graad	VPV	MVEV+OR	Comp. DSS	Solidariteit-reserve	Herv. stap 1 (slapers)	Herv. stap 2 (NP naar -/-5%)	Invaren in persoonlijk pensioen-vermogen[1]
		2,0% vermogen	**1,5% vermogen**	**3,0% vermogen**	**0,03% vermogen**	**2,37% vermogen**	
102%	100%	2,0%	0,0%	0,0%	0,00%	0,00%	0,0%
104%	100%	2,1%	1,6%	0,4%	0,00%	0,00%	0,0%
106%	100%	2,1%	1,6%	2,3%	0,00%	0,00%	0,0%
108%	100%	2,2%	1,6%	3,2%	0,04%	0,94%	0,0%
110%	100%	2,2%	1,7%	3,3%	0,04%	1,25%	1,6%
112%	100%	2,2%	1,7%	3,4%	0,04%	1,28%	3,4%
114%	100%	2,3%	1,7%	3,4%	0,05%	1,30%	5,2%
116%	100%	2,3%	1,7%	3,5%	0,05%	1,32%	7,1%
118%	100%	2,4%	1,8%	3,5%	0,05%	1,35%	8,9%
120%	100%	2,4%	1,8%	3,6%	0,05%	1,37%	10,8%
125%	100%	2,5%	1,9%	3,8%	0,05%	1,43%	15,4%

Bij de alternatief doorgerekende scenario's zijn de kosten voor de herverdeling anders. Daarnaast geldt vanaf een dekkingsgraad van 130% een andere inzet van de bestuurlijke ruimte. Wanneer de dekkingsgraad op het moment van transitie tussen de 130% en 135% is, wenst het bestuur de ondergrens van de delta netto profijtuitkomsten te verhogen naar -/-2,5%. Bij een dekkingsgraad vanaf 135% is de streefondergrens gelijk aan 0%, mits een dergelijke verschuiving past binnen de ruimte van de discretionaire bevoegdheid en voldaan wordt aan de zogenoemde "95%-rekenregel".

Hieronder zijn de voorrangsregels bij invaren opgenomen voor de dekkingsgraden 130%, 135% en 140%.

Dekkings-graad	VPV	MVEV+OR	Comp. DSS	Solidariteit-reserve	Herv. stap 1 (slapers)	Herv. stap 2 (NP naar -/-2,5% & overschrijding grenzen)	Invaren in persoonlijk pensioen-vermogen
		2,0% vermogen	**1,5% vermogen**	**3,0% vermogen**	**0,03% vermogen**	**3,06% vermogen**	
130%	100%	2,6%	2,0%	3,9%	0,04%	3,97%	17,5%

[1] Totaal beschikbaar voor invaren. Invaren via standaardmethode met fictieve spreidingstermijn van 10 jaar.

Dekkings-graad	VPV	MVEV+OR	Comp. DSS	Solidariteit-reserve	Herv. stap 1 (slapers)	Herv. stap 2 (NP naar 0% & overschrijding grenzen)	Invaren in persoonlijk pensioen-vermogen
		2,0% vermogen	**1,5% vermogen**	**3,0% vermogen**	**0,02% vermogen**	**4,69% vermogen**	
135%	100%	2,7%	2,0%	4,1%	0,03%	6,33%	19,9%

Dekkings-graad	VPV	MVEV+OR	Comp. DSS	Solidariteit-reserve	Herv. stap 1 (slapers)	Herv. stap 2 (NP naar 0% & overschrijding grenzen)	Invaren in persoonlijk pensioen-vermogen
		2,0% vermogen	**1,5% vermogen**	**3,0% vermogen**	**0,01% vermogen**	**3,90% vermogen**	
140%	100%	2,8%	2,1%	4,2%	0,01%	5,47%	25,4%

Onderstaande tabel geeft deze kosten weer in de alternatief doorgerekende scenario's.

Scenario	Kosten herverdeling stap 1	Kosten herverdeling stap 2	Totale kosten
Dekkingsgraad december 2025 (124,7%))	0,04% vermogen (= 0,05% TV)	1,14% vermogen (= 1,43% TV)	1,18% vermogen (= 1,48% TV)
Lagere dekkingsgraad (110%)	0,09% vermogen (= 0,10% TV)	0,98% vermogen (= 1,08% TV)	1,07% vermogen (= 1,18% TV)
Hogere dekkingsgraad (140%)	0,01% vermogen (= 0,01% TV)	3,90% vermogen (=5,47% TV)	3,91% vermogen (= 5,48% TV)
Lagere aanvangsrente (DG 124,7% / RTS -100bps)	0,01% vermogen (= 0,01% TV)	1,54% vermogen (= 1,93% TV)	1,55% vermogen (= 1,94% TV)
Hogere aanvangsrente (DG 124,7% / RTS +100bps)	0,05% vermogen (= 0,06% TV)	1,47% vermogen (=1,84% TV)	1,52% vermogen (= 1,90% TV)

4.5 Solidariteitsreserve

De doelstellingen van de solidariteitsreserve zijn als volgt:

- De solidariteitsreserve draagt bij aan het beperken of voorkomen van verlagingen van de pensioenuitkering voor de pensioengerechtigden.
- Daarnaast moet de reserve bijdragen aan een evenwichtige verdeling voor de huidige en toekomstige deelnemers.

- Aanvullend geldt dat de solidariteitsreserve wordt ingezet om het eigen vermogen aan te vullen tot het MVEV ingeval er twee jaareindes op een rij sprake is van een tekort.

Op basis van deze doelstellingen is in overleg met sociale partners een nadere invulling gegeven aan het beperken en voorkomen van een verlaging van de uitkering:

- De kans op verlaging van de uitkering de eerste 5 jaar na transitie, indien de gewenste initiële vulling van de solidariteitsreserve van 3% mogelijk is moet kleiner of gelijk zijn aan 5%.

- Er wordt gestreefd naar een kans op verlaging van de uitkering over 10 jaar en 30 jaar van maximaal 7,5% en 15%, respectievelijk.

Bij de minimale invaardekkingsgraad is rekening gehouden met een minimale vulling van de solidariteitsreserve van 1% van het vermogen. Uit doorrekeningen die zijn uitgevoerd ten behoeve van de onderbouwing van de effectiviteit en evenwichtigheid van de solidariteitsreserve volgt dat het hebben van in ieder geval een kleine initiële vulling van de solidariteitsreserve bij overgang leidt tot een aanzienlijk kleinere kans op korting op de uitkeringen in de eerste jaren. Voor het vertrouwen van de deelnemers in de eerste jaren na transitie is het daarom van belang om de reserve meteen gevuld te hebben bij overgang naar de nieuwe regeling.

Economische risico's en langlevenrisico's (macro-langleven en sterfteresultaat) worden direct verwerkt in de uitkeringen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een spreidingsperiode van 3 jaar. Als de resulterende verwachte pensioenuitkering in enig jaar lager uitvalt dan het voorgaande jaar, dan wordt een aanvullende uitkering voor dat jaar gedaan vanuit de solidariteitsreserve. Deze bescherming ziet dus zowel toe op economische als langleven risico's, maar alleen voor zover deze effecten gezamenlijk tot een daling van de nominale pensioenuitkering voor het aankomende jaar leiden. Effecten van inflatie worden niet gedekt vanuit de solidariteitsreserve. Die bescherming moet volgen uit het behaalde overrendement.

De maximale grens van de solidariteitsreserve is 5% van het vermogen. Wanneer de solidariteitsreserve hoger is dan 5%, wordt het meerdere toegekend aan de individuele kapitalen naar rato van het kapitaal. Dit wordt jaarlijks gedaan. De solidariteitsreserve wordt gevuld via het overrendement. Er is geen vulling via premie. De vulling via het overrendement van de deelnemers is gelijk aan 5% van het positieve overrendement van alle deelnemers, totdat het maximum van de solidariteitsreserve van 5% wordt bereikt. In dat geval wordt gestopt met het vullen van de solidariteitsreserve.

Om ervoor te zorgen dat de solidariteitsreserve niet in één keer leeg kan raken door bijvoorbeeld één financiële schok, is er een bestedingsregel afgesproken. In enig jaar kan maximaal 50% van de op dat moment aanwezige solidariteitsreserve worden onttrokken.

4.6 Omgang met gevolgen voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden bij gebruikmaking van overbruggingsplannen

Pensioenfonds Forbo maakt geen gebruik van het transitie FTK en heeft dus geen overbruggingsplan bij de toezichthouder ingediend.

4.7 Omgang met gevolgen voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners of pensioengerechtigden van gebruikmaking AMvB voor toeslagverlening

Pensioenfonds Forbo heeft over de jaren 2022 tot en met 2024 en 2026 meerdere toeslagbesluiten genomen. In 2022 heeft Pensioenfonds Forbo tweemaal gebruik gemaakt van de mogelijkheid om extra toeslag te verlenen op basis van de Indexatie-AMvB, die daartoe onder voorwaarden een vrijstelling gaf. In 2023 heeft het bestuur ook gebruik gemaakt van de toentertijd geldende AMvB 2023. Daarnaast heeft het bestuur in 2025 nogmaals gebruik gemaakt van de AMvB voor de toeslagverlening per 1 januari 2026.

AMvB toeslagverlening (met terugwerkende kracht) per 1 januari 2022

In 2022 is er besloten om met terugwerkende kracht een indexatie per 1 januari 2022 te verlenen van 3,28%, welke oorspronkelijk niet gegeven was. Hiervoor heeft het bestuur middels een haalbaarheidstoets inzichten verkregen om de evenwichtigheid hiervan te beoordelen. De pensioenresultaten met en zonder toeslagverlening van 3,28% zijn hieronder opgenomen.

	Leeftijd	25	35	45	55	65	75	Fonds
Excl. indexatie	Mediaan	89,8%	90,1%	88,6%	87,4%	87,3%	88,8%	87,8%
	Slechtweerscenario	55,9%	57,1%	58,6%	63,5%	72,7%	79,3%	69,4%
	Relatieve afwijking							21,0%
Incl. indexatie	**Leeftijd**	25	35	45	55	65	75	Fonds
	Mediaan	89,6%	90,0%	88,7%	87,7%	88,3%	90,2%	88,6%
	Slechtweerscenario	55,5%	56,8%	58,6%	63,6%	73,6%	80,4%	69,9%
	Relatieve afwijking							21,1%

Vanuit de uitkomsten volgt dat de ouderen profiteren van de toeslagverlening, terwijl jongeren een nadeel ondervinden. De achteruitgang voor jongere leeftijden is echter beperkt. Ook was de dekkingsgraad dermate hoog dat, uitgaande van de verondersteld uitgangspunten in het herstelplansjabloon deze indexatie een evenwichtige transitie en voldoende hoge invaardekkingsgraad niet zou belemmeren (121,3% i.p.v. 122,9%). Dit is hieronder opgenomen.

Dekkingsgraadsjabloon incl. nieuwe UFR - Huidig FTK

Dekkingsgraadsjabloon																
		Mutaties van de actuele dekkingsgraad									Parameters				
Jaar	Actuele DG primo	Premie M1	Uitkering M2	Indexatie M3	RTS M4	Rendement M5	Overig M6	Actuele DG ultimo	BeleidsDG ultimo	Vereist vermogen	Premie	Opbouw-percentage	Indexatie actieven	Indexatie inactieven	Beleggings-rendement
	%	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	%	%	%	%	%	%	%	%
2022	120,3%	0,1%	0,5%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%	124,2%	122,4%	117,2%	23,0%	1,42%	0,0%	0,0%	3,2%
2023	124,2%	0,0%	0,5%	-/- 4,0%	-/- 0,4%	2,7%	-/- 0,2%	122,8%	121,6%	117,2%	23,0%	1,46%	3,4%	3,4%	3,9%
2024	122,8%	-/- 0,1%	0,5%	-/- 3,0%	-/- 0,4%	2,6%	-/- 0,1%	122,3%	121,1%	117,2%	22,8%	1,45%	2,5%	2,5%	3,9%
2025	122,3%	-/- 0,1%	0,5%	-/- 2,3%	0,0%	2,6%	-/- 0,1%	**122,9%**	121,5%	117,2%	22,8%	1,46%	1,9%	1,9%	3,9%

Dekkingsgraadsjabloon incl. nieuwe UFR - Huidig FTK, Versoepeling indexatie 1-1-2022

Dekkingsgraadsjabloon																
		Mutaties van de actuele dekkingsgraad									Parameters				
Jaar	Actuele DG primo	Premie M1	Uitkering M2	Indexatie M3	RTS M4	Rendement M5	Overig M6	Actuele DG ultimo	BeleidsDG ultimo	Vereist vermogen	Premie	Opbouw-percentage	Indexatie actieven	Indexatie inactieven	Beleggings-rendement
	%	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	%	%	%	%	%	%	%	%
2022	120,3%	0,1%	0,5%	-/- 3,8%	0,0%	3,3%	-/- 0,2%	120,2%	118,5%	117,2%	23,0%	1,42%	3,3%	3,3%	3,2%
2023	120,2%	0,0%	0,5%	-/- 2,7%	-/- 0,3%	2,6%	-/- 0,2%	120,1%	118,9%	117,2%	23,0%	1,46%	2,3%	2,3%	3,9%
2024	120,1%	0,0%	0,4%	-/- 2,3%	-/- 0,4%	2,6%	-/- 0,1%	120,3%	119,2%	117,2%	22,8%	1,45%	2,0%	2,0%	3,9%
2025	120,3%	-/- 0,1%	0,5%	-/- 1,8%	0,0%	2,5%	-/- 0,1%	**121,3%**	120,0%	117,2%	22,8%	1,46%	1,6%	1,6%	3,9%

Daarnaast geldt dat toentertijd de pensioenen al jaren niet verhoogd waren en de huidige inflatie hoog was. De pensioengerechtigden hadden daarmee nadrukkelijk behoefte hadden aan een verhoging van het pensioen.

Deze maatschappelijke druk, de (relatief) beperkte herverdeling over de leeftijdscohorten en het niet belemmeren van een voldoende hoge invaardekkingsgraad afwegend achtte het bestuur het evenwichtig om, gebruikmakend van AMvB 2022 met terugwerkende kracht de pensioenen met 3,28% te verhogen per 1 januari 2022.

AMvB toeslagverlening per 1 januari 2023

Voor de toeslagverlening per 1 januari 2023 is ook gebruik gemaakt van de AMvB 2022. Zonder gebruik te maken van de AMvB zou een toeslagverlening van 4,14% mogelijk zijn, maar met gebruikmaken van de AMvB kon een toeslagverlening van 6,5% gegeven worden. Hierbij is uitgegaan van een minimale invaardekkingsgraad van 110%.

Net als voor de toeslagverlening per 1 januari 2022 is ook hier gebruikgemaakt van een haalbaarheidstoets doorrekeningen om de generatie-effecten inzichtelijk te maken. De pensioenresultaten met een toeslagverlening van 6,5% (incl. indexatie) zijn hierbij vergeleken met een variant waarbij een toeslagverlening van 4,14% (excl. indexatie). De uitkomsten van de toets zijn hieronder weergegeven.

	Leeftijd	25	35	45	55	65	75	Fonds
Excl. indexatie	Mediaan	92,2%	92,6%	90,9%	89,4%	88,6%	89,8%	89,6%
	Slechtweerscenario	58,2%	59,4%	61,5%	66,0%	73,8%	79,6%	71,3%
	Relatieve afwijking							20,4%
Incl. indexatie	**Leeftijd**	25	35	45	55	65	75	Fonds
	Mediaan	91,9%	92,5%	91,2%	90,5%	90,8%	92,4%	91,1%
	Slechtweerscenario	58,0%	59,2%	60,9%	65,7%	75,2%	81,9%	71,9%
	Relatieve afwijking							21,0%

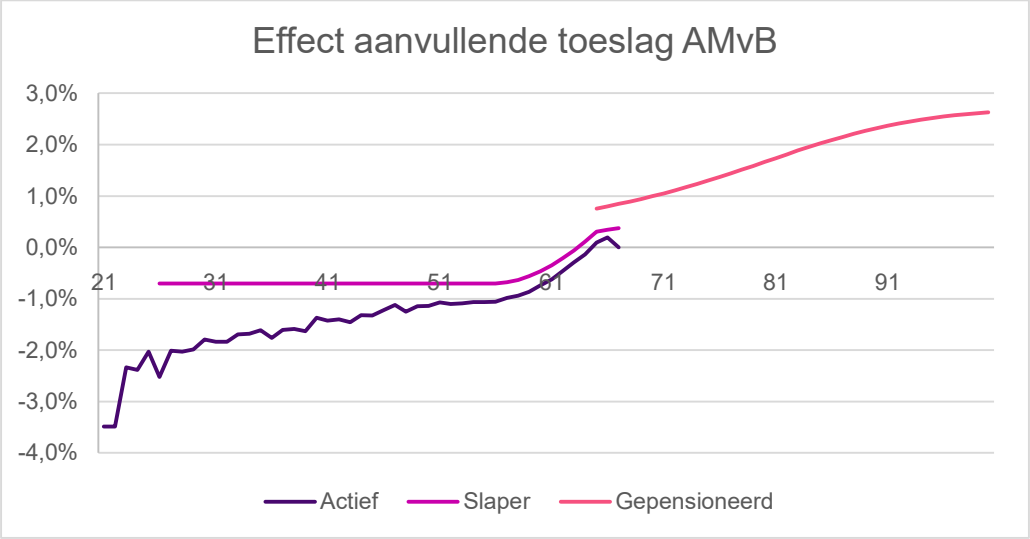
Vanuit de uitkomsten volgt dat de ouderen profiteren van de toeslagverlening, terwijl jongeren een nadeel ondervinden. De achteruitgang voor jongere leeftijden is wederom beperkt.

Daarnaast geldt dat de dekkingsgraad na toekenning van de toeslagverlening nog op de ingeschatte minimale invaardekkingsgraad van 110% lag, en dat de maatschappelijke druk (gezien de hoge inflatie en de langdurige tijd zonder toeslagverlening) nog altijd aanwezig was om een grotere verhoging van het pensioen toe te passen.

Vanwege de beperkte herverdeling volgend uit de generatie-effecten en bovengenoemde argumenten achtte het bestuur het evenwichtig om per 1 januari 2023 een toeslagverlening van 6,5% toe te kennen (i.p.v. 4,14% regulier).

AMvB toeslagverlening per 1 januari 2024

In 2023 heeft het fonds eveneens gebruikgemaakt van de versoepelde toeslagregels AMvB 2023). Hierbij is de reguliere toeslag van 0,6%-punt aangevuld met 2,9%-punt. De totale toeslag per 1 januari 2024 was hierdoor gelijk aan 3,5%. Bij het maken van het besluit is het effect van deze aanvullende toeslag op het invaarkapitaal op transitiedatum inzichtelijk gemaakt en opgenomen in de grafiek hieronder.

De groep die tussen nu en het invaarmoment een hogere uitkering ontvangt, komt het meest positief uit. De groep die het meeste nadeel ondervindt van de aanvullende toeslagverlening zijn de jongere deelnemers, vooral de jongste groep zonder aanspraken. De uitkomsten van de analyse van de generatie-effecten laten over verschillen tussen deelnemers van verschillende leeftijden zien in een bandbreedte tussen circa -/- 3,5% tot 2,6%.

Het bestuur acht het niet verhogen van de pensioenen niet passend bij het streven om een waardevast pensioen te bieden voor onze deelnemers. Gezien de prijsstijgingen van de jaren voor het toeslagbesluit wordt het belangrijk gevonden om de pensioenen te laten meestijgen.

Ten tijde van de toeslagverlening was een invaardekkingsgraad van 110% geschetst waarbij een verantwoorde en evenwichtige overgang voor het omzetten van nominale aanspraken in individuele pensioenvermogens mogelijk was. Na het toeslagbesluit bleef de dekkingsgraad, met 114,4%, boven deze benodigde 110%. Bovendien gaat er geen geld verloren door de verhoging. Wat er van de dekkingsgraad af gaat, wordt gelijkmatig verdeeld over alle deelnemers. Het is dus geen verlies, maar een (evenredige) verdeling van het geld dat beschikbaar is voor verhoging.

Omdat de dekkingsgraad nog hoog genoeg is na de verhoging, is het bestuur van mening geweest dat het moeilijk uitlegbaar is om geen additionele toeslagverlening te geven. Al met al is op basis van het voorgaande vastgesteld de toegekende verhogingen evenwichtig, uitlegbaar en verantwoord is.

AMvB toeslagverlening per 1 januari 2026

In 2025 heeft Pensioenfonds Forbo nogmaals gebruikgemaakt van de AMvB voor het toeslagbesluit per 1 januari 2026. Pensioenfonds Forbo heeft besloten om de reguliere toeslag van 1,07%-punt aan te vullen met 1,94%-punt om op totaalniveau per 1 januari 2026 een toeslag te verlenen gelijk aan 3,01%. Bij het nemen van het besluit is het effect van de aanvullende toeslag van 1,94%-punt op het invaarkapitaal op transitiedatum meegenomen. Het effect hiervan is hieronder in de grafiek weergegeven.

Het effect van de aanvullende toeslag van 1,94%-punt is positief voor de groep die tussen nu en het invaarmoment een hogere uitkering ontvangt (gepensioneerden). Net als bij het gebruik van de AMvB voor de toeslagverlening per 1 januari 2024 ondervinden de jongere deelnemers, vooral de jongste groep zonder aanspraken, er het meeste nadeel van. De uitkomsten van de analyse van de generatie-effecten laten over verschillen tussen deelnemers van verschillende leeftijden zien in een bandbreedte tussen circa -/- 2,2% tot 1,6%.

Net als in 2023 acht het bestuur het niet verhogen van de pensioenen niet passend bij het streven om een waardevast pensioen te bieden voor onze deelnemers. Gezien de hoogte van de actuele dekkingsgraad op het moment van besluitvorming,125,7% (per 31 oktober 2025) en de prijsstijgingen van de jaren voor het toeslagbesluit wordt het belangrijk gevonden om de pensioenen te laten meestijgen.

Zoals al aangegeven houdt het pensioenfonds bij de besluitvorming omtrent toeslagverlening rekening met de impact ervan op de dekkingsgraad. Eerder is een invaardekkingsgraad van 110% geschetst waarbij een verantwoorde en evenwichtige overgang voor het omzetten van nominale aanspraken in individuele pensioenvermogens mogelijk was. Bij toekenning van de reguliere toeslagverlening van 1,07%, daalt de dekkingsgraad per 31 oktober 2025 van 125,7% naar 124,4%. De toekenning van de aanvullende indexatie van 1,94% (op totaalniveau is dan sprake van een toeslagverlening van 3,01%) leidt tot een verdere daling van de dekkingsgraad per 31 oktober 2025 van 124,4% naar 122,0%. Deze dekkingsgraad ligt ver boven de benodigde 110%. Bovendien gaat er geen geld verloren door de aanvullende toeslagverlening. Wat er van de dekkingsgraad af gaat, wordt gelijkmatig verdeeld over alle deelnemers. Het is dus geen verlies, maar een (evenredige) verdeling van het geld dat beschikbaar is voor verhoging.

Omdat de dekkingsgraad nog hoog genoeg is na de aanvullende verhoging, is het bestuur van mening geweest dat het moeilijk uitlegbaar is om per 1 januari 2026 geen additionele toeslagverlening te geven. Op basis van voorafgaande concludeert het bestuur dat de toegekende verhoging evenwichtig, uitlegbaar en verantwoord is.

Eindconclusie AMvB toeslagverleningen 2022 t/m 2024 en 2026

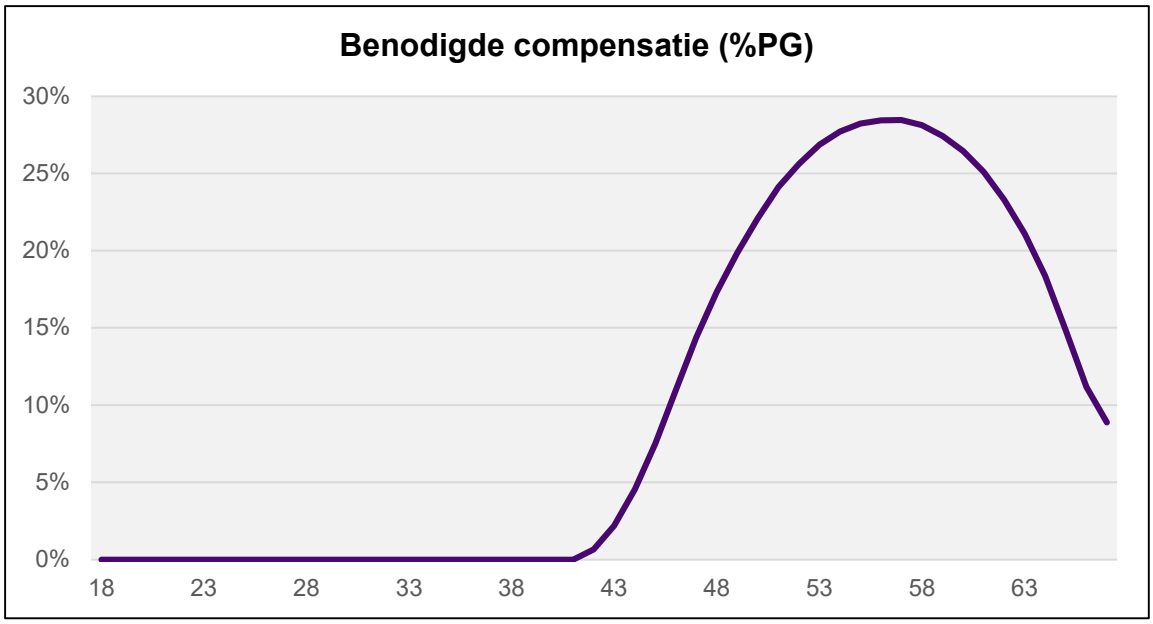
Samengevat heeft het bestuur middels kwantitatieve inzichten onderzocht of groepen erop vooruit en achteruitgaan door uitvoeren van de AMvB toeslag. Het bestuur heeft gebruikmakend van de kwantitatieve analyses en kwalitatieve argumenten de toeslagbesluiten genomen. Het bestuur heeft vastgesteld dat de gedane analyses afdoende inzicht gegeven in de gevolgen van de verschillende groepen deelnemers.

Het fonds heeft daarop besloten dat de toepassing van de Indexatie-AMvB niet leidt tot een onevenwichtig nadeel voor een bepaalde groep deelnemers. De evenwichtigheid voor dit onderdeel is naar de mening van het fonds hiermee voldoende onderbouwd. Derhalve wordt voor de vermogensverdeling niet expliciet rekening gehouden met de AMvB toeslagbesluiten. Hierbij wordt tevens opgemerkt dat een aantal besluiten voor de nieuwe pensioenregeling al in het nadeel zijn van de groep die het meest profijt ondervond van de AMvB toeslagen: de gepensioneerden. Zo wordt er bijvoorbeeld ingevaren met de standaardregel gebruikmakend van een spreidingstermijn van 10 jaar (i.p.v. een kortere spreidingstermijn). Dit is gunstiger voor de jongeren, terwijl de oudste gepensioneerden hier het meeste nadeel van ondervinden. Daarnaast wordt bij een voldoende hoge dekkingsgraad de bestuurlijke ruimte ingezet om het delta netto profijt van slapers en een deel van de actieven richting de -/-5% te krijgen. Ook dit leidt tot een mindere vooruitgang voor de (oudste) gepensioneerden.

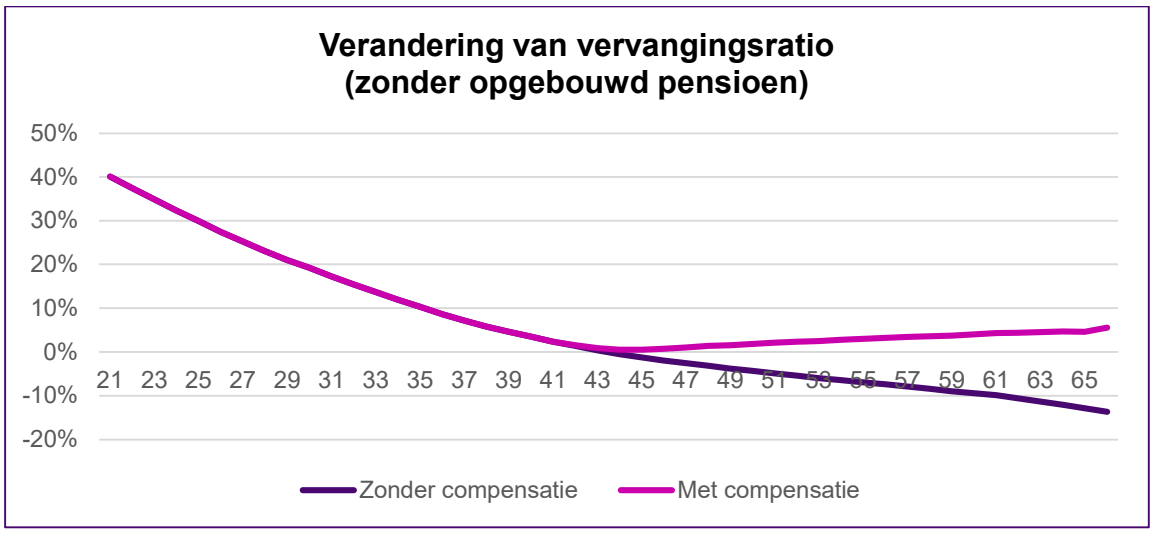
4.8 Compensatie

Samen met sociale partners is de methodiek die gebruikt wordt om te komen tot de compensatiestaffel (als percentage van de PG-som) afgestemd. Bij de methodiek wordt het verwachte pensioen in de Wtp-regeling (rekening houdend met koopkrachtbehoud in de uitkeringsfase) gelijkgesteld aan het verwachte pensioen in de FTK-regeling, zonder rekening te houden met invaren. Hierbij is tevens gekeken naar uitkomsten in slecht weer omstandigheden, waardoor uiteindelijk is gekozen voor een compensatie (staffel) welk 1,5% van het vermogen bedraagt.

Op basis van de berekeningen per 31 december 2025 is de benodigde compensatie gesteld op circa € 6,7 miljoen, zijnde 1,5% van het vermogen, welke als volgt is verdeeld over de verschillende leeftijdscategorieën. De benodigde compensatie (Y-as in grafiek) betreft een percentage van de pensioengrondslag, die eenmalig wordt toegekend als extra pensioenvermogen.

De compensatieregeling zorgt ervoor dat de verandering van vervangingsratio's (zonder opgebouwd pensioen) voor alle leeftijdscategorieën tenminste 0 is waar deze zonder compensatie voor leeftijdscategorieën tussen 42 jaar en 67 jaar negatief zou zijn (oplopend tot -18% voor de oudste actieve deelnemers (net voor pensioendatum). In de onderstaande grafiek zijn de uitkomsten met en zonder compensatie weergegeven voor de toekomstige opbouw.

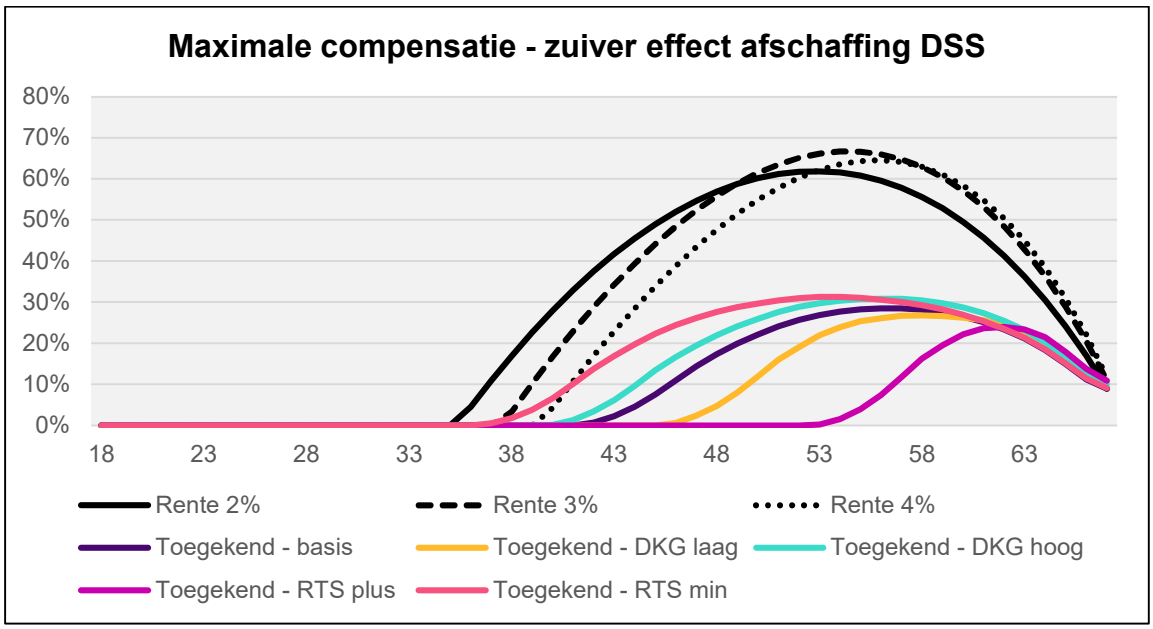

Het fonds acht de resultaten met compensatie als evenwichtig en voldoende adequaat voor de afschaffing van de doorsneesystematiek.

Als laatst heeft het fonds voor de verschillende alternatieve scenario's getoetst of de compensatiemethodiek niet leidt tot een compensatie hoger dan het zuivere effect van afschaffen doorsneesystematiek. Daarvoor

is een deterministische analyse[1] uitgevoerd ten aanzien van de schadelast door overgang naar nieuwe opbouw. Het effect op het opgebouwde pensioen is hier niet in betrokken (enkele transitie). De beoordeling is op geboortecohort uitgevoerd.

Hoewel de opbouw in de nieuwe regeling door afschaffing doorsneesystematiek (waardoor de herverdeling van jong naar oud binnen de premie verdwijnt) en door afschaffing van premiedemping (waardoor herverdeling tussen opgebouwd pensioen en nieuwe opbouw verdwijnt) anders uitvalt is alleen rekening gehouden met afschaffing doorsneesystematiek. De analyse is gedaan op drie renteniveau's (2%, 3% en 4%).

Zoals hierboven weergegeven, is bij zo goed als elke rente de toegekende compensatie minder dan het zuivere effect van de afschaffing van de doorsneesystematiek. In het scenario RTS plus was dit in eerste instantie niet het geval. Er werd in dit scenario te veel compensatie toegekend. Om dit te voorkomen is de compensatiestaffel in dit scenario verlaagd, zodanig dat de maximale compensatielast niet wordt overschreden. De compensatielast ligt in dit scenario derhalve lager dan in overige scenario's: 0,9% in plaats van 1,5%. In de grafiek hierboven is ook te zien dat het RTS min scenario de maximale compensatielast overschrijdt indien sprake is van een renteniveau van 4%. Het bestuur heeft beoordeeld dat dit een onwaarschijnlijk scenario is: zowel sprake van een renteniveau van 4% en het RTS min scenario. Omdat het volgens het bestuur een onwaarschijnlijk scenario is, heeft het bestuur besloten dat de compensatiestaffel in dit scenario, het RTS min scenario, niet aan te passen.

[1] De berekening is gemaakt op basis van: actuariële grondslagen 1-1-2025 / geen uittreding / geen carrière / pensioenleeftijd 68 / contante waarde inclusief 2,0% toeslag.

4.9 Transitie-effecten en evenwichtigheid uitkomsten

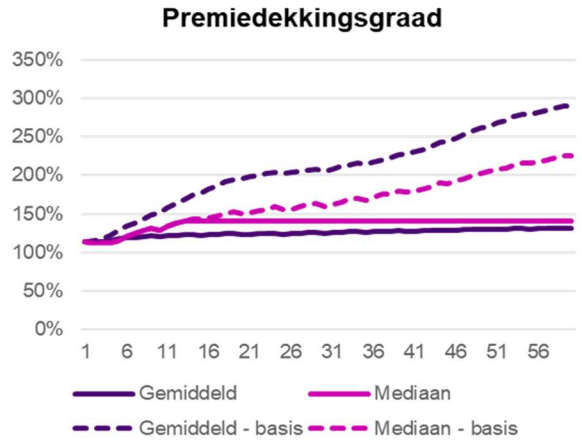
Voor het beoordelen van de evenwichtigheid van de overgang naar de nieuwe regeling zijn er doorrekeningen gemaakt waarin de transitie-effecten inzichtelijk zijn gemaakt. Het gaat onder andere om doorrekeningen van de verwachte pensioenuitkomsten en netto-profijtberekeningen. Het bestuur van Pensioenfonds Forbo heeft besloten het gemodelleerde premiebeleid aan te passen ten opzichte van de modellering die gebruikt is voor de doorrekeningen van het transitieplan voor de netto-proftijtdoorrekeningen, na het uitvoeren van een plausibiliteittoetsing en analyse op de premiemodellering. Daarnaast is uitgegaan van recentere economische omstandigheden (per 31 december 2025) en een recentere DNB set (2026Q1) ten opzichte van de doorrekeningen gedaan voor het transitieplan.

De aanvullende toetsingscriteria zijn voor het bestuur aanleiding geweest voor het aanpassen, en daarmee verkrappen, van de bandbreedte van de netto-profijtuitkomsten. Hiervoor is het bestuur voornemens om de bestuurlijke ruimte in te zetten, om ervoor te zorgen dat de delta netto profijtresultaten voor deelnemers verbeteren. Deze maatregel kan overigens pas ingezet worden wanneer er voldoende vermogen beschikbaar is. Zie ook hoofdstuk 4.3. Daarnaast hadden sociale partners geen bovengrenzen gedefinieerd voor de uitkomsten. Het bestuur heeft voor de beoordeling van de evenwichtigheid van de uitkomsten ook bovengrenzen toegevoegd.

Aangepaste modellering premiebeleid

Er is gekozen voor een begrenzing van de premiedekkingsgraad. Voor de begrenzing is gekozen voor een minimum van 90% conform het huidige beleid (alhoewel deze begrenzing in de praktijk op basis van de 12-maands gemiddelde rente is) en een maximum van 140%, wat net boven de hoogst waargenomen premiedekkingsgraad in recente historie ligt (2023: 136,8%).

Uit de analyse, die gebaseerd is op de eerdere doorrekeningen waarbij de 2024Q3 DNB set gebruikt is, volgt dat de marge in de premie een stuk kleiner wordt gebruikmakend van het aangepaste beleid, doordat de premiedekkingsgraad wordt begrensd. Hieronder is dat te zien, waarbij de doorgetrokken lijn de alternatieve premiemodellering betreft en de stippellijn de eerdere premiemodellering (met vaste doorsneepremie). Het bestuur is van mening dat het premiebeleid met premiedekkingsgraad begrenzing het best passend is voor de langere horizon in de Q-set waarbij de rentes gemiddeld fors oplopen.

Het gehanteerde FTK-premiebeleid in de Q-set is als volgt gemodelleerd:

- Opbouwkorting wordt bepaald op basis van de gedempte kostendekkende premie.
    - Hierbij is de maximale opbouwkorting gelijk aan de opbouwkorting waarbij een premiedekkingsgraad van 140% geldt.
- Toets premiedekkingsgraad > 140%: als de premiedekkingsgraad (zonder rekening te houden met opbouwkorting) > 140% → premie zodanig verlagen dat de premiedekkingsgraad gelijk is aan maximumniveau.
- Toets premiedekkingsgraad < 90%: als de premiedekkingsgraad < 90% → opbouwkorting zodanig dat de premiedekkingsgraad na toepassen opbouwkorting gelijk is aan minimumniveau.

Voor de hieronder weergegeven delta netto profijteffecten is dus uitgegaan van de bovenstaand beschreven premiedekkingsgraad begrenzing in de FTK-regeling. Dit wijkt af van hetgeen gehanteerd is in de berekeningen voor het transitieplan.

Transitie-effecten

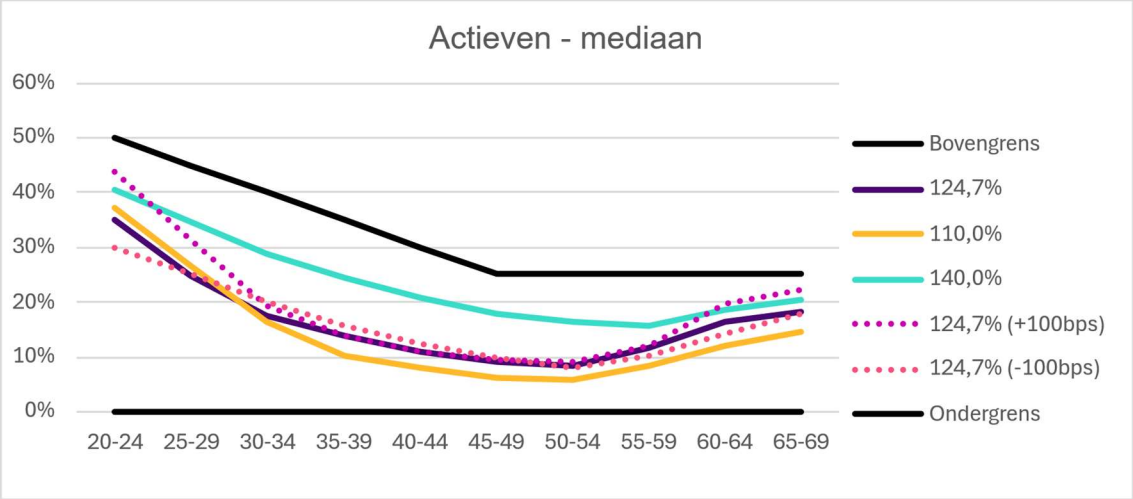
Hieronder worden de verandering van de pensioenverwachting en de delta netto profijtuitkomsten getoond, waarbij rekening is gehouden met de wijzigingen die het bestuur van Pensioenfonds Forbo heeft doorgevoerd ten opzichte van het transitieplan. In onderstaande uitkomsten worden ook de bovengrens en ondergrens getoond.

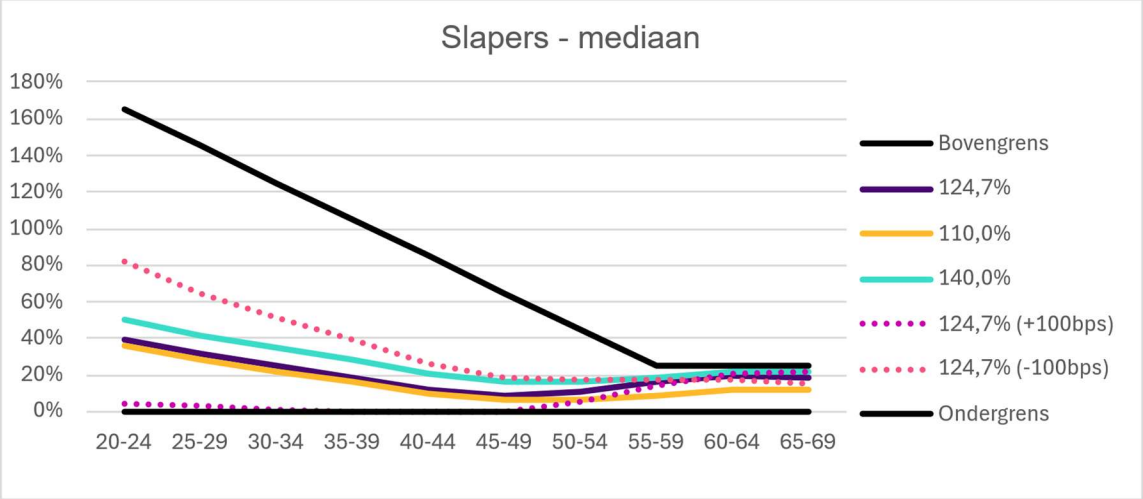
De volgende scenario's worden gehanteerd:

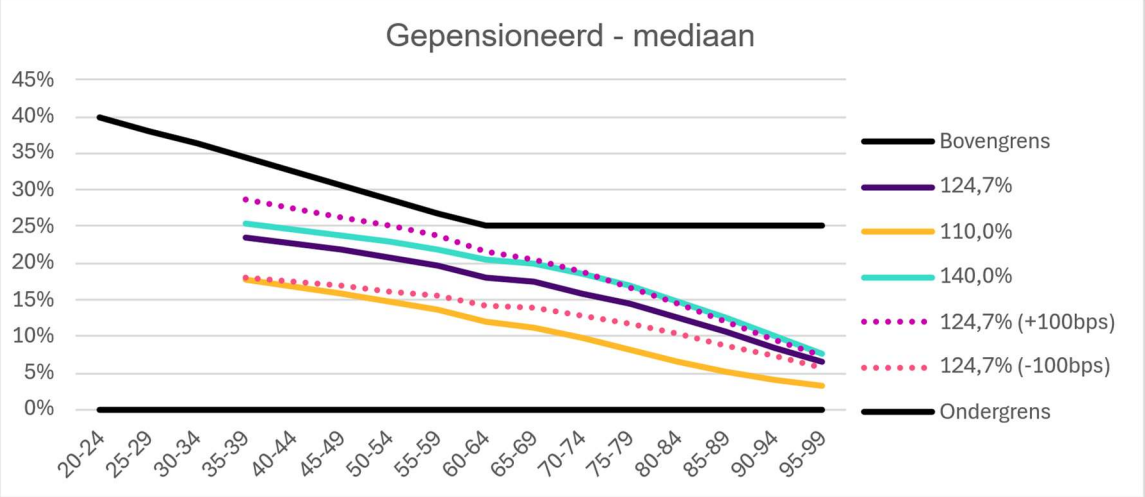
Variant	Dekkingsgraad	Set	Bestuurlijke ruimte?
1 (huidig, december 2025)	124,7%	2026Q1 – regulier	Ja, naar -/-5% NP
2 (lagere dekkingsgraad)	110,0%	2026Q1 – regulier	Ja, naar -/-5% NP
3 (hogere dekkingsgraad)	140,0%	2026Q1 – regulier	Ja, naar 0% NP
4 (lagere aanvangsrente)	124,7%	2026Q1 – RTS-100bps	Ja, naar -/-5% NP
5 (hogere aanvangsrente)	124,7%	2026Q1 – RTS+100bps	Ja, naar -/-5% NP

Verandering pensioenverwachtingen – mediaan (50e percentiel)

Hieronder zijn de uitkomsten van de verandering van de pensioenverwachting getoond voor actieve deelnemers, premievrije deelnemers en gepensioneerden in het mediane scenario. De grafieken bevatten de uitkomsten van zowel het basisscenario als de gevoeligheidsanalyses bij een andere dekkingsgraad of rente-set. In de grafieken zijn ook de gestelde onder- en bovengrenzen opgenomen.

Actieven - mediaan
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
50-54
55-59
60-64
65-69
Bovengrens
124,7%
110,0%
140,0%
124,7% (+100bps)
124,7% (-100bps)
Ondergrens

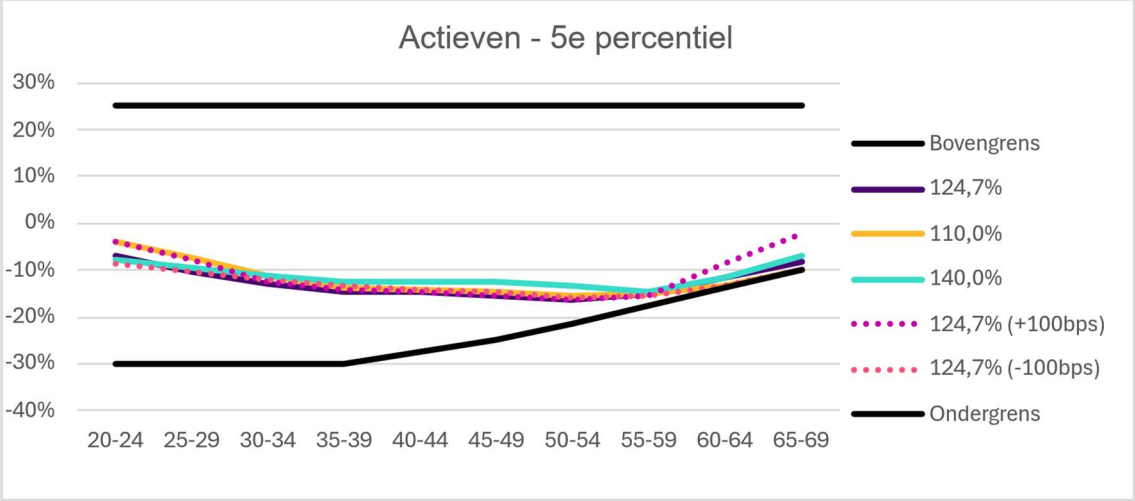

Slapers - mediaan
180%
160%
140%
120%
100%
80%
60%
40%
20%
0%
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
50-54
55-59
60-64
65-69
Bovengrens
124,7%
110,0%
140,0%
124,7% (+100bps)
124,7% (-100bps)
Ondergrens

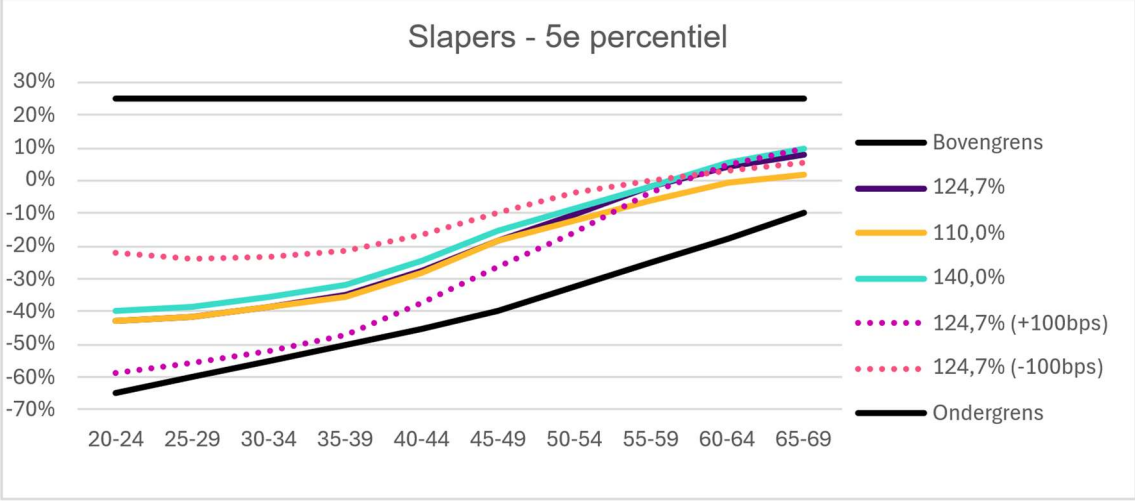

Gepensioneerd - mediaan
45%
40%
35%
30%
25%
20%
15%
10%
5%
0%
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
50-54
55-59
60-64
65-69
70-74
75-79
80-84
85-89
90-94
95-99
Bovengrens
124,7%
110,0%
140,0%
124,7% (+100bps)
124,7% (-100bps)
Ondergrens

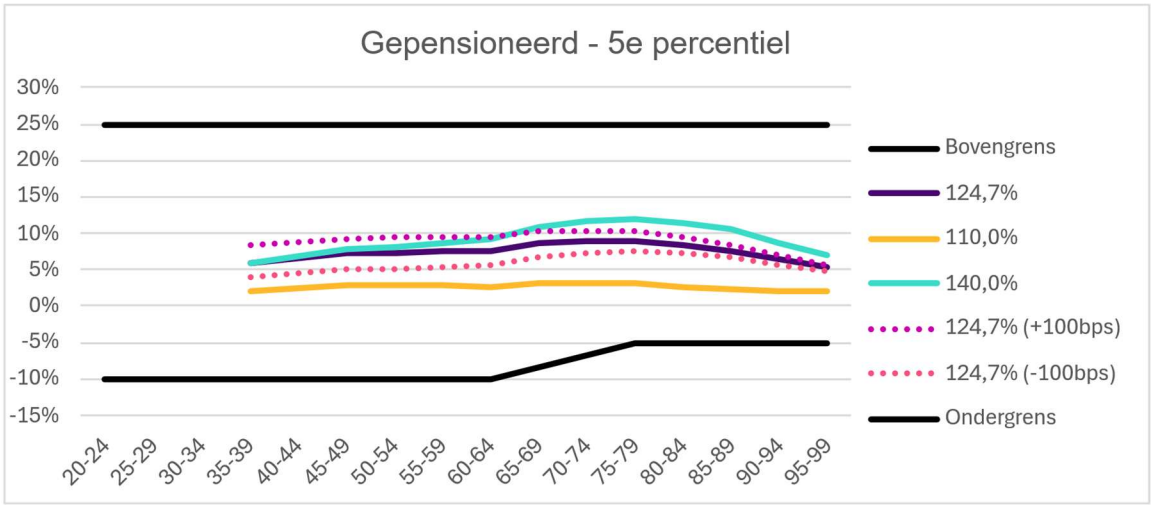
Hierboven valt te zien dat de uitkomsten in het mediane scenario voor actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden binnen de gekozen bandbreedtes valt, na eventuele inzet van de bestuurlijke ruimte. Dit geldt voor zowel het basisscenario, als de alternatieve scenario's ten aanzien van de startdekkingsgraad als de rente.

Verandering pensioenverwachtingen – slecht weer scenario (5e percentiel)

Hieronder zijn de uitkomsten van de verandering van de pensioenverwachting getoond voor actieve deelnemers, premievrije deelnemers en gepensioneerden in het slecht weer scenario. De grafieken bevatten de uitkomsten van zowel het basisscenario als de gevoeligheidsanalyses bij een andere dekkingsgraad of rente-set. In de grafieken zijn ook de gestelde onder- en bovengrenzen opgenomen.

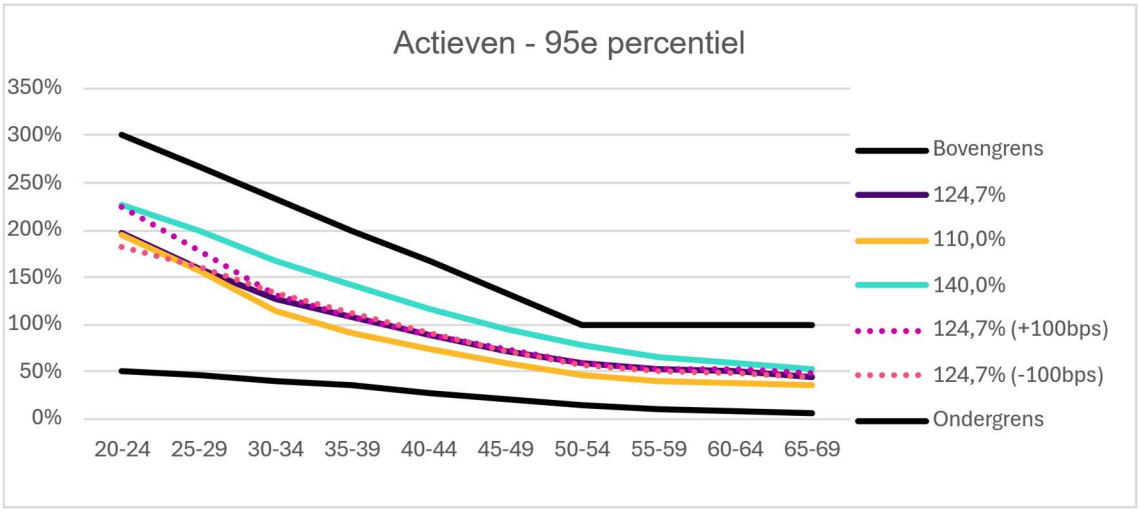

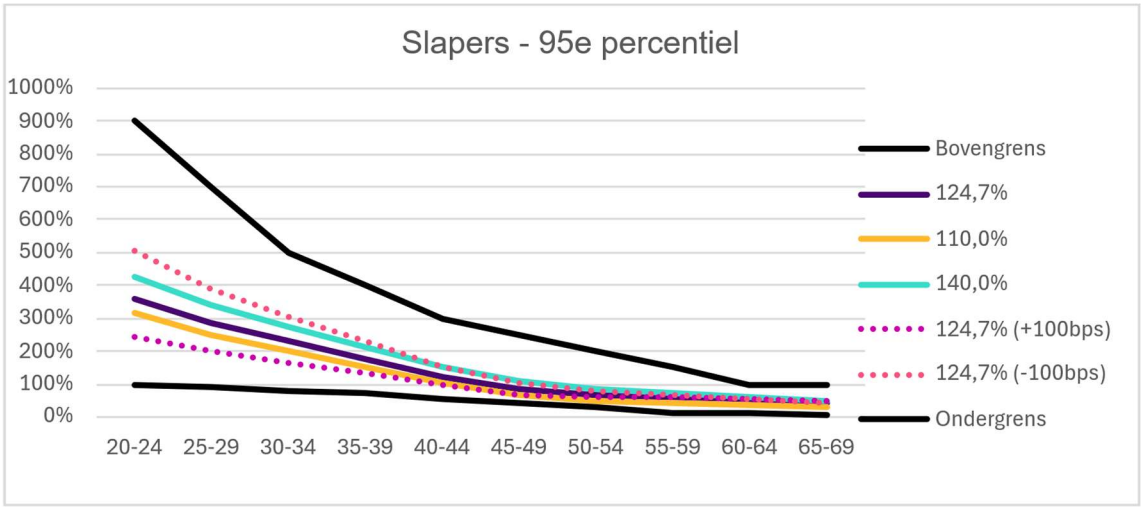

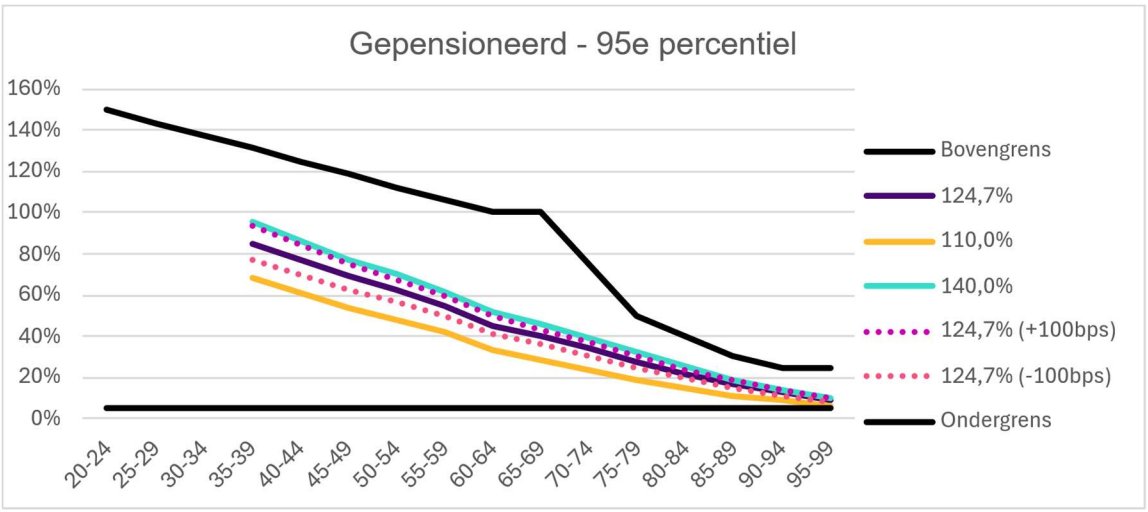
Hierboven valt te zien dat de uitkomsten in het slecht weer scenario voor actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden binnen de gekozen bandbreedtes valt. Dit geldt voor zowel het basisscenario, als de alternatieve scenario's ten aanzien van de startdekkingsgraad als de rente.

Verandering pensioenverwachtingen – goed weer scenario (95e percentiel)

Hieronder zijn de uitkomsten van de verandering van de pensioenverwachting getoond voor actieve deelnemers, premievrije deelnemers en gepensioneerden in het goed weer scenario. De grafieken bevatten de uitkomsten van zowel het basisscenario als de gevoeligheidsanalyses bij een andere dekkingsgraad of rente-set. In de grafieken zijn ook de gestelde onder- en bovengrenzen opgenomen.

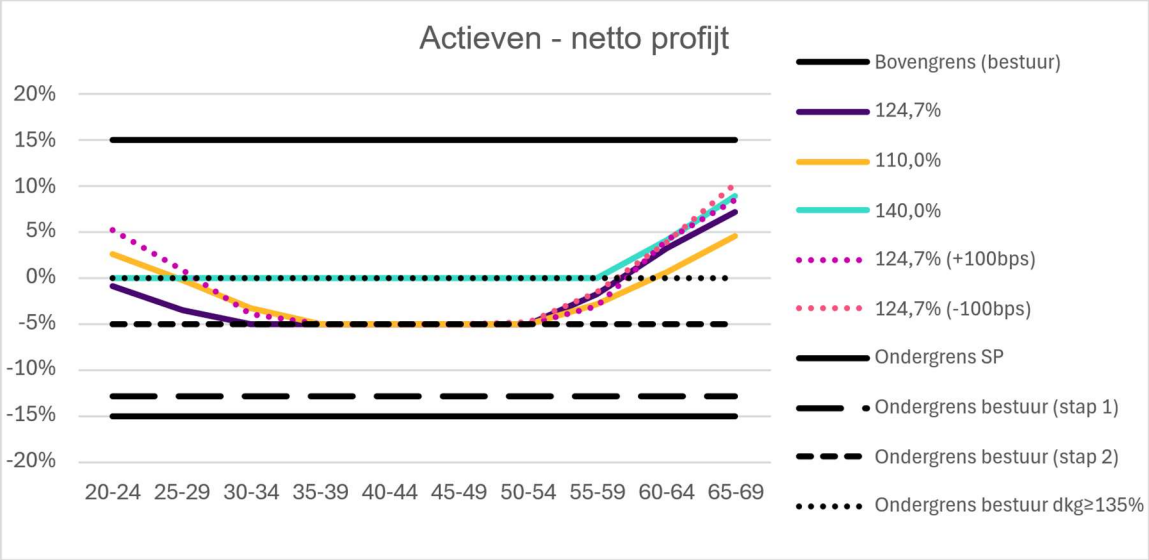

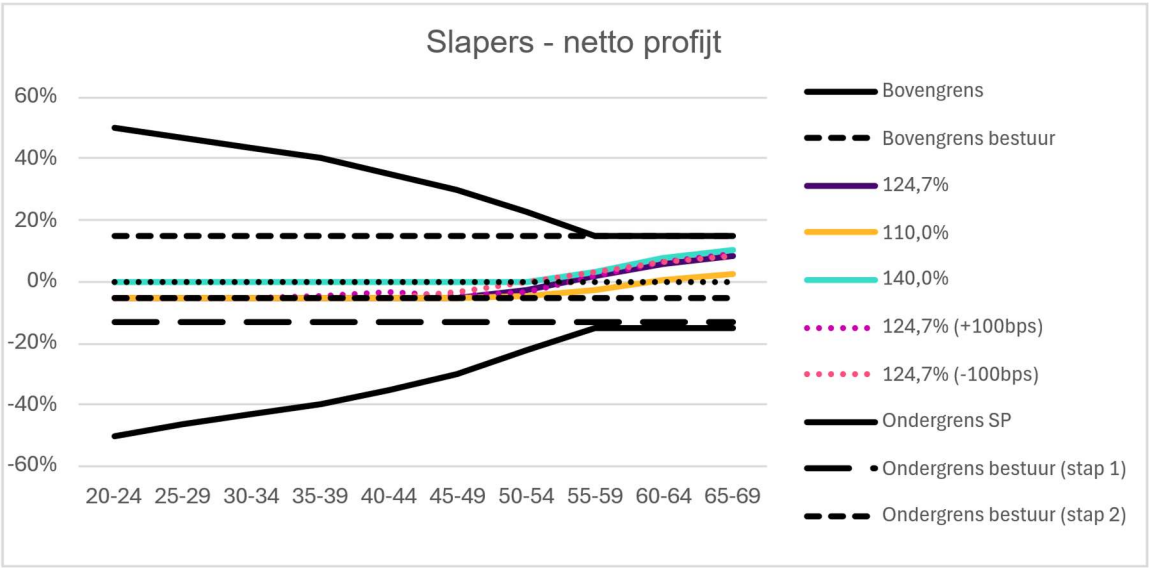
Hierboven valt te zien dat de uitkomsten in het goed weer scenario voor actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden binnen de gekozen bandbreedtes valt. Dit geldt voor zowel het basisscenario, als de alternatieve scenario's ten aanzien van de startdekkingsgraad als de rente.

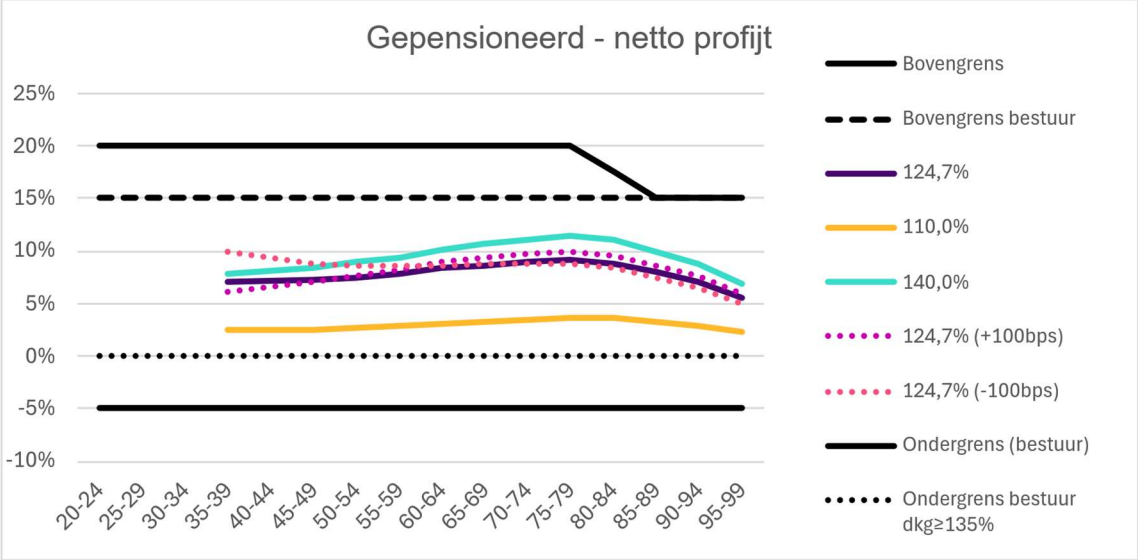
Op basis van bovenstaande toetsing concludeert het bestuur van Pensioenfonds Forbo dat de uitkomsten van de verandering in pensioenverwachtingen, voldoen aan de gestelde doelstellingen en passen binnen de gestelde bandbreedtes.

Delta netto profijt

Hieronder zijn de uitkomsten van het delta netto profijt getoond voor actieve deelnemers, premievrije deelnemers en gepensioneerden. De grafieken bevatten de uitkomsten van zowel het basisscenario als de gevoeligheidsanalyses bij een andere startdekkingsgraad of rente-set. In de grafieken zijn ook de gestelde onder- en bovengrenzen opgenomen.

Actieven - netto profijt
20%
15%
10%
5%
0%
-5%
-10%
-15%
-20%
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
50-54
55-59
60-64
65-69
Bovengrens (bestuur)
124,7%
110,0%
140,0%
124,7% (+100bps)
124,7% (-100bps)
Ondergrens SP
Ondergrens bestuur (stap 1)
Ondergrens bestuur (stap 2)
Ondergrens bestuur dkg≥135%

Slapers - netto profijt
60%
40%
20%
0%
-20%
-40%
-60%
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
50-54
55-59
60-64
65-69
Bovengrens
Bovengrens bestuur
124,7%
110,0%
140,0%
124,7% (+100bps)
124,7% (-100bps)
Ondergrens SP
Ondergrens bestuur (stap 1)
Ondergrens bestuur (stap 2)

Hierboven valt te zien dat voor alle leeftijden en groepen wordt voldaan aan de gespecifieerde onder- en bovengrenzen van sociale partners. Daarnaast wordt in alle scenario's voldaan aan de ondergrenzen die het bestuur wenst te hanteren, na inzet van de bestuurlijke ruimte. Hierbij wordt in het scenario waarbij de dekkingsgraad bij invaren gelijk is aan 140% uitgegaan van de ondergrens van 0%. Bij de andere scenario's is de gewenste ondergrens gelijk aan -/-5%.

Het bestuur van Pensioenfonds Forbo concludeert dat de uitkomsten van het delta netto profijt voldoen aan de gestelde doelstellingen en passen binnen de gestelde bandbreedtes. Daarnaast concludeert het bestuur van Pensioenfonds Forbo dat de herverdeling tussen generaties binnen acceptabele grenzen ligt.

Naast de wettelijke maatstaven zijn nog een aantal aanvullende kwantitatieve maatstaven gedefinieerd. Hieronder vindt de toetsing van deze maatstaven plaats.

Aanvullende kwantitatieve maatstaven

Aanvullende kwantitatieve maatstaven – gewenst pensioenniveau op pensioendatum

De pensioenambitie van de nieuwe regeling is gelijk aan een vervangingsratio van 60% op pensioendatum (inclusief uitkeringsfase). Als maatstaven hebben sociale partners en Pensioenfonds Forbo het streven dat de kans op deze vervangingsratio minimaal gelijk is aan 60%. Bij het vaststellen van deze vervangingsratio is in overleg met sociale partners rekening gehouden met een verwachte toeslag van 75%.

Op basis van gemaakte analyses (met berekeningsdatum van 31 december 2025) is, gegeven de spaarpremie van 26,4%, berekend dat de kans op een vervangingsratio van 60% (inclusief uitkeringsfase) gelijk is aan 71,7%. Hiermee wordt voldaan aan de vooraf gestelde maatstaf. Deze kans zal van jaar op jaar verschillen, door gewijzigde economische omstandigheden en vooruitzichten.

Aanvullende kwantitatieve maatstaven – kans op behoud van koopkracht

Het is gewenst dat de uitkeringen koopkrachtbehoud hebben in de uitkeringsfase. Daarom is gekozen voor een maatstaf ten aanzien van mediaan (verwacht) koopkrachtbehoud in de uitkeringsfase gemeten over

een 20-jaars horizon. De grens die hierbij gekozen is, is een mediaan (verwacht) koopkrachtbehoud van minimaal 75% van de prijsinflatie.

Bij de doorrekeningen is gekeken naar de prijscompensatie, zowel in de huidige regeling (FTK) als in de nieuwe regeling (Wtp). De prijscompensatie is berekend door de stijging (of daling) van de uitkeringen in een periode van 20 jaar te delen door de cumulatieve inflatie tot dat moment. Een negatieve prijscompensatie duidt dus op een daling van de uitkering in een periode van 20 jaar. Hieronder zijn de uitkomsten van de doorrekeningen te zien, voor een 68-jarige gepensioneerde op het transitiemoment.

Koopkrachtbehoud	Mediaan
Doelstelling	>75,0%
FTK	75,2%
WTP – basis	87,5%
WTP – DKG 110	88,1%
WTP – DKG 140	88,8%
WTP – RTS plus	95,8%
WTP – RTS min	81,8%

Uit bovenstaande tabel valt te zien dat de prijscompensatie in de Wtp regeling in de mediaan hoger ligt dan in de FTK-regeling. In het mediane scenario komt de prijscompensatie in de Wtp regeling uit op 87,5% in het basis scenario. Het bestuur van het pensioenfonds concludeert dat het voldoet aan de gestelde grens van minimaal 75%. Er wordt overigens ook in andere doorgerekende scenario's voldaan aan de gestelde grens van minimaal 75%.

Aanvullende kwantitatieve maatstaven – stabiele (verwachte) uitkering

De doelstelling is dat er geen directe daling van het opgebouwd/ingegaan pensioen is op basis van het invaarkapitaal (zonder toekomstige premies/rendementen). Zoals beschreven in hoofdstuk 2 kan dit worden bereikt door elke deelnemer bij het invaren ten minste de eigen (sekseneutrale) technische voorziening van het opgebouwde/ingegane pensioen mee te geven. Dit geldt als het beschikbare vermogen na vorming van de wettelijke vereiste reserves (minimaal vereist eigen vermogen en operationele reserve) en rekening houdend met de benodigde voorzieningen toereikend is om deelnemers de sekseneutrale waarde van hun rechten en aanspraken mee te geven. Als de dekkingsgraad bij invaren hoger is dan 104,7% is dit het geval. Dit dient dus gemonitord te worden tot aan het moment van transitie.

Aanvullende kwantitatieve maatstaven – stabiele (verwachte) uitkering

Naast bovenstaande maatstaf zijn nog twee aanvullende maatstaven gedefinieerd ten aanzien van de doelstelling van het hebben van stabiele verwachte uitkeringen. Het gaat om de volgende twee maatstaven:

- De kans op verlaging van de uitkeringen in de eerste 5 jaar na transitie is niet hoger dan 5%, als de gewenste vulling van de solidariteitsreserve mogelijk is (3%).

- De kans op verlaging van de uitkering over 10 jaar en 30 jaar moet in dat jaar kleiner zijn dan respectievelijk 7,5% en 15%.

Er is getoetst of voldaan wordt aan deze maatstaven, uitgaande van de beoogde regeling. Hierbij gelden de volgende definities:

- Kans op verlaging gedurende 5 jaar: de kans dat ergens gedurende 5 jaar een verlaging zal plaatsvinden.
- Kans op verlaging over 10 en 30 jaar: de kans dat in jaar 10 en in jaar 30 een verlaging zal plaatsvinden.

Hieronder zijn de uitkomsten te vinden, in alle doorgerekende scenario's.

Kans op verlaging	Gedurende 5 jaar	Over 10 jaar	Over 30 jaar
Doelstelling	<5,0%	<7,5%	<15%
FTK	4,0%	4,5%	2,4%
WTP – basis	0,3%	2,4%	6,2%
WTP – DKG 110	0,4%	2,2%	5,6%
WTP – DKG 140	0,3%	2,1%	6,1%
WTP – RTS plus	0,3%	2,1%	5,5%
WTP – RTS min	0,3%	2,3%	6,5%

Uit bovenstaande resultaten valt af te leiden dat in alle doorgerekende scenario's wordt voldaan aan de vastgestelde maatstaven en bandbreedtes. De kans op korting in de eerste 5 jaar lager dan 5%. Daarnaast is de kans op verlaging van de uitkering over 10 jaar en 30 jaar kleiner dan respectievelijk 7,5% en 15%.

Beoordeling keuzes contractsinrichting

Het ontwerpen van een pensioentoezegging in een nieuw stelsel is complex. Veel zaken moeten los van elkaar worden bekeken, maar ze hangen ook allemaal met elkaar samen. Daarom is voorgenomen om bij elke tussentijdse keuze naar de evenwichtigheid te kijken en dat hierbij benoemd wordt hoe de betreffende keuze voor de verschillende stakeholders uitpakt. Deze beoordeling wordt 'cumulatief' bijgehouden, zodat bij het ontwerp van de nieuwe pensioenregeling/ de contractsinvulling gedurende het traject steeds gemonitord wordt of zaken in evenwicht blijven dan wel komen. Uiteindelijk zal het eindresultaat in totaliteit beoordeeld worden op evenwichtigheid.

Hieraan heeft het bestuur op de volgende wijze invulling gegeven. Hieronder is een beoordelingsmatrix opgenomen waarin de diverse onderdelen afzonderlijk zijn opgenomen inclusief de beoordeling hiervan. Voor de evenwichtigheidsbeoordeling zijn de uitkomsten in zijn totaliteit van belang. In de beoordelingsmatrix beoordeelt het bestuur de impact van de verschillende keuzes voor de drie onderscheiden deelnemersgroepen. Hierbij is een vijfpuntsschaal gehanteerd, die varieert van 1 tot en met 5. In de tabel hieronder betekent een 1 dat de impact van de keuze het minst positief is voor de deelnemer

en een 5 betekent dat de impact van de keuze het meest positief is voor de deelnemer. Alles afwegend beoordeelt het bestuur de contractsinvulling als evenwichtig.

		Actieve deelnemers		Premievrije deelnemers		Uitkerings-gerechtigden	
Invaren en inrichten reserves	MVEV + operationele reserve	**3**		**3**		**3**	
	Standaardmethode en spreiding 10 jaar	**3**		**3**		**3**	
	Initiële vulling solidariteitsreserve	**jonger: 4**	**ouder: 2**	**jonger: 4**	**ouder: 2**	**jonger: 2**	**ouder: 2**
	Compensatie	**4**		**2**		**2**	
	Verhoging individuele kapitalen	**4**		**4**		**5**	
Solidariteits reserve	Vulling na transitie (5% overrendement alle deelnemers)	**2**		**2**		**3**	
	Maximumniveau solidariteitsreserve 5%	**4**		**4**		**3**	
	Stoppen met vullen bij bereiken maximum	**4**		**4**		**3**	
	Overloop solidariteitsreserve uitdelen naar rato kapitaal	**3**		**3**		**4**	
	Maximaal jaarlijks aan te wenden deel (50% deel)	**4**		**4**		**3**	
	Nominale bescherming reeds ingegane uitkeringen	**2**		**2**		**4**	
Uitkerings fase	Collectieve uitkeringsfase	**3**		**3**		**4**	
	Spreidingstermijn 3 jaar[1]	**3**		**3**		**3**	
	Projectierendement: DNB-rentetermijnstructuur	**3**		**3**		**3**	
Biometrische risico's	Micro langleven: 100% beschermings- en overrendement voor alle deelnemers	**4**		**4**		**3**	
	Macro langleven: 0% beschermings- en overrendement voor alle deelnemers	**3**		**3**		**3**	

Er is met opzet geen cijfermatige optelling van de waarderingen opgenomen in de matrix omdat niet elke waardering even zwaar telt. Een cijfermatige optelling zou daarmee een vertekend beeld geven.

Kijkend naar bovenstaande beoordelingsmatrix komen gepensioneerden over het algemeen beter uit dan actieven en slapers. Voor actieven en slapers zijn de uitkomsten minder positief dan voor gepensioneerden.

[1] [1] Onderbouwing van keuze spreidingstermijn van 3 jaar is te vinden in het document "Forbo – Onderbouwing solidariteitsbeleid & inrichting uitkeringsfase.pdf".

Het bestuur wenst dit verschil te beperken, wat er mede toe heeft geleid dat het bestuur haar bestuurlijke ruimte wenst in te zetten voor slapers en actieven.

Evenwichtigheid solidariteitsreserve

Ten behoeve van de evenwichtigheid van de solidariteitsreserve is naast bovenstaande analyse separaat gekeken naar de evenwichtigheid en herverdelingseffecten van de solidariteitsreserve op zich.

Het bestuur heeft uitgaande van de going concern situatie (zónder invaareffect) het volgende vastgesteld:

- Uit zowel de projectiemaatstaf (P-set) als waarderingsmaatstaf (Q-set) volgt niet dat er groepen deelnemers of leeftijdscohorten significant op vooruit of achteruitgaan ten opzichte van andere groepen deelnemers.
    - In de projectiemaatstaf is te zien dat naar verwachting (mediaan) de bijdrage van de reserve beperkt is en voor sommige geboortejaren beperkt negatief. Daar staat tegenover dat in slecht weer (5e percentiel) de reserve een toegevoegde waarde heeft.
    - In de waarderingsmaatstaf is te zien dat er over het algemeen beperkte herverdelingseffecten zijn.
    - Nieuwe deelnemers profiteren meer dan bestaande deelnemers, doordat zij geen initiële vulling van de reserve hoeven te doen.
- Jonge slapers hebben zowel in de mediaan als in slecht weer een lager pensioen door de reserve en hebben ook in netto profijt nadeel. Het bestuur vindt dit acceptabel omdat:
    - Slapers hebben over het algemeen een relatief laag pensioen bij Pensioenfonds Forbo waardoor het negatieve effect in euro's beperkt is en bouwen mogelijk elders pensioen op, waardoor de negatieve effecten daar (deels) gecompenseerd of gedempt worden.
    - Slapers kunnen de pensioenen overdragen. Ze laten dan de reserve achter, maar kunnen mogelijk instappen in een bestaande reserve van de toekomstige uitvoerder.
    - In de uitkomsten van de transitie als geheel is te zien dat slapers, en in het bijzonder jonge slapers, naar verwachting voordeel hebben van de transitie. In die effecten zit de solidariteitsreserve verwerkt. Het bestuur tekent hierbij wel aan dat in slecht weer scenario's voor jonge slapers een grotere achteruitgang kan ontstaan.
    - Tegenover de lagere pensioenen staat dat deze stabieler zijn.

Het bestuur heeft uitgaande van de transitie situatie (mét invaareffect) het volgende vastgesteld:

- Deze vergelijking is alleen relevant voor op de transitie aanwezige deelnemers.
- De reserve heeft beperkt (en grotendeels negatief) effect op de verwachte pensioenen (circa tussen -/- 8% en 0%), zonder grote uitschieters tussen de verschillende generaties. De uitkomsten zijn lager dan

het going concern scenario omdat er 3% van het vermogen wordt bijgedragen vanuit het liggende kapitaal.

- Met name in slecht weer zijn de pensioenen hoger en werkt de reserve. Ook hier liggen de uitkomsten iets lager dan in het going concern scenario, door de invaarbijdrage, maar de uitkomsten zijn daardoor ook iets gelijkmatiger over de generaties verdeeld. Deelnemers rond pensioenleeftijd profiteren het meest (ca. 6% hoger pensioen door de reserve).

- Het netto profijt van de reserve voor de verschillende generaties beweegt zich binnen acceptabele grenzen, is grotendeels positief en is redelijk gelijk verdeeld over de generaties heen (nog gelijkmatiger dan vanuit de going concern situatie).

- Jonge slapers, maar ook wat oudere slapers, hebben zowel in de mediaan als in slecht weer een lager pensioen door de reserve en de initiële vulling daarvan en hebben ook in netto profijt nadeel. Het bestuur vindt dit net als in de going concern situatie acceptabel (en om dezelfde redenen).

De effecten van de reserve op mediaan en slecht weer pensioenuitkomsten en netto profijt zijn, gemeten vanuit verschillende startniveaus en rekening houdend met en zonder de eenmalige bijdrage via het invaren, naar de mening van het bestuur voor zowel actieven, als slapers en gepensioneerden en tussen de verschillende generaties acceptabel en evenwichtig. Het bestuur stelt dat de uitkomsten in de presentatie passen binnen de vastgestelde kwantitatieve grenzen.

Weging en oordeel evenwichtige invulling

Hiervoor is omschreven welke stappen zijn uitgevoerd door het bestuur van Pensioenfonds Forbo om te komen tot een weging en oordeel van de evenwichtigheid van de wijziging ten aanzien van het pensioen. Hier is ook toegelicht hoe deze stappen zijn uitgevoerd en welke conclusies hieruit zijn voortgekomen.

Uit deze stappen volgen onderstaande conclusies:

- Er is een proces ingericht voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van de transitie-effecten en de transitie-effecten zijn verklaarbaar.

- Het voorgenomen financiële beleid, vastgesteld door het bestuur, is passend bij de kwantitatieve doelstellingen (inclusief bandbreedtes) die door sociale partners zijn gedefinieerd in het transitieplan.

- De herverdeling tussen generaties ligt binnen acceptabele grenzen.

- De kwalitatieve doelstellingen zijn als een rode draad meegenomen bij het totstandkomingstraject van de nieuwe pensioenregeling.

- Bij de totstandkoming van de regeling en het financiële beleid is voldoende rekening gehouden met de beleidsuitgangspunten en zijn de belangen van de verschillende groepen meegewogen om tot een evenwichtige inrichting te komen.

- Het voorgenomen financiële beleid inclusief de invaarsystematiek is als evenwichtig beoordeeld.

Alles overwegend beoordeelt het bestuur van Pensioenfonds Forbo de invulling van de gekozen pensioenregeling als evenwichtig. Het bestuur ziet in de opdracht van sociale partners geen materiële punten die de evenwichtigheid in de weg staan.

4.10 Omgang met arbeidsongeschiktheidspensioen, premievrije voortzetting en nabestaandenpensioen

Hieronder wordt beschreven hoe Pensioenfonds Forbo bij invaren omgaat met het opgebouwde nabestaandenpensioen en premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid. Bij Pensioenfonds Forbo is geen sprake van een arbeidsongeschiktheidspensioen.

Premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid

Deelnemers die op basis van het pensioenreglement recht hebben op premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid, behouden dit recht na overgang naar de nieuwe regeling. De vrijgestelde voorziening gaat van de waarde van premievrije aanspraken naar de waarde van vrijgestelde toekomstige premies (rekening houdend met de sterfteverwachting en verdiscontering).

Nabestaandenpensioen

De opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden blijven behouden. Daarvoor wordt in het persoonlijk pensioenvermogen een voorziening voor afgescheiden. Ook de aanspraken op bijzonder nabestaandenpensioen blijven op de transitiedatum behouden en worden omgezet in een persoonlijk pensioenvermogen.

4.11 Wijze van uitvoering pensioenovereenkomst met inachtneming van toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder gelijke behandelingswet

Er mag geen onderscheid gemaakt worden op basis van sekse in de inkooptarieven en premies. Inkooptarieven worden daarom sekseneutraal vastgesteld.

Hoofdstuk 5 : Transitie-FTK en overbruggingsplan

Pensioenfondsen die verwachten in te varen kunnen gebruik maken van het transitie-FTK. Pensioenfonds Forbo heeft ervoor gekozen geen gebruik te maken van het transitie-FTK en heeft dus ook geen overbruggingsplannen in hoeven te dienen.

Hoofdstuk 6 : Transitieplan

6.1 Besluitvormingsproces rondom transitie

Om de overgang naar het vernieuwde pensioenstelsel te kunnen realiseren, hebben de werknemers- en werkgeversorganisaties van Forbo Flooring, Forbo-Novilon en Forbo Eurocol Nederland (hierna: Forbo Eurocol) afspraken gemaakt over:

- de overgang naar de nieuwe pensioenregeling;
- de nieuwe pensioenregeling;
- een eventuele compensatie.

Deze afspraken en hun overwegingen zijn, op grond van artikel 150d PW, vastgelegd in dit transitieplan. Aan de hand van dit transitieplan wordt de opdracht tot uitvoering van de nieuwe pensioenovereenkomst aan Pensioenfonds Forbo gegeven.

Doel van dit transitieplan is om onze achterban (deelnemers en werkgevers) te informeren over de nieuwe pensioenregeling en hoe sociale partners in hun afwegingen rekening hebben gehouden met de diverse belangen van de belanghebbenden. Daarnaast is dit transitieplan bedoeld om als input te dienen voor het bestuur van Pensioenfonds Forbo, zodat het bestuur kan beoordelen in hoeverre zij deze pensioenregeling kan/wil uitvoeren en onder welke voorwaarden. Pensioenfonds Forbo beoordeelt de opdracht op uitvoerbaarheid en evenwichtigheid alvorens de opdracht van sociale partners te aanvaarden.

Betrokken sociale partners zijn:

- Vakorganisaties: CNV, FNV, OR Forbo Eurocol
- Werkgevers: Forbo Flooring, Forbo-Novilon, Forbo Eurocol

De sleutelfunctiehouders zijn gevraagd voor opinies indien dat benodigd was (afhankelijk van het onderwerp en de sleutelfunctiehouder (risk, actuariaat of interne audit)). Voor zover nodig zijn de (voorgenomen) besluiten en overwegingen van het bestuur gedeeld met het VO en visitatiecommissie. Zowel het VO als de visitatiecommissies hebben vergaderingen gehad om de onderwerpen te bespreken met elkaar. Daarnaast zijn het bestuur en de fondsadviseur bij een aantal vergaderingen van het VO aanwezig geweest om toelichting te geven.

Op 9 juni 2026 heeft het VO een positief advies uitgebracht over het voorgenomen invaarbesluit. Bij dit positieve advies zijn enkele aanbevelingen gedaan aan het bestuur vanuit het VO. Het bestuur heeft een reactie geformuleerd op het advies. Dit is op 11 juni 2026 gedeeld met het VO.

6.2 Vaststelling evenwichtigheid transitieplan

Om de besluiten opgenomen in het transitieplan te beoordelen op evenwichtigheid heeft het bestuur naar zowel kwantitatieve als kwalitatieve maatstaven gekeken, zoals onder andere beschreven is in hoofdstuk 4.9.

Het bestuur is vanaf een vroeg stadium op de hoogte geweest van het besluitvormingsproces van de sociale partners. Een delegatie van het bestuur is namelijk aanwezig geweest bij de overleggen met sociale partners waar de nadere invulling van de regeling besproken en besloten is.

De door de sociale partners uitgevoerde berekeningen en analyses heeft Pensioenfonds Forbo betrokken bij de eigen besluitvorming over de evenwichtigheid van de gemaakte keuzes in het transitieplan. Hierbij heeft het bestuur gekeken hoe de uitkomsten van de deelnemers zich verhouden met de gekozen ondergrenzen. Het betreft hierbij de uitkomsten ten aanzien van de verwachte pensioenbedragen en netto profijt. Zoals aangegeven heeft het bestuur zelf bovengrenzen geformuleerd voor de uitkomsten ten aanzien van de verwachte pensioenbedragen, aangezien sociale partners geen bovengrens hadden gedefinieerd. Daarnaast heeft het bestuur ook gekeken of voldaan wordt aan de andere kwantitatieve maatstaven die gedefinieerd zijn in het transitieplan. Naast de kwantitatieve maatstaven heeft het bestuur voor de beoordeling van de evenwichtigheid ook gebruik gemaakt van kwalitatieve maatstaven, zoals beschreven in hoofdstuk 4.9.

Het bestuur heeft geconstateerd dat de (onder)grenzen die sociale partners gesteld hebben niet worden doorbroken in de doorgerekende scenario's. Er wordt ook voldaan aan de bovengrenzen die het bestuur heeft bepaald ten aanzien van de verwachte pensioenbedragen. Verder wordt ook voldaan aan de krappere grenzen die het bestuur heeft gedefinieerd voor de delta netto profijtuitkomsten, indien er voldoende vermogen aanwezig is om de gewenste maatregelen uit te voeren.

Met het VO, de visitatiecommissie en de sleutelfunctiehouders zijn de documenten gedeeld die betrekking hebben op de evenwichtigheidsafwegingen die Pensioenfonds Forbo heeft gemaakt.

6.3 Uitvoerbaarheid transitieplan

Pensioenfonds Forbo heeft gedurende het traject intensief contact gehad met de huidige pensioenuitvoeringsorganisatie AZL. AZL gaat ook de nieuwe pensioenregeling van Pensioenfonds Forbo uitvoeren. In samenspraak met AZL is de beoogde nieuwe regeling en de financiële opzet daarvan verwerkt in de zogeheten klantkaart. De klantkaart is afgestemd op het AZL Productmodel. Het AZL Productmodel ondersteunt de uitvoering van een solidaire premieregeling. Het fonds heeft op 30 maart 2026 beoordeeld dat op basis van de klantkaart van 23 maart 2026 en de configuratiesheet versie 8 het invaarbesluit uitvoerbaar is binnen de grenzen van een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het bestuur van Pensioenfonds Forbo heeft, zoals eerder al beschreven, de risico's en risicobeheersingsmaatregelen geanalyseerd. Het bestuur heeft veel aandacht besteedt aan een adequate beheersing van de risico's. Het overzicht van go/no go-mijlpalen vormt daarbij een houvast. Pensioenfonds Forbo is van oordeel dat de transitie naar en de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling op een beheerste en integere manier kan worden uitgevoerd.

Het oordeel van Pensioenfonds Forbo is aan de sleutelfunctiehouder actuarieel en de sleutelfunctiehouder risicobeheer voorgelegd, alsook aan het VO. Deze organen hebben zich vervolgens een oordeel gevormd en met het bestuur gedeeld. De organen hebben positief respectievelijk goedkeurend geoordeeld.

6.4 Toets op conformiteit van het transitieplan met wettelijke voorschriften

Het transitieplan is door Pensioenfonds Forbo getoetst aan de wettelijke eisen en de lagere regelgeving. Het bestuur heeft geconstateerd dat het transitieplan voldoet aan deze eisen.

6.5 Toelichting of Pensioenfonds Forbo afwijkt van het transitieplan

Zoals beschreven in hoofdstuk 4.9 heeft Pensioenfonds Forbo een aantal aanpassingen gemaakt ten aanzien van het transitieplan. Het gaat om de volgende zaken:

- De premiemodellering gehanteerd in de doorrekeningen voor netto profijt: na een analyse van Pensioenfonds Forbo op de uitkomsten uitgaande van het gemodelleerde premiebeleid heeft het bestuur besloten hier een aanpassing in te maken wat heeft geleid tot meer plausibelere uitkomsten.

- Gehanteerde bandbreedtes delta netto profijtuitkomsten: het bestuur is van mening dat de gekozen bandbreedtes ten aanzien van de netto profijtuitkomsten ruim zijn en heeft besloten krappere grenzen te stellen. Hiervoor is het bestuur voornemens om de bestuurlijke ruimte in te zetten, om ervoor te zorgen dat de delta netto profijtresultaten voor deelnemers verbeteren. Deze maatregel kan overigens pas ingezet worden wanneer er voldoende vermogen beschikbaar is.

- Bovengrenzen verwachte pensioenbedragen: sociale partners hadden geen bovengrenzen gedefinieerd voor de uitkomsten van de verwachte pensioenbedragen. Het bestuur heeft voor de beoordeling van de evenwichtigheid van de uitkomsten ook bovengrenzen toegevoegd.

Zie voor meer toelichting de hoofdstukken 4.4 en 4.9.

Naar aanleiding van het tweede punt hierboven wijzigt ook de verdeling van het vermogen op het moment van invaren. Het bestuur heeft dit met sociale partners besproken tijdens een overleg op 23 september 2025. De gewijzigde vermogensverdeling is te vinden in hoofdstuk 4.4.

6.6 Financiële grenzen (dekkingsgraad) voorwaardelijk aan transitieplan

In het transitieplan zijn de afspraken opgenomen die sociale partners hebben gemaakt ten aanzien van de verdeling van het vermogen. Zoals in hoofdstuk 6.5 beschreven wijkt Pensioenfonds Forbo af van deze verdeling van het vermogen vanwege de beoogde inzet van de discretionaire ruimte.

De invaardekkingsgraad is door sociale partners vastgesteld op 104,7%, zoals beschreven in hoofdstuk 4.1. Het uitgangspunt is dat de dekkingsgraad op het moment van invaren minimaal gelijk is aan 100%, verhoogd met het minimaal vereist eigen vermogen (circa 1% van het vermogen), de operationele reserve (circa 1% van het vermogen), volledige compensatie (circa 1,5% van het vermogen) en een initiële storting

in de solidariteitsreserve van 1% van het vermogen[1]. Bepalend voor het overgaan naar de nieuwe pensioenregeling op de nu vastgestelde invaardatum (1 juli 2027) is de verwachting van Pensioenfonds Forbo of de dekkingsgraad 30 juni 2027 boven 104,7% blijft of komt, gegeven de stand van de dekkingsgraad en verwachting per 1 oktober 2026. Indien de verwachting is dat dit niet zo is treden partijen (sociale partners en bestuur van Pensioenfonds Forbo) binnen een maand na constatering hiervan in overleg en bespreken de dan ontstane situatie. De werkgever heeft hierbij aangegeven dat de premiehoogte een vast gegeven is en niet zal wijzigen.

Zoals al eerder aangegeven is het bestuur van Pensioenfonds Forbo voornemens om de discretionaire ruimte in te zetten om de netto profijtuitkomsten te verbeteren. Deze evenwichtigheidsmaatregelen kunnen, op basis van de huidige doorrekeningen en uitgangspunten, ingezet worden vanaf een dekkingsgraad van 107%.

Indien op het transitiemoment de dekkingsgraad op of tussen 110% en 140% ligt, wordt naar de mening van het fonds in voldoende mate voldaan aan de transitiedoelstellingen, rekening houdend met de aangegeven prioritering. De transitie-effecten liggen dan binnen de afgesproken grenswaarden. Wanneer de dekkingsgraad op het moment van invaren boven circa 107% ligt en onder 130% kan het bestuur van Pensioenfonds Forbo ook de netto profijtuitkomsten verbeteren zodanig dat de gewenste ondergrens van delta netto profijtuitkomsten van -5% wordt behaald (uitgaande van de kosten voor deze maatregel zoals opgenomen in de tabel in paragraaf 4.4). Wanneer de dekkingsgraad op het moment van transitie boven de 130% is, kan het bestuur de ondergrens van de delta netto profijtuitkomsten verder te verhogen in stappen van 2,5%-punt. Bij een dekkingsgraad tussen 130% en 135% is de streefondergrens van het bestuur gelijk aan -/-2,5% en bij een dekkingsgraad vanaf 135% is de streefondergrens gelijk aan 0%, mits een dergelijke verschuiving past binnen de ruimte van de discretionaire bevoegdheid en voldaan wordt aan de zogenoemde “95%-rekenregel” (bij invaren dient de waarde van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht van iedere deelnemer tenminste 95% van de uitkomst bij toepassing van de standaardregel te zijn).

[1] De invaardekkingsgraad is hoger dan de optelling van de verschillende elementen in verband met het verschil tussen vermogen en voorziening.

Hoofdstuk 7 : Communicatie

Dit implementatieplan wordt gepubliceerd op de website van Pensioenfonds Forbo. Onderdeel van het implementatieplan is het communicatieplan. Het communicatieplan is gebaseerd op de keuzes en maatregelen met betrekking tot de nieuwe regeling die beschreven staan in het transitie- en het implementatieplan. Het communicatieplan wordt, net als het implementatieplan, ook op de website van Pensioenfonds Forbo gepubliceerd.

Het communicatieplan is gebaseerd op de visie van het bestuur op communicatie met de verschillende doelgroepen, de missie en visie van het pensioenfonds, de Wet toekomst pensioenen (Wtp), de leidraad van de AFM, de leidraad van de Pensioenfederatie en uiteraard de kenmerken en voorkeuren van de verschillende doelgroepen van Pensioenfonds Forbo.

Het communicatieplan is als volgt opgebouwd:

1. Introductie: de kenmerken van het fonds, belangrijkste kenmerken van de nieuwe pensioenregeling en verschillen met de huidige regeling.

2. Missie, visie en kernwaarden: de missie, visie en kernwaarden van het fonds worden toegelicht.

3. Speelveld: wie zijn onze stakeholders

4. Doelgroepen: de doelgroepen waarop de transitiecommunicatie zich richt en verwachte impact van de overstap op de nieuw regeling per doelgroep.

5. Communicatiestrategie: welke fases zijn er in de communicatie en hoe zetten we de communicatie in.

6. De regels voor pensioen: wat verandert er wel en wat verandert er niet.

7. Communicatiedoelstellingen: wat willen we met de transitiecommunicatie bereiken.

8. Communicatieboodschappen: wat willen we wanneer communiceren.

9. Communicatiemiddelen en momenten: welke middelen gaan we wanneer gebruiken.

10. Evaluatie: de wijze waarop we de effectiviteit van de communicatie meten en de communicatie zo nodig bijsturen.

Ad 4 Doelgroepen
Het communicatieplan onderscheidt de volgende doelgroepen: actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever. Bijzondere doelgroepen zijn deelnemers met een Anw-hiaatverzekering, deelnemers met oude prepensioenrechten, deelnemers en met een oud recht op ongehuwd-ouderdomspensioen.

Ad 5. Strategie & uitwerking
Het pensioenfonds heeft een serie uitgangspunten geformuleerd voor de communicatie. Deze uitgangspunten zijn leidend voor de opzet van de communicatie voorafgaand aan, tijdens en na de transitie.

De uitgangspunten zijn:

- We maken pensioen persoonlijk.
- We zijn correct en voldoen aan wet- en regelgeving.
- We communiceren vanuit het perspectief van de deelnemer.
- We werken met meetmomenten waarbij we uitkomst en feedback direct meenemen.
- We communiceren digitaal waar mogelijk, maar voor wie wil, communiceren we schriftelijk.
- We zetten de deur voor contact wijd open.

Ad 7 Doelstellingen
Het pensioenfonds heeft doelen geformuleerd ten aanzien van kennis van pensioen, de regeling en het pensioenfonds. Verder bevat het plan doelen ten aanzien van kennis van de veranderingen en gewenst gedrag.